

Nii beeñtsyey apostle

Lëe Jesús psaan tiits nii lëe Kyalbini Ntson kiid

1 ¹ Teófilo, leñ libre nii klootyee gon pkën, lëen pkë kchë nii beeñtsyey Jesús ni kchë nii bluuy xaa destye worñee bislo xaa, ² axte tse nii lëe xaa byëp kpa. Antes nii kyey xaa kpa, lëe xaa kwle xaa nii kak xapostle xaa ni lëe xaa beeñ kseedy xapostle xaa por Kyalbini Ntson parñee kyeñ xaa pe cos kuuñtsyey xaa. ³ Aan loxsye kuty Jesús, choow kpidz byaklo xaa lo meñ, xluuy xaa nii nli mbañ xaa ni xñee xaa xa nak xkylwnabey Dios.

⁴ Worñee lëe Jesús bii no lady apostle, lëe xaa chëb lo apostle:
—Kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwës axte nii kak cumplir xtiits Dios nii bluyaa tsiñee niyaa ⁵ nii lëe Juan pchoobnis con nis sye, per xlyëedre lëe do chobnis con Kyalbini Ntson.

Lëe Jesús xyëp kpa

⁶ Lëe Jesús nche ksa apostle tsi lëe xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:
—¿Pe lëe wor kutsiñ nii lëel ktee kyalwnabey lo meñ Israel stub?

⁷ Lëe Jesús kwëb chëb:

—Xyaldy to nii kaknan do pa wor o pa tsee gaa kuuñtsyey Dios nii no kuuñtsyey xaa. ⁸ Per tsiñee lëe Kyalbini Ntson sëeb leñ styoo do, lëe Dios kneetsy kyalwnabey lo do parñee kñee do cho nakaa lo meñ Jerusalén, ni lo meñ Judea, ni lo meñ Samaria, ni axte kchë lo meñ nii mastre sit nche lo kislyu.

⁹ Loxsye chëb Jesús ngo, nche kuyak meñ, lëe xaa byëp kpa. Lëe xaa kwnity tu leñ xkey aan bikchedre nyan meñ xaa. ¹⁰ Lëe meñ nche klëp lo leñ kpa mentre lëe Jesús sijkë, tsiñee lëe chop xaa xab rusy byaklo lo meñ, ¹¹ chëb:

—Meñ Galilea, ¿penak nii singueetyee nche klëp lo do leñ kpa?
Sinak nii konak to sey Jesús kpa, kan do kpikche xaa.

Lëe meñ xso Matías parñee kyaan xaa xlugar Judas

¹² Loxsye ngo lëe meñ bi kiy nii lëe Olivos, lëe meñ sey Jerusalén. Kiin tu mily metre kwsë meñ porñee kexka Jerusalén sob kiy Olivos.

¹³ Tsiñee lëe meñ ptsiñ leñ kyedzy, lëe meñ kwey laañee xkwës Pedre, ni Jacob, ni Juan, ni Ndresy, ni Felip, ni Max, ni Bartolomé, ni Mateo, ni Jacob xiñ Alfeo, ni Simoñ xaa nii kwyo lady tub tiy xaa nii pcholë Cananista, ni Judas betsy Jacob. ¹⁴ Tugak pkaal lsa meñ ksa meñ betsy Jesús, ni Mariy xña Jesús, ni stubla kwnaa par kutiitsni meñ Dios.

¹⁵ Leñ tse go lëe siik tu kyoow kaly meñ nii xniladzy xtiits Jesús pkaal lsa aan lëe Pedre chëb lo meñ go:

¹⁶ —Beetsy, lëe Kyalbini Ntson gon psaa ni leñ kik David tsiñee kwnee xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios xa kuuñtsyey Judas, ni nol gaa nii lëew kak cumplir. Lëe Judas nak xaa nii kwnech lo meñ nii kwnaasy Jesús. ¹⁷ Wi Judas kwyo lady no, ni wi xaa kwë lo tsiñ re. ¹⁸ Per lëe xaa kwxiitublä lyu con tumi nii kozh xaa por xtol xaa. Loxsye ngo lëe xaa kukyab nxixto lo lyu go aan lëe xaa kotsy xkyee. ¹⁹ Tsiñee lëe meñ nii no Jerusalén biño, lëe meñ go kwloolë lyu go Acéldama. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee pxee cheñ.) ²⁰ Leñ libre nii kë salmos xñee sinrii:

No nii kyaanladzy lidzy xaa,
ni ni tu cho tsody leeñgo.

Ni xñee gako:

No nii so stu xaa nii so xlugar xaa.

²¹⁻²² Lëe bla xaa nii tugak kwënal lëe noo destye tse nii pchoobnis Juan Jesús axte tse nii lëe Jesús byëp kpaa ncheno nu. Nonguial tsigo busy nii kpee tu xaa go sëeb lady noo parñee ksa noo xaa kñee nii nli pañ Jesús.

²³ Tsigo lëe xaa pso tu xaa nii lë Matías, ni stu xaa nii lë José. (No schop lë José: Tuwo nak Barsabás, lëe stuwo nak Justo.) ²⁴ Loxsye ngo lëe xaa biily lay lo Dios chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii nanoo pe xsya leñ styoo catuu noo, bluuy dyon cho xaa re kwlel ²⁵ parñee kuñ xaa tsiñ nii psaan Judas tsiñee lëe Judas sey laañee xyal kyey xaa.

²⁶ Lëe xaa kwloo suert, aan lëetyee lëe Matías pchalo. Destye wor go lëe Matías kwsëeb lady ksa tsiptub apostle.

Worñee biid Kyalbini Ntson

2 ¹ Lëe tsiñee lëe lni Pentecostés kol, lëe kchësy meñ nii xniladzy xtiits Jesús ptyop tub lugarak. ² Kolpsye lëe meñ biñ tu bi nii sëedsëeb kpaa, sinak tsiñee xpi tu medox, aan tyub leñ yu nii nche sob meñ kwyo bi go. ³ Tsigo lëe kchëlo tiits byaklo sinak bëly, lëew pkaasy kchë lo meñ nii ncheno leñ yu go. ⁴ Aan kchësy leñ styoo meñ go kwsëeb Kyalbini Ntson, ni lëe meñ go bislo kwnee stu clasy tiits, sinak nii psyaab Kyalbini leñ styoo meñ go.

⁵ Lëetyee gaa leñ tse go ndaly meñ Israel nii chuuñtsyey nii xñabey xtiits Dios ptsiñ Jerusalén, kok xtsele ncheno tañ meñ go tyub lo kislyu. ⁶ Tsiñee lëe bi go kwyo, lëe meñ ptyopbe, aan nandy meñ pe cos kwxaak meñ, porñee biñ meñ xñee xpëedscuel Jesús xtiitsë meñ. ⁷ Ntseeb psee meñ, xñee meñ lo xcombañer:

—¿Pe lëdy nonsyke meñ Galilea nayak nak kchë meñ nii nchenee? ⁸ ¿Xa mod nak busy, nii xtsyon no xñee kchë meñ gue xtiitsë no? ⁹ Nche meñ Partia nu, ni meñ Media, ni meñ Elam, ni meñ Mesopotamia, ni meñ Judea, ni meñ Capodocia, ni meñ Ponto, ni meñ nii sëed nëz Asia, ¹⁰ ni meñ Frigia, ni meñ Panfilia, ni meñ Egipto, ni meñ Libia nii ncheno

kexka Cirene, ni meñ Roma. No pxosy meñ go nak xaa Israel, no gaa meñ go kwsëëb xlad meñ Israel xmod. ¹¹ Ni nche meñ Creta ni Arabia nu. Per kchësy no xtsyon xñee meñ re xkyalntson Dios con mer xtiitsë no.

¹² Kchësy meñ go psee aan nandy meñ go pe cos kwxaak. Ngo nii lika lo xcombañer meñ go xñee meñ go:

—Nli gaa na ¿xa nak kchë cos re?

¹³ Lëë stubla gaa meñ lika kwtsityni, xñee:

—¿Pe ksal do xaa gue?, xsyudzy xaa.

Nii chëb Pedre lo meñ

¹⁴ Tsigo lëë ksa tsiipchop apostle kusoli aan lëë Pedre chëb:

—Meñ Judea ni kchësy to siñee ncheno do Jerusalén, kol kaknan nrii, ni kol kon nii kñen lo do. ¹⁵ Xsyusty meñ re gon sinak nladzy to, por bii sily, lëë las nueve kal nak. ¹⁶ Lëë nii kwnee profet Joel noyak cumplir. Lëë xaa chëb:

¹⁷ Tsi lëë tse go tsitsib, xñee Dios,

lëen kxal xKyalbini Ntsonaa lo kchë meñ nii nche lo kislyu.

Lëë xiñgan do ni xiñtsyaap to kñee xtitsaa,

lëen kñe lo xaa yeeñ lo mgaal,

ni lëë xaa kol kñee xkaal.

¹⁸ Lëen kxal xKyaalbiniin lo mguiy ni lo kwnaa nii xsoob xtitsaa, tsiin kñee meñ go xtitsaa.

¹⁹ Lëen kuuñtsyey kyalntson leñ kpaal,

lëë lo kislyu lëë styoo meñ ksee kan meñ cheñ ni ki ni koxtoo.

²⁰ Lëë lo ngbidz jkyey,

lëë mëë kyak cheñ,

antes nii lëë Dios nii xñabey lëë no kiid.

Ntseeb kak tse go.

²¹ Per stelaa kchë meñ nii kuptsyë kwetsy Dios parñee kakni Dios meñ go.

²² Tsigo lëë Pedre chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ Israel, kol jkëëtyag nii kñen. Nan do gon nii lëë Dios kwle Jesús Nazaret lady to, ni nan do nii por lëë xaa beeñtsyey Dios ndaly kyalntson. ²³ Per tsi lëë xaa pkaa ña do, lëë xaa beety to, pkëë do xaa lo crusy. Kchë do meñ ngoptol, beeñtsyey do sinak nii nol kik Dios kak. ²⁴ Per lëë Dios beeñ kpañ xaa, pteelaa Dios xaa lo xyoob kyalkuty, kwlëbty kyalkuty lo xaa. ²⁵ Sinrii xñee rey David tsi lëë xaa xseety Jesús:

Tugak xñech Dios nii xñabey lon,

tugak nakni xaa naa, ngo nii pe kaktyaa.

²⁶ Por ngo xle styoon, ni nguiool cholaa.

Mbëë kpañaa, pe tsinidy kikka,

²⁷ por nanaa nii klaadyoo kyaanaa laañee xyaan meñ kuty,
ni nanaa nii klaadyoo kyodz xcuerpaa.

²⁸ Lii bluuy nēz nii xnee kyalmbañ lon,
ni slen tsiñee lēen kan lii.

²⁹ Loxsye ngo lēē Pedre chēb:

—Beetsy, kol kwēs gaanoo, lēen kniy lo do nii lēē pxusykoltoo no David kuty, ni lēē xaa pkyeetsy, lēē xpaa gaa xaa bii xtyon no. ³⁰ Tu xaa nii xyeñ xtiits Dios kok David. Ngo nii nan xaa nii lo xtiy xaa kwe Dios tu xaa nii kñabey. ³¹ Sotak David nii lēēw tse chan xaa tsiñee kwnee xaa nii lēē Crist kpañ, ni tsi lēē xaa kwnee nii kyaandy xcuerp Crist laañee xyaan meñ kuty ni kyosty xcuerp xaa. ³² Ni nan gaa to nii lēē Dios beeñ kpañ Jesús, ni kchēē noo xñee nii ptyon noo. ³³ Lēē Jesús pañ parñee sob xaa kwi Dios nēzli, kñabey xaa. Ni lēē Dios kaa ptee xKyalbini Ntson lo xaa, aan lēē xaa pxaal Kyalbini Ntson go lo kislyu. Lēē ngo nak nii chan do ni biñ do natse. ³⁴ Lēdy David byēp kpaā, por misme David chēb:

Chēb Dios lo xaa nii xñabey naa:

“Kwsob kwin nēzli kñabeyoo,

³⁵ mentre lēen kuñ nii ksoob meñ nii xlēē lool xtiitsoo.”

³⁶ Kol kaknano kchēsý to siñee nak to meñ Israel nii misme Jesús nii pkēē do lo crusy nak xaa nii kwle Dios, ni lēē Dios pso xaa xñabey xaa.

³⁷ Tsiñee lēē meñ nii nche siko biñ xtiits Pedre, mban pteestyoo kchē meñ go, aan lēē meñ go kwnabtiits lo Pedre ni lo apostle chēb:

—Beetsy, kol nē pe cos kuuñ noo.

³⁸ Tsigo lēē Pedre kwēb chēb:

—Kol ktsēē xmod to, kol ktikche styoo do lo Dios, ni kol chobnis kchēsý to siñee xniladzy to xtiits Dios parñee kak perdón xtol do, tsiin singo mod lēē Dios kneetsy Kyalbini Ntson lo do. ³⁹ Lo do ni lo xiñ do ni lo meñ sit pxaal Dios tiits re. Lēē tiits re sēēd lo kchē meñ nii klyañ styoo Dios kwetsy xaa.

⁴⁰ Lēdy nriisy kwnee Pedre, ndalyre nii kwnee xaa lo meñ, chēb xaa:

—Kol ksaan kchē tol nii chuuñsyey meñ nii xnilasty xtiits Dios.

⁴¹ Tsigo lēē meñ nii psal xtiits xaa kwchobnis, aan tse go kwsēēb siik tson mily meñ nii kal bnildzy lady meñ nii xniladzyle. ⁴² Aan iip psandy meñ go kchē nii bluuy apostle, mbēē pañ meñ go kchē xcombañer, chutiitsni meñ go Dios ni xkaal lsa meñ go par kaw meñ go kyaxtily tusyke.

Lēē meñ nii xniladzy xtiits Dios xkaal lsa

⁴³ Kchē meñ psee kon kchē kyalntson nii blaa Dios beeñsyey apostle.

⁴⁴ Kchēsý meñ nii bnildzy tugak kok meñ go ni pkady meñ go kchē nii chap meñ go lo xcombañer. ⁴⁵ Pto meñ go kchē nii chap meñ go, aan kchē tumi go pkaasy según lyaadzy nii ncheno tub tub meñ. ⁴⁶ Ksatyee

tse xkaal lsa meñ go leñ lidzy Dios. Lëe tsi lëe meñ xtsiñ lidzy tu xcombañer, lëe kyaxtily xkaasy aan mbëe con kyalwle chaw meñ gow tusyke. ⁴⁷ Ni tugak pseety meñ go Dios aan kchë meñ Jerusalén bleni meñ nii xniladzy xtiits Dios ni ksatyee gaa tse lëe Dios xtsiñnire meñ xtyelaa lo tol.

Lëe tu meñ nii xsyëdy xyak

3 ¹ Tu tse lëe Pedre ni Juan si lidzy Dios tusyke. Siik las tres nak, por wor go xkaal lsa meñ par kutiitsni meñ Dios. ² Aan ksatyee tse xsyob tu xaa nii xsyëdy chilidzy Dios. Destye nii koly xaa xsyëdy xaa. Ksatyee tse chiksoob meñ xaa chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson par kñab xaa tumi lo meñ nii xsyëeb nëz chu puert ko. ³ Tsiñee lëe xaa kon nii lëe Pedre ni Juan si nëz nii sëeb leñ lidzy Dios, lëe xaa kwnab tumi. ⁴ Tsigo lëe Pedre ni Juan buy lo xaa. Loxsye ngo lëe Pedre chëb:

—Buy loo noo.

⁵ Lëe xaa nii xsyëdy ko psoob xtiits Pedre, nladzy xaa tsaaplaa no pe ndeedy Juan ni Pedre lo xaa. ⁶ Per lëe Pedre chëb:

—Chaaptyaa tumi, per lëen kne kchë nii chaapsyaa. Con kyalwnabey nii bnee Jesús lon lëen xñe lool: Kusoli aan kwsë.

⁷ Tsigo lëe Pedre kwseñ ñali xaa aan lëe xaa blis so xaa, aan wor go kazh lëe niy xaa pkyedzy. ⁸ Tsigo lëe xaa kwyasklaa, lëe xaa kwsoli, aan lëe xaa pchilo kwsë. Loxsye ngo lëe xaa kwsëeb lidzy Dios ksa xaa, chasklaa xaa ni xñee xaa xaatke ntson Dios. ⁹ Kchësy meñ nii kon nii lëe xaa go xsyë ni lëe xaa xñee xaatke ntson Dios ¹⁰ psee ni ptsyeb meñ, porñee xyuumbey meñ xaa, ni nan meñ nii lëe xaa xsyob chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson xñab xaa tumi.

Kchë tiits nii kwnee Pedre lo meñ leñ lidzy Dios

¹¹ Lëe xaa nii byak ko xlaady xaa Pedre ni Juan, aan kchësy meñ ptyopbe laañee xñee meñ lo xley Salomón, porñee siko so Pedre ni Juan ni xaa nii byak ko.

¹² Tsi lëe Pedre kon nii lëe meñ xtyopre, lëe xaa chëb:

—Meñ Israel, ¿penak nii singueetyee xsee do? ¿Penak nii xuy do loo noo? ¿Pe xsyak to nawen nii lëe noo beñ kyak xaa re con xkyalchak no o porñee gaa tir tir bueen noo? ¹³ Lëdyo gon, lëe xDios pxusykoltoo no Abraham, Isaac ni Jacob blisklaa xiñ xaa Jesús, xaa nii pko do ña meñ xñabey. Aan tsi lëe Pilat kokladzy nlaa xaa, kwnëdy to. ¹⁴ Ni nyab to nlyaa Xiñ Ntson Dios, lëel lëe do kwnab kwlaa tu nweety bñech. ¹⁵ Singo mod lëe do beety xaa nii xnee kyalmbañ. Per lëe Dios beñ kpañ xaa, aan nriisy lëe noo xñee nii nli ptyon noow. ¹⁶ Por xkyalwnabey Jesús lëe xaa re byak ni xyuumbey gaa to xaa. Lëe xaa pkaa fuersy porñee bnildzy xaa xtiits Jesús.

¹⁷ Beetsy, nanaa nii tsi lëe do beety Jesús kchë xmeñ xñabey do, nandy to pe cos beeñsyey do wor go. ¹⁸ Per singo mod lëe Dios beeñ cumplir kchë nii kwnee profet tsiñee chëb xaa nii no mban tedy Crist. ¹⁹ Por ngo, kol ktsëe xmod to ni kol ktikche styoo do lo Dios, parñee singo mod lëe xtol do kpily ni parñee knee Dios tu kyalwxiladzy lo do ²⁰ tsi lëe xaa kxaal Jesucrist, xaa nii nol kiid lo do. ²¹ Per no nii kwës Jesucrist kpaaxte nii kweekli Dios kchë cos. Por singo chëb Dios lo kchë profet nii biid penaadle. ²² Lëe Moisés chëb lo pxusykoltoo no: “Lëe Dios kxaal tu xaa nii kñee xtiits Dios. Sinak nii pxaal xaa naa, lady to kchoo xaa go. Kol ksal kchëetyee nii kñë xaa, ²³ por kchësy meñ nii ksaldy profet ko, lëe meñ go nitylo. Singo mod lëe meñ go kchoo kyedzy Israel.”

²⁴ Ni kchësy kaa profet kwnee kchë nii noyak leñ tse re. Klo Samuel kwnee nii sinrii kak, loxsye ngo kchë profet nii biid. ²⁵ Par lëe do nak kchë tiits nii pxaal Dios lo profet ni par lëe do nak tiits nii psaan Dios lo pxusykoltoo no tsiñee chëb xaa lo Abraham: “Lo xtiyoo kchoo meñ nii kuuñlay kchë meñ nii nche lo kislyu.” ²⁶ Tsi lëe Dios kaa beeñ kpañ xiñ, klo lo do pxaal Dios xaa par kuuñlay xaa lëe do, parñee ksaan do xtol do.

Lëe Pedre ni Juan so lo xaa xñabey

4 ¹ Lëe Pedre ni Juan bii nonee lo meñ, tsiñee lëe pxosy ptsiñ ksa xaa nii xkyënap lidzy Dios ni xaa saduceo. ² Xlëe xaa porñee lëe Pedre ni Juan nonee lo meñ nii nli spañ meñ kuty, por lëe Jesús pañ. ³ Lëe xaa xñabey kwnaasy xaa aan leñ skiib ptseñ xaa kyool go, porñee tsel ptsye tse kwnaasy xaa xaa. ⁴ Per ndaly meñ nii pkëetyag kchë nii kwnee xaa bnildzy, aan lëe meñ nii xnildzy xtiits Dios ptyalyre. Pkab siik kaay mily nonstyee xaapkiy.

⁵ Lëe byaani lyu lëe xaa nii xñabey lo meñ Israel, ni xaa kol, ni maestre ley pkaal lsa Jerusalén. ⁶ Wi Anás, xaa nii xñabey lo pxosy so siko, ni Caifás, ni Juan, ni Alejandro ni kchësy meñ lidzy xaa nii xñabey lo pxosy. ⁷ Lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pedre ni Juan, aan loxsye pso xaa xaa groltyee, lëe xaa kwnabtiits lo xaa, chëb xaa:

—¿Cho bnee tiitspey lo do nii chuuñsyey do kchë cos re?

⁸ Tsigo lëe Pedre, xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo kwëb chëb:

—Kchësy to nii nak to xaa xñabey ni kchësy to xaa kol, ⁹ lëe do xñabtiits loo noo dyon xa byak tu xaa xsyakñë. ¹⁰ Lëe noo kñeeli lo do parñee kaknan do ni kaknan kchë meñ nii no Israel nii lëe xaa re byak por xkyalwnabey Jesucrist Nazaret. Lëe do pkëe xaa lo crusy, per lëe Dios beeñ kpañ xaa. ¹¹ Lëe Jesús nak sinak kyo nii psëeb to kchë do siñee xsaa do yu, per lëe na lëe xaa nak sinak tu kyo nii mastre xkiñ.

¹² Ni tu cho chilody kteelaa lëe no lo tol lo kislyu re, xaktyee Jesús, xaa nii pxaal Dios.

¹³ Tsiñee lëe xaa xñabey kon nii nder confians xñee Pedre ni Juan, aan lëdy xaa chak nak xaa, psee xaa xñabey aan lëe xaa byeñ nii xpëedscuel Jesús nak xaa. ¹⁴ Pchilody pe cos nguëëkiy xaa xñabey xaa, porñee lëe xaa nii byak so siko. ¹⁵ Per lëe xaa kwnabey pchoo Pedre ni Juan lo junt aan lëe xaa byaan kchë xaa siñee xñabey xaa, xtilytiits lsa xaa, ¹⁶ xñee xaa:

—¿Xa kuuñ no xaa re? Por kchësy meñ nii no Jerusalén nan nii lëe xaa beeñtsyey kyalntson re, aan chilody tyeesy no nii nli dyo. ¹⁷ Per parñee kxooñtre tiits lady meñ, kol tsoo ktseb no xaa, parñee destye natse kseejtre xaa lë Jesús ni stu lo meñ.

¹⁸ Tsiño lëe xaa kwtsyetsy xaa, aan lëe xaa kwnabey nii kseejtre xaa ni kluuytre xaa xtiits Jesús lo meñ. ¹⁹ Per lëe Pedre ni Juan kwëb chëb:

—Misme lëe do na dyon kol kyeñ deelñee buen sak Dios nii ksoob noo xtiits to, lëel nii ksoob noo xtiits Dios. ²⁰ Kñabty to nii ksaan noo kñee noo kchë nii ptyon noo ni ptsyon noo, por chilodyo.

²¹ Tsiño lëe xaa xñabey kwëntseeb lo xaa, per lëe xaa blaa xaa. Ptsyoldy xaa xa nsaksi xaa xaa, porñee kchësy meñ xtee skizh lo Dios por kchë nii kon meñ. ²² Masy choow iz chap xaa nii byak por kyalntson go.

Lëe meñ nii xnildzy chutiitsni Dios

²³ Tsi lëe Pedre ni Juan kwlaa, lëe xaa sey laañee nche xcombañer xaa aan lëe xaa bitiits kchë nii chëb pxosy ni xaa kol lo xaa. ²⁴ Tsiñee lëe xcombañer xaa lox pkëëtyag kchë nii bitiits xaa, lëe xaa bitiitsni Dios tusyke kchë xaa, chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii psaal kpaa ni kislyu ni nistoo ni kchë lo cos, ²⁵ lii beeñ knee pxusykooltoo noo David, tsiñee por Kyalbini Ntson chëb xaa:

¿Penak nii xlëe meñ nii nche lo kislyu,
ni penak nii cho cos nii pa xkiiñdy leñ kik meñ?

²⁶ Lëe kchë rey ni lëe xtisy nii xñabey lo kislyu ptyop
parñee ktilyni xaa Dios ni parñee ktilyni xaa xaa nii kwle Dios.

²⁷ Nli nii lëe Herodes ni Poncio Pilato pkaal lsa leñ kyedzy re kchë xaa meñ sit ni meñ Israel par ktilyni xaa xiño Jesús nii pxaaloo lo kislyu. ²⁸ Singo mod lëe xaa beeñtsyey kchë nii nol kikoo kak destye penaadle. ²⁹ Lëe nana, Tat Tios, buy kchë xkyalntseeb xaa, aan beeñ yudar xaa nii xsoob xtiitsoo parñee ktsyebty xaa kluuy xaa xtiitsoo.

³⁰ Bluuy xkyalwnabeyoo tsiin kuuñ kyak xaa meñ xsyakñe ni kuuñtsyey xaa kyalntson por xtiits xiñ ntsonoo Jesucrist.

³¹ Tsiñee lëe xaa lox bitiitsni Dios, lëe laañee nche xaa pxisy, aan lëe Kyalbini Ntson kwsëeb kchë leñ styoo xaa, ni lëe xtseeb pchoo lo xaa parñee kñee xaa xtiits Dios.

Kwyody xpixwan cos

³² Tugak kwyo kik kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Ni tu cho chëbty: “Xcheñsyaa nak cos re”, sink kchësy xcheñ meñ kok kchë cos, kwyody xpixwano. ³³ Con kyalwnabey gaa tugak lëe apostle kwnee nii nli pañ Jesús aan mbëe beeñlay Dios xaa. ³⁴ Kwyody ni tu meñ nii nyo lyaadzy lady xaa, por lëe meñ nii chap lyu o yu gaa ptow aan lëe meñ kuni tumi go lo apostle ³⁵ par kiisy apostlo lo meñ nii no lyaadzy. ³⁶ Singo beeñtsyey tu xaa nii pcholë José. Lo xtiy Leví pkab xaa, chu nis nii lë Chipre koly xaa. Aan lëe apostle kwnee lo xaa Bernabé. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xchooblady.) ³⁷ Lëe xaa pto tublë lyu nii kop xaa aan lëe xaa kuni tumi go lo apostle.

Xtol Ananías ni Safira

5 ¹ Singo gak beeñtsyey tu xaa nii pcholë Ananías chop tsiil xaa Safira. Lëe xaa pto tublë lyu, ² aan pteejty xaa kchë tumi nii kwtow lo apostle, xaktyee groltyeew ptee xaa. Lëe xaa byaani stu grolo, aan chop tsiilsye xaa koknano. ³ Lëe Pedre chëb lo xaa:

—Ananías, ¿penak nii kwsëeb xaatox leñ styool par jkëëtiil Kyalbini Ntson aan kyaanil grol tumi nii kwto lyu? ⁴ ¿Pe lëdy xcheñoo nayak nak lyu? Ni tsi lëew lox pto gaal, ¿pe lëdy xcheñoo nayak nak tumi go? ¿Penak nii beeñtsyeyoo sinrii? Dios gon pkëëtiil, pkëëtiidyoo cholsye meñ.

⁵ Tsiñee biñ Ananías ngo, lëe Ananías byab lyu aan lëe xaa kuty. Ntseeb ptyseb kchë meñ nii koknano. ⁶ Tsigo lëe bla xaa yeeñ nii nche siko pchal Ananías tublë ladx aan lëe xaa kujkeetsy xaa.

⁷ Lëe kwloxo siik tson wor, lëe tsiil Ananías ptsiñ. Ni tu pe nandy me.

⁸ Lëe Pedre kwnabtiits lo me chëb:

—Kwneeli dyon, ¿pe lal nii pto do lyu në do lon?

Lëe me chëb:

—Nliw, lal ngo pto noow.

⁹ Tsigo lëe Pedre chëb:

—¿Penak nii kwyotiits to par jkaal do xKyalbini Ntson Dios? Lëe meñ nii kujkeetsy tsiiloo siid ske. Lëe na lëel jkyeetsyak wil.

¹⁰ Aan wor go kazh lëe me byab kexka lo Pedre. Tsi lëe xaa yeeñ go bikche kon xaa lëe me tse lox kuty, lëe me blis xaa aan lëe me kujkeetsy xaa kwi tsiil me. ¹¹ Aan kchësy meñ nii xnildazy xtiits Dios nii xkaal lsa siko ni kchësy meñ nii koknano ptyseb.

Kyalntson nii beeñtsyey apostle

¹² Ndaly kyalntson beeñtsyey apostle lady meñ nii tugak xkaal lsa laañee lë lo xley Salomón. ¹³ Aan nikxe nii ni stu meñ byaxty nsyëeb lady meñ nii xnildazy xtiits Dios, bleni meñ kyedzy meñ nii xnildazy.

¹⁴ Ni lëe meñ nii xniladzy kaa ptyalyre, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹⁵ Kwlii meñ kchë meñ xsyakñë nëz aan xkix meñ meñ xsyakñë go lo ta parñee tsiñee te Pedre siquier xmalë xaa kyab lady bla meñ xsyakñë go. ¹⁶ Wi meñ kyedzy nii nche kexka Jerusalén biidni meñ xsyakñë ni meñ nii no kyalbini mal leñ styoo aan kchë meñ go byak.

Lëe Pedre ni Juan no skiib

¹⁷ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa saduceo xtilyni apostle porñee kchë meñ xleni apostle. ¹⁸ Lëe xaa kwnaasy apostle aan lëe xaa kwloo xaa xiskiib kyedzy. ¹⁹ Per lëe tu xangly Dios kukxaly chu skiib wor kyool aan lëe angly kwlii xaa skiib chëb:

²⁰ —Kol tsi lidzy Dios aan kol kutiits lo meñ xa nak kyalmbañ nii xneetsy Jesús.

²¹ Lëe byaani kazh lyu silyga, lëe xaa kwsëeb leñ lidzy Dios aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ sinak chëb angly lo xaa.

Mentre gaa lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa nii nak ksa pxosy ptop kchë xaa kol nii xñabey nii no Israel. Loxsye ngo lëe xaa kwnabey kchoo apostle skiib. ²² Per tsi lëe mayor ptsiñ chu skiib, cho sëre gaa, aan lëe mayor kuknitiits, ²³ chëb:

—Tsiitsy nyoogw chu skiib ptsiñ noo, lëe soldaad kaa nche nap chu puert. Per tsiñee lëe noo pxaly chu puert, ni stu cho kintre leeño.

²⁴ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa nii xkyënap lidzy Dios biño, lëe xaa kwnabtiits lsa lo xcombañer xaa, xñee xaa: Nli gaa axte pa lo kyal kchë cos re. ²⁵ Ngo nchenee xaa tsi lëe tu meñ ptsiñ chëb:

—Lëe xaa nii gon kwloo do skiib no kluuy xtiits Dios lo meñ leñ lidzy Dios.

²⁶ Tsiigo lëe xaa nii xñabey lo mayor ni lëe mayor kukxi xaa, per psaksidre xaa xaa, porñee ptsyeb xaa ndeekyo meñ kyedzy xaa. ²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñni xaa, lëe xaa pso xaa grolytee lady kchë xaa kol nii xñabey, aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy chëb lo xaa:

²⁸ —Lëe noo bñeel lo do gon nii nodre nii kseety to lë Jesús. Aan biñdy to tiits, sink lëe do no kiisy xiwseedy to tyub Jerusalén, aan chakladzy to jkëeki do lëe noo xkyalkuty Jesús.

²⁹ Tsiigo lëe Pedre ni lëe stubla apostle kwëb chëb:

—No nii klo xtiits Dios ksoob noo que xtiits chol meñ lo kislyu re.

³⁰ Lëe xDios pxusykoltoo no beñ kpañ Jesús, xaa nii pkëe do lo crusy.

³¹ Lëe Dios psoob Jesús nëzli parñee kñabey Jesús ni parñee kteelaa Jesús meñ Israel nii ktikche styoo. ³² Ksa noo Kyalbini Ntson nii xtee Dios lo meñ nii xsoob xtiits xaa xñee nii nli beeñsyey Dios nrii.

³³ Tsiñee lëe xaa xñabey biñ ngo, per nli busy blëe xaa aan wor go kazh kokladzy xaa nyuty xaa apostle. ³⁴ Per lady kchë xaa xñabey go no tu xaa fariseo nii pcholë Gamaliel. Maestre ley xaa ni xsal gaa meñ xaa.

Lëe xaa kwsoli aan lëe xaa kwnabey pchoo apostle ley xisy wiñ.

³⁵ Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa xñabey:

—Kchësy to xaa Israel, siñee nche do nu, kol kyeñ gon pe kuñ do xaa gue. ³⁶ Kol ksaladzy gaanoo nii penaadle pchoo tu xaa nii pcholë Teudas, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa, aan kwsëeb siik tap kyoow meñ xlad xaa. Per blyëedy lëe xaa beety meñ, aan kchësy meñ nii kwsëeb xlad xaa pchoots klyaal, aan lëe xcuent xaa byal sikootyee. ³⁷ Kok xtsedyako, leñ tse nii chaa cens, lëe tu xaa Galilea nii pcholë Judas pchoo, aan singo gak ndaly meñ kwsëeb xlad xaa, per lëe meñ beety xaa, aan lëe kchësy meñ nii kwsëeb xlad xaa pchoots klyaal. ³⁸ Por ngo lëen xñe lo do: Kol ksaan xaa gue, jkaaldy to xaa. Por deelñee kiksye chol meñ xlyañ nii chuuñtsyey xaa sitsiñ tse nii lëew kyal. ³⁹ Per deelñee xtsiñ Dios kayuñtsyey xaa, chilody jkwëes to low. Kol kap cuent, toontlaa Dios no ktilyni do.

⁴⁰ Kchësy xaa xñabey go psal xtiits Gamaliel. Loxsye ngo lëe xaa kwtsyetsy apostle. Lëe xaa ptee xcheñ xaa ni lëe xaa chëb nii nodre nii kseety xaa lë Jesús, per lëe xaa blaa xaa. ⁴¹ Lëe apostle pchoo lady xaa xñabey go xle xaa porñee lëe Dios ptee tiitspey psaksi meñ go xaa por xtiits Jesús. ⁴² Aan psaandy xaa, sink ksatyee tse kwnee xaa lo meñ nii lëe Jesús xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ lo tol. Kchë ngo kwnee xaa lo meñ leñ lidzy Dios ni kchë ngo kwnee xaa tsiñee kwey xaa lidzy meñ.

Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios xso kadzy xaa nii kuñ yudar

6 ¹ Leñ tse go, como lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre, lëe xaa Israel nii xñee tiitsë griego chëb lo xaa Israel nii xñee tiitsë hebreo nii xtyoontsidy kwnaa viud nii xñee tiitsë griego tsi lëe nii xtyaaw xkaasy. ² Tsigo lëe ksa tsiipchop apostle ptop kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa chëb:

—Buendyo nii ksaan noo kluuy noo xtiits Dios par kiisy noo nii ktyaaw. ³ Por ngo, beetsy, kol kyub kadzy xaa nii chap to confians, xaa nii xyeñ, ni xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo, aan kol ktee tsiñ re lo xaa. ⁴ Lëe noo tugak kutiitsni Dios ni lëe noo kluuy xtiits xaa.

⁵ Byo nii kwnee apostle styoo xaa nii xniladzy xtiits Dios, aan lëe xaa kwle tu xaa nii pcholë Xteb. Tyub styoo Xteb xniladzy Xteb Dios ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Xteb. Ni lëe xaa kwle Felip, ni Prócoro, ni Nicanor, ni Timón, ni Parmenas, ni Nicolás, tu xaa Antioquía nii penaadle bniladzy xlay meñ Israel. ⁶ Loxsye ngo lëe xaa kuni xaa nii kwle xaa lo apostle, aan lëe apostle kwnab lo Dios por kchë xaa go ni lëe apostle pxob ña xaa kik xaa go.

⁷ Lëe xtiits Dios pkaasyre, ni lëe meñ nii xniladzy ptyalyre Jerusalén, aan axte wi bla xipxosy meñ Israel bniladzy.

Lëe xaa xñabey xñaasy Xteb

⁸ Kokni Dios Xteb. Ngo nii ptee xaa tiitspey beeñtsyey Xteb kyalntson lady meñ. ⁹ Lëe bla xaa Cirene, ni xaa Alejandría, ni xaa Cilicia, ni bla xaa kyedzy Asia, nii chi ktoo nii lë Libertados, bislo ptilytiitsni Xteb. ¹⁰ Per xlyëbty xaa lo Xteb, porñee nonsyke Kyalbini Ntson xsyaab leñ kik Xteb pe cos ktikche Xteb lo xaa. ¹¹ Tsigo lëe xaa kwtiix bla xaa nii këb nii biñ kwneenë Xteb Moisés ni Dios. ¹² Lëe xaa pkiily meñ kyedzy ni xaa kol ni maestre ley. Singo mod lëe xaa kwnaasy Xteb aan lëe xaa kukso xaa lo xaa xñabey. ¹³ Byubak xaa meñ nii kwnee xuuy chëb:
—Lëe xaa gue tugak nonee në lidzy Dios ni xley Dios. ¹⁴ Ptsyon noo kwnee xaa nii lëe Jesús Nazaret knitylo lidzy Dios ni lëe xaa me ktsëe kchë costumbre nii psaan Moisés lo no.
¹⁵ Tsigo lëe xaa xñabey ni lëe kchë meñ nii nche sob siko buy lo Xteb, aan lëe xaa kon nii chak lo Xteb si chak lo tu angly.

Kchë tiits nii kwnee Xteb

7 ¹ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo pxosy kwnabtiits lo Xteb chëb:
—¿Pe nli nii kwneel kchë nii xkëekiye meñoo?

² Lëe Xteb kwëb chëb:

—Beetsy, kchësy to siñee nak to xaa kyedzy re, xñabaa lo do nii jkëetyag to choplan xtitsaa. Worñee gon lëe pxusykoltoo no Abraham bii no nëz Mesopotamia, lëe Dios ntson byaklo lo xaa, antes nii kyey xaa nëz xtañ meñ Harán, ³ lëe Dios chëb lo xaa: “Psaan xtañoo ni kchësy meñ liidzyoo, aan kwey tañ nii kluyaa lool.” ⁴ Tsigo lëe Abraham pchoo xtañ meñ Caldea aan lëe xaa kutso nëz Harán. Lëe loxsye kuty pxosy xaa, lëe Dios biidni xaa tañ re, laañee no do nina. ⁵ Per ni tublë lyu pteejty Dios lo xaa tañ re, per ni tu laa nsyo tu niy xaa pteejty Dios. Aan nikxe nii chapy xaa mëed tiemp ko, lëe Dios chëb nii lëew ktee xaa lo xiñ xaa tsi lëe xaa lox kety. ⁶ Ni lëe Dios chëb kazh nii lëe kchë meñ nii sëed lo xtiy xaa tsitso xtañ meñ sit, ni lëe meñ sit jkuñ xaa tsiñ, ni lëe meñ sit ksaksi xaa tap kyoow iz. ⁷ Per lëe Dios chëbak nii lëe xaa ksaksi kchë meñ sit nii jkuñ meñ Israel tsiñ, aan loxsye ngo lëe meñ Israel kchoo siko, aan lëe meñ Israel kiid kutiitsni Dios nu. ⁸ Lëe Dios kwnee lo Abraham, aan lëe Dios kwnabey nii tsobey xaa, sinak tu señ nii lëe Dios tugak kakni xaa. Por ngo, tsi lëe xiñ xaa Isaac koly, tse nii ptsiil xaa xmal, lëe Abraham kwlobey xaa, aan singo gak beeñtsyey Isaac xiñ xaa Jacob, aan singo gak kwlobey Jacob ksa tsiipchop xiñ xaa. Lëe xiñ Jacob nak pxusykoltoo ksa tsiipchop xtiy meñ Israel.

⁹ Betsy xiñ Jacob nak José, aan por kyalmbidy lëe xaa pto xaa par kyey xaa Egipto. Per lëe Dios kokni José, ¹⁰ ni lëe Dios pteelaa xaa kchëlo kyalnë, ni Dios kaa ptee kyalchak lo xaa. Lëe Dios beeñ nii byo

xmod José styoo Faraón rey Egipto. Ngo nii lëe xaa pso José kok José xtisy Egipto aan axte wi lidzy rey kwnabey José.

¹¹ Tsi lëe kpiñ biid, mban kwte meñ tyub Egipto ni Canaán, aan ptsyoldy pe nyaw pxusykooltoo no. ¹² Per tsi lëe Jacob biñ nii lëe xobxtily no Egipto, lëe xaa pxaal xiñ xaa siko, xaa nii kok pxusykooltoo no. Lëe xaa kwey primer viaj. ¹³ Lëe pchopo viaj lëe José pchoo neñlo lo betsy, aan lëe gaa xaa byuumbey xaa. Singo lëe rey Egipto koknan pa lo tiiy sëed José. ¹⁴ Loxsye ngo lëe José chëb lo betsy: “Kol tsikxi pxosy no ni meñ lidzy no.” Tsongalyptsiipkyay meñ lidzy xaa ptsiñ Egipto. ¹⁵ Singo nak nii lëe Jacob kutso Egipto, siko kuty xaa, ni siko kuty pxusykooltoo no. ¹⁶ Lëe kwloxo bla iz lëe kchë xtsit xaa byey Siquem, aan lëew pkyeetsy leñ paa nii kwxii Abraham con tumi lo xiñ Hamor.

¹⁷ Lëe tsi lëe tiits nii chëb Dios lo Abraham mer kak cumplir, lëe meñ Israel ptyaly Egipto. ¹⁸ Aan lëetyee gaa tiemp ko lëe tu rey nii byuumbeydy José kwsob kwnabey Egipto. ¹⁹ Lëe rey go pkëeti xtiy no ni lëe xaa psaksi pxusykooltoo no, xoo kwnabey xaa psëeb pxusykooltoo no xiñ xaa nii lox chaly parñee kety mëed. ²⁰ Tiemp ko koly Moisés. Tu mëed nii byo styoo Dios kok xaa, aan lëe pxosy xaa kwloolan xaa tson mëe. ²¹ Per tsiñee pchilodre ngolan xaa xaa, lëe xaa psëeb xaa, aan misme xiñtsyaap rey Egipto blis xaa, aan lëe me kon xaa sinak nii nyak xaa xiñ me. ²² Ngo nii pseedy Moisés kchë nii xseedy meñ Egipto, ni kok ndaan xaa por kchë nii kwnee xaa ni beeñtsyey xaa.

²³ Choow iz Moisés tsi lëe xaa kwlokyeñ tsitedy xaa lo meñ xkyedzy xaa, meñ Israel. ²⁴ Siko kon xaa nii lëe tu xaa Egipto no ktee xcheñ tu xaa xkyedzy xaa. Aan parñee kla xaa xaa xkyedzy xaa, lëe xaa beety xaa Egipto go. ²⁵ Nladzy xaa tsaaplaa nyeñ meñ xkyedzy xaa nii lëe Dios kteelaa meñ xkyedzy xaa por lëe xaa, per byeñdy meñ xkyedzy xaaw. ²⁶ Lëe byaani lyu, lëe Moisés kon nii lëe chop xaa Israel nche ktily aan como lëe xaa kokladzy ntsily xaa xaa lëe xaa chëb: “Betsy to. ¿Penak nii singue nche ktily do?” ²⁷ Tsigo lëe xaa nii no ktee cheñ xcombañer pchëep Moisés, aan lëe xaa chëb: “¿Cho psoo gaal nii kñabeyoo loo noo, ni cho nê lool nii kakoo xixtisy noo?” ²⁸ ¿Ote chakladzyoo yak kutyoo naa sinak beetyoo xaa Egipto neeg?” ²⁹ Tsi lëe Moisés biñ ngo, lëe xaa pxooñ aan lëe xaa si nêz xtañ meñ Madián. Siko kwyo xaa ni siko koly chop xiñ xaa.

³⁰ Lëe kwloxo choow iz, lëe tu angly byaklo lo xaa lo tu yakitsy nii noyek kexka xan kiy nii lë Sinaí. ³¹ Ntseeb psee Moisés kon ngo. Tsi lëe xaa big par kan ngui xaaw, lëe xaa biñ tsiy Dios nii xñee: ³² “Naa nak xDios pxusykooltool, naa nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob.” Tsigo lëe Moisés bislo xisy porñee tir xtsyeb xaa, aan byaxty xaa nyuy xaa. ³³ Per lëe Dios chëb lo xaa: “Blity laboo, por ntson laañee nosubniyoo. ³⁴ Chanaa xa këksaksi meñ Egipto meñ nii ngab lon. Por

ngo lëen byety par kteelaan meñ nii ngab lon. Na të tsiin kxalaa lii Egipto.”

³⁵ Klo chëb meñ kyedzy lo Moisés: “¿Cho psool nii kñabeyoo loo noo ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo?” Per lëe Dios pxaal xaa sinak tu xaa xñabey ni sinak tu xaa nii xteelaa. Lëe angly nii byaklo lo xaa lo yakitsy nii noyek kokni xaa. ³⁶ Lëe Moisés kwlii pxusykoltoo no Egipto, ni beeñtsyey gaa xaa kyalntson Egipto, ni chu Nistoo Nixñë, ni tyub tañ pidzy nii kwtedy xaa choow iz ksa xaa pxusykoltoo no. ³⁷ Ni misme gaa Moisés chëb lo meñ Israel: “Lëe Dios kxaal tu profet nii kchoo lady to, sinak nii pxaal xaa naa.” ³⁸ Lëe gak Moisés pkaal lsa ksa pxusykoltoo no tañ pidzy. Lëe angly nii kwnee lo xaa kiy nii lë Sinaí kokni xaa. Lëe xaa pkaaxcuent xtiits ntson Dios nii xnee kyalmbañ par kteso xaaw lo no.

³⁹ Per koklasty pxusykoltoo no nsoob xtiits xaa, sink lëe pxusykoltoo no kokladzy mbikche nyey Egipto. ⁴⁰ Lëe pxusykoltoo no chëb lo Aarón: “Chakladzy noo nii ksaal tu mdyo nii nech loo noo, por toon pe cos kok Moisés nii kwlii lëe noo xtañ meñ Egipto.” ⁴¹ Tsigo lëe xaa psaa tu mdyo nii chak si chak tu becerr, ni lëe xaa beety ma mbañ par kokon xaa ma lo mdyo go. Loxsye ngo lëe xaa beeñtsyey tu lni par kleni xaa mdyo nii kwyaa con ña xaa. ⁴² Ngo nii lëe Dios psaan pxusykoltoo no par kleni xaa kchë mëly nii xsaani leñ kpaal. Sinrii kë leñ xkitsy Dios nii pkëe kchë profet:

Lo choow iz nii kunsë do tañ pidzy,
¿pe beety to ma dyon, par kokon do ma lon?

⁴³ Psoobty to tiits gon,
sink lëe do kwënoy lidzy mdyo nii lë Moloc,
ni lëe do kwënoy xmëly ximdyo do Renfán,
mdyo nii psaa do par kleni do.

Por ngo lëen kwi lëe do xtañ do,
aan lëe do kxalaa tu laañee mastre sit lo Babilonia.

⁴⁴ Tyub nii kwyo pxusykoltoo no tañ kwënoy xaa lidzy Dios nii kwyaa con ladx. Leeñgo kwyotsey table nii kë ley. Lëe yu go kwyaa sinak nii kwnabey Dios lo Moisés, tsiñee chëb xaa nii ksaal xaaw sinak nii kon xaaw. ⁴⁵ Lëe pxusykoltoo no byaani yu go aan tsi lëe meñ xkyedzy no ptsiñ xtañ meñ sit ksa Josué, wiw ptsiñni xaa. Siko kwlii Dios kchë meñ nii nol kyedzy ko par ktee Dios kyedzy ko lo pxusykoltoo no. Aan singo kwëngob xaa yu go axte xtiemp David. ⁴⁶ Lëe rey David bleni Dios, aan kokladzy xaa nsaa xaa tu laañee nyo xDios meñ Israel. ⁴⁷ Per lëel Salomón nak nii psaa lidzy Dios. ⁴⁸ Nikxe nii nody Dios nii sob kpaal leñ yu nii chaa con ña meñ. Sinak chëb Dios lo profet:

⁴⁹ Kpaal nak laañee sobaa xñabeyaa,
lo kislyu xson niyaa.
¿Xa xña yu nii ksaal do par naa? xñee Dios,
¿o xa xña gaa laañee kxiladzyaa?

⁵⁰ ¿Pe lëdy con ñan nayak psan kchë cos?

⁵¹ 'Per lëe do, chëb Xteb, tugak nguiedzy nak styoo do. Chaklasty to jkëetyag to xtiits Dios. Nak to sinak meñ nii xyuumbeydy Dios. Tugak xtilyni do Kyalbini Ntson. Lëesyak pxusykoltoo do nak to. ⁵² ¿Pe kwyo tu profet dyon nii psaksidy pxusykoltoo do? Lëe pxusykoltoo do beety kchë xaa nii kwnee nii lëe Crist kiid, aan lëe na nii lëe Crist biid, lëe do kokniladzy xaa ni lëe do beety xaa. ⁵³ Lëe angly biidni xley Dios lo do, per xsaldy tow.

Xkyalkuty Xteb

⁵⁴ Tsiñee lëe xaa xñabey lox biñ kchë nii kwnee Xteb, per nli busy blëe xaa lo Xteb axte chawlay xaa. ⁵⁵ Tsigo lëe Xteb nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo blëp lo leñ kpaa aan lëe xaa kon xkylantson Dios, ni lëe xaa kon nii lëe Jesús kusoli kwi Dios nëzli. ⁵⁶ Aan lëe xaa chëb lo xaa xñabey:

—iKol kuy leñ kpaa gaanoo! Lëen chan nii lëe Xiñ Dios nii pxaal xaa so kwi xaa nëzli.

⁵⁷ Per lëe xaa xñabey koñee ptsetyag, aan lëe xaa bislo chuptyë yë xaa, lëe xaa kwseñ Xteb. ⁵⁸ Lëe xaa kwlii Xteb leñ kyedzy aan lëe xaa pteekyo Xteb. Lëe tu xaa nii pcholë Saulo byaani xab kchë meñ nii kukteekyo Xteb. ⁵⁹ Aan mentre lëe xaa no kteekyo Xteb, lëe Xteb chëb lo Jesús:

—Jesús, pkaaxcuent xkyalbiniin.

⁶⁰ Loxsye ngo lëe xaa psoxib aan lëe xaa kwchuptyë nguiedzy xñee xaa:

—Tat Tios, ksaldyoo xtol meñ re.

Aan loxsye kwnee xaa singo, lëe xaa kuty.

8 ¹ Aan kwyo Saulo conforme nii kuty Xteb.

Lëe Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios

Misme tse go lëe meñ bislo xsaksi meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén aan kchësy meñ nii xniladzy pchoots klyaal tyub xtañ meñ Judea ni Samaria. Xaktyee apostle byaan Jerusalén. ² Lëe bla xaa nii buen styoo kujkeetsy Xteb ni mban biiñ xaa. ³ Mentre gaa lëe Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios, xsyëeb xaa yu por yu xkwii xoo xaa kwnaa ni mguiy chilo xaa skiib.

Lëe Felip xluuy xtiits Dios lo meñ Samaria

⁴ Per lëe kchë meñ nii pchoo Jerusalén xluuy xtiits Dios nii xteelaa laañee xtsiiñtyee meñ. ⁵ Wi Felip pchoo Jerusalén, aan lëe xaa kwey leñ kyedzy Samaria aan lëe xaa bislo xñee xaa lo meñ nii lëe Jesús nak xaa nii pxaal Dios. ⁶ Tsiñee lëe meñ kon kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip, lëe meñ pkaal lsa par jkëetyag meñ nii xñee Felip. ⁷ Ndaly meñ nii no

kyalbini mal leñ styoo byak, aan chuptysyë kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ go, ni ndaly meñ nii kutoo ni meñ nii xsyëdy byak. ⁸ Por ngo ble meñ kyedzy ko.

⁹ Per leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Simoñ. Chuuñtsyey xaa kyalbruj aan chuuñ ksee xaa meñ Samaria, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa. ¹⁰ Kchësy xaa wiñ ni xaa kol xkëëtyag xtiits xaa aan xñee meñ:

—Lëe xaa gue noy xkyalwnabey Dios.

¹¹ Kchësy meñ psal xaa, porñee con xkyalbruj xaa xtse beeñ ksee xaa meñ. ¹² Per tsiñee lëe meñ bniladzy xtiits Jesús nii ptsiñni Felip, lëe meñ byeñ xa nak xkyalwnabey Dios, ni lëe meñ kwchobnis, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹³ Aan axte wi Simoñ bniladzy ni kwchobnis, aan lëe xaa bislo kwënal xaa Felip, xsee xaa chan xaa kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip.

¹⁴ Tsiñee lëe apostle nii ncheno Jerusalén biñ nii lëe meñ Samaria bniladzy xtiits Dios, lëe xaa pxaal Pedre ni Juan siko. ¹⁵ Tsiñee lëe xaa ptsiñ, lëe xaa kwnab lo Dios por kchë meñ Samaria nii bniladzy parñee sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo meñ go. ¹⁶ Porñee lëe meñ go kwchobnis worñee bniladzy meñ go xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús, per ni tu leñ styoo meñ go karty sëëb Kyalbini Ntson. ¹⁷ Lëe Pedre ni Juan pxob ña kik meñ go, aan lëe Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo meñ go.

¹⁸ Tsi lëe Simoñ kon nii lëe Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ tsi lëe apostle xob ña kik meñ, lëe xaa kwlii tumi, ¹⁹ aan lëe xaa chëb:

—Kol kneetsy kyalwnabey gue lon parñee kchë kik meñ nii kxobaa ñan sëëb Kyalbini Ntson leñ styoo.

²⁰ Tsi go lëe Pedre chëb:

—Deelba nitylool kchë xtumil. ¿Xa nanoo nii sil nii xkady Dios?

²¹ Nongualdy nii kuuñtsyeyoo tsiñ nii chuuñtsyey noo, por chan Dios nii nguidy no styool. ²² Psaan xtolo, aan kwnab lo Dios nii ktsily xaa tol nii psya leñ styool. ²³ Por chanaa nii tir chak mbiidyoo, ni chanaa nii xlaady tol lii.

²⁴ Tsi go lëe Simoñ kwëb chëb:

—Kol nab lo Dios por naa, parñee ktsyooldyaa kchë nii në do lon.

²⁵ Loxsye bitiits apostle cho nak Jesús, ni loxsye bluuy xaa xtiits Dios, lëe xaa bikche sey xaa Jerusalén, aan ndaly kyedzy Samaria nii ptedy xaa bluuy xaa xtiits Dios.

Lëe Felip chutiitsni tu xaa Etiopía

²⁶ Loxsye ngo, lëe tu xangly Dios chëb lo Felip:

—Ligier kwey nëz kyety, nëz nii xchoo Jerusalén xtsiñ Gaza.

Lëe nëz ko xtyedy nëz tañ pidzy. ²⁷ Lëe Felip si aan lëe tu xaa Etiopía pkaa lo xaa nëz. Tu xaa non nak xaa go, lëe xaa xkotsey kchë xtumi kwnaa nii nak rey Etiopía nii lë Candace. Lëe xaa kukiily lay lo Dios

Jerusalén. ²⁸ Lëe xaa sey xtañ xaa, sobsye xaa leñ tu carret, xlab xaa libre nii pkëe profet Isaías. ²⁹ Tsigo lëe Kyalbini Ntson chëb lo Felip:

—Big kex xan carret ke.

³⁰ Tsi lëe Felip big, lëe xaa biñ nii lëe xaa Etiopía go no klab libre nii pkëe profet Isaías. Tsigo lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe xyeeño libre nii no klaboo?

³¹ Lëe xaa Etiopía chëb:

—¿Xa kyeen no deelnee kindy cho kñe lon xa nako?

Tsigo lëe xaa chëb lo Felip:

—Kwyëp aan kwsob kwin.

³² Sinrii xñee laañee no klab xaa Etiopía go:

Sinak nii chixi meñ mëkwxiiily nii kety, kuxi meñ xaa, ni nak xaa sinak tu mëkwxiiily nii chuptyedy tsi xtsiib meñ ma, por kwchuptyedy xaa.

³³ Psaksi meñ xaa, aan ni tu cho beeñdy xkyalxtisy xaa.

¿Cho lëe nii kñe xa kok kchë meñ nii kwyo xtiemp xaa?

Por lëe xaa seyle, sodre xaa lo kislyu.

³⁴ Tsigo lëe xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Beeñ favor kwnë lon dyon cho por lëe xñee profet nrii, ¿pe por lëe xaaw, ote por stu meño yak?

³⁵ Lëe Felip bislo chëb xa nak laañee no klab xaa, aan singo mod lëe Felip chëb lo xaa cho nak Jesús. ³⁶ Lëe tsi lëe xaa sitedy tu laañee no nis, lëe xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Xaatee mbëe no nis nu. ¿Pe chiloody kaa dyon chobnisaa?

³⁷ Lëe Felip chëb:

—Deelnee xniladzyoo tyub styool, schilow.

Lëe xaa Etiopía kwëb chëb:

—Xniladzyaa nii Jesucrist nak Xiñ Dios.

³⁸ Tsigo lëe xaa kwnabey kwsotse carret, aan lëe xaa kwsëeb lo nis chop xaa Felip, aan lëe Felip pchoobnis xaa. ³⁹ Tsi lëe xaa pchoo lo nis, lëe xKyalbini Ntson Dios biy Felip. Aan bikchedre nyan xaa Felip, per xle xaa lëe xaa byo nëz. ⁴⁰ Tsi lëe Felip byeñ lëe xaa tse so tu kyedzy nii lëe Azoto, siko pchoo xaa lëe xaa si Cesarea. Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëe Saulo xniladzy xtiits Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 ¹ Mentre gaa lëe Saulo tugak nonee nii lëe xaa kuty xpëedscuel Jesús. Por ngo, lëe xaa kune lo xaa nii xñabey lo pxosy. ² Aan lëe xaa kwnab tublë kitsy parnee con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy lëe xaa tsinaasy kchë meñ nii no xlad Jesús nii chi kchë ktoo nii sob Damasco. Nol kik xaa nii lëe xaa tsikni kchë meñ nii kñaasy xaa Jerusalén, nikxe kwnaaw nikxe gaa mguayo. ³ Per lëe xaa merle ktsiñ

Damasco, tsi lëe tu bini nii sëed sëeb kpa a bibëly kyako kwi xaa. ⁴ Lëe xaa byab lyu, aan lëe xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?

⁵ Tsiyo lëe Saulo kwnabtiits chëb:

—¿Chool?

Aan lëe tsiy xaa go kwëb chëb:

—Naa nak Jesús, xaa nii xsaksil.

⁶ Tsiyo lëe Saulo bislo xisy lo kyalxtseeb chëb:

—¿Pe cos chakladzyoo nii kuuñtsyeyaa?

Aan lëe Jesús chëb:

—Kuxche aan kwey leñ kyedzy. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo.

⁷ Kchë xaa nii ksa Saulo si ptsyeb, porñee biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, per ni tu cho kondy xaa. ⁸ Loxsye ngo lëe Saulo kuxche lo lyu, per tsi lëe xaa pxaly lo xaa pchilodre nyan xaa. Nak nii lëe xaa nii ksa xaa si kwseñ ña xaa par ktsiñ xaa Damasco. ⁹ Siko kwlës xaa tson kpidz. Pchilody nyan xaa, aan ni tu pe tawdy xaa ni ni tu pe kowdy xaa.

¹⁰ Leñ kyedzy Damasco kwyo tu xaa nii xnildzy xtiits Dios nii pcholë Ananías. Lëe Dios byaklo lo xaa lo tu mgaal chëb:

—iAnanías!

Aan lëe Ananías kwëb chëb:

—Lëen nrii, Tat Tios.

¹¹ Tsiyo lëe Dios chëb:

—Kuxche aan kwseñ nëz nii xñee meñ Tubli, aan tsiñee ktsiñoo laañee sob lidzy Judas kwnabtiits por tu xaa Tarso nii lë Saulo. Lëe xaa noyutiitsni naa. ¹² Lëe xaa kon tu xaa nii lë Ananías lo mgaal nii xsyëeb laañee nix xaa, xob ña lady xaa parñee kpikche kan xaa stub.

¹³ Tsiñee lëe Ananías biñ ngo, lëe Ananías chëb:

—Tat Tios, ndaly meñ noyutiits lon xa nak xaa go ni kchë kyalnë nii no kteedy xaa kchë meñ nii xnildzy lii nii no leñ kyedzy Jerusalén.

¹⁴ Lëe na lëe xaa sëedak nu con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy par koy xoo xaa kchë meñ nii xnildzy lii.

¹⁵ Per lëe Dios chëb:

—Kwey, por lëe xaa kwlen parñee kluuy xaa xtitsaa lo meñ sit ni lo xrey meñ sit ni lo meñ Israel. ¹⁶ Lëen kluy kchë kyalmban nii tedy xaa por naa.

¹⁷ Tsiyo lëe Ananías kwey laañee kwlës Saulo. Tsiñee lëe xaa kwyo leñ yu, lëe xaa pxob ña xaa lady Saulo aan lëe xaa chëb:

—Saulo, lëe Jesús, xaa nii byaklo lool nëz nii sëedoo, pxaal naa parñee kpikche kanoo stub ni sëeb Kyalbini Ntson leñ styool.

¹⁸ Wor go kazh lëe tublë cos nii nyaa si nyaa lbey pchoo lo xaa aan lëe xaa kon stub. Tsiyo lëe xaa kuxche aan lëe xaa kwchobnis. ¹⁹ Loxsye ngo lëe xaa taw par jkaa xaa fuersy stub.

Lëe Saulo xluuy xtiits Dios Damasco

Lëe Saulo kwlës bla kpidz lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Damasco, ²⁰ aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, xñee xaa nii lëe Jesús nak Xiñ Dios. ²¹ Kchësy meñ nii pkëetyag nii kwnee xaa xsee, xñee:

—¿Pe lëdy lëe xaa gue nayak kënlaag kchë meñ Jerusalén nii no xlad Jesús? ¿Ni pe lëdy kaa par tsikni xaa kchë meñ nii kñaasy xaa lo xaa xñabey lo pxosy sëed xaa nu?

²² Per lëe Saulo pkaare fuersy, aan axte beñ kchop xaa kik kchë meñ Israel nii no Damasco, tsiñee xñee xaa lo meñ nii nli lëe Jesús nak xaa nii pxaal Dios.

Lëe Saulo xtyelaa lo meñ Israel

²³ Lëe kwloxo bla kpidz, lëe meñ Israel kwnee lsa dyon xa kuty xaa Saulo, ²⁴ per blyëedy lëe Saulo koknano. Aan tsel kyool ni yutsye kwche mbës xaa chu puert nii kè chu kyedzy par kuty xaa Saulo. ²⁵ Per lëe meñ nii no xlad Saulo kwloo Saulo leñ tu tskwidy ngol aan lëe xaa blity meñ tub chex pyedzy nii ntse kyako kyedzy wor kyool, aan singo lëe Saulo kwtelaa.

Lëe Saulo xtsiñ Jerusalén

²⁶ Tsiñee lëe Saulo ptsiñ Jerusalén, lëe xaa kokladzy nsyëeb xaa lady meñ nii nakle xpëedscuel Jesús, per kchësy meñ ptsyeb kon xaa porñee bnilasty meñ nii wi xaa tse nak xpëedscuel Jesús. ²⁷ Per lëe Bernabé kuni xaa lo apostle. Aan lëe Bernabé bitiits nii lëe Saulo kon Jesús nëz, ni lëe xaa bitiits xa mod kwnee Jesús lo Saulo, ni lëe xaa bitiits nii ptsyebty Saulo kwnee Saulo lo meñ Damasco cho nak Jesús. ²⁸ Loxsye ngo lëe Saulo kwsëeb lady xpëedscuel Jesús leñ kyedzy Jerusalén aan lëe xaa bislo xñee xaa cho nak Jesús lo meñ. ²⁹ Bitiitsni xaa ni ptilytiitsni xaa meñ Israel nii xñee tiits griego, per lëe meñ go kwyoxko kuty xaa.

³⁰ Tsiñee lëe meñ nii nak xpëedscuel Jesús byeño, lëe xaa kuni Saulo kyedzy Cesarea, aan siko lëe xaa pxaal xaa nëz Tarso.

³¹ Leñ tse go mbëe pañ kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios nii kwyo Judea, ni Galilea, ni Samaria ni ptsyeb meñ go Dios. Lëe Kyalbini Ntson beñ meñ go yudar, por ngo lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre.

Lëe Eneas xyak

³² Leñ tse go lëe Pedre kutedy lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëe xaa kutedy lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy nii lë Lida. ³³ Leñ kyedzy ko lëe xaa kutedy lo tu xaa nii pcholë Eneas. Kok xon iz nii chilody tsische Eneas, porñee tyub xaa kutoo. ³⁴ Lëe Pedre chëb lo xaa:

—Eneas, lëe Jesucrist kuuñ kyak lii. Kuxche aan ptuub xtal.
Wor go kazh lëe Eneas kuxche, ³⁵ aan kchësy meñ Lida ni meñ Sarón
nii kon kuxche Eneas bnildazy xtiits Dios.

Lëe Dorcas xpañ

³⁶ Tiemp ko kwyo tu kwnaa nii xnildazy xtiits Dios leñ kyedzy Jope
nii pcholë Tabita. (Lëe con tiits griego xñee meñ me Dorcas.) Tugak
chuñ me yudar meñ nii no lyaadzy. ³⁷ Lëe Dorcas kwxaaknë aan lëe me
kuty. Loxsye pkasy meñ me, lëe me pxob meñ tu leñ yu nii sob klaa.
³⁸ Kexka Lida nche Jope. Por ngo, tsiñee lëe meñ Jope nii xnildazy xtiits
Dios biñ nii lëe Pedre so leñ kyedzy Lida, lëe meñ go pxaal chop xaa nii
kunitiits lo Pedre chëb:

—Klyëedyoo, sinusy kol tsoo Jope.

³⁹ Lëe Pedre sinal aan tsiñee lëe xaa ptsiñ, lëe meñ kuni xaa laañee
xoob tuukwnaa go, aan lëe kchësy kwnaa viud ptyop kyako kwi xaa
choon xluuy kchë vestid ni mankw nii psaa Dorcas worñee bii mbañ me.
⁴⁰ Tsigo lëe Pedre kwlii kchësy meñ ley, lëe xaa psoxib, aan lëe xaa
kwnee lo Dios. Loxsye ngo lëe xaa buy lo kwnaa kuty ko, aan lëe xaa
chëb:

—Tabita, kuxche.

Tsigo lëe me pxaly lo me. Tsi lëe me kon Pedre, lëe me kwsobli. ⁴¹ Lëe
xaa kwseñ ña me aan lëe me psoli xaa. Loxsye ngo lëe xaa kwtsyetsy
meñ nii xnildazy xtiits Dios ni lëe xaa kwtsyetsy kchë kwnaa viud nii
nche worñee lëe xaa ptsiñ parñee kan meñ nii lëe me pañ. ⁴² Lëew
koknan kchësy meñ nii no leñ kyedzy Jope, aan ndaly meñ bnildazy
Dios. ⁴³ Ndaly kpidz kwlës Pedre lidzy tu xaa nii xkuutsy kidy nii pcholë
Simón nii no leñ kyedzy ko.

Lëe Pedre chi lidzy Cornelio

10 ¹ Leñ kyedzy Cesarea kwyo tu xaa nii pcholë Cornelio. Xñabey
xaa lo tu kyoow soldad nii sëed nëz Italia. ² Buen xaa ni xtsyeb
xaa Dios kchë meñ lidzy xaa. Nroob tumi xtee xaa par kuñ xaa meñ
Israel yudar, ni tugak chutiitsni xaa Dios. ³ Lëe tu wtse, siik las tres, lëe
tu xangly Dios byaklo lo xaa aan nyë kon xaa nii lëe angly ko kwsëeb
laañee sob xaa chëb:

—¡Cornelio!

⁴ Ptsyeb Cornelio buy lo angly, per lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nëel?

Tsigo lëe angly chëb:

—Lëe Dios biñ xtiitsoo ni lëe xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuño
yudar meñ nii no lyaadzy. ⁵ Kon cho pxaal leñ kyedzy Jope tsitsyetsy
Simón, xaa nii xñee gak meñ Pedre. ⁶ Lidzy stu Simón nii xkuutsy kidy
nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa.

⁷ Tsiñee lëe angly nii kwnee lo Cornelio bi, lëe Cornelio kwtsyetsy chop xaa nii xkyë tsiñ lo xaa ni lëe xaa kwtsyetsy tu xsoldad xaa nii xnildazy xtiits Dios. ⁸ Loxsye bitiits Cornelio kchë nii ptsyool xaa, lëe xaa pxaal xmos xaa Jope.

⁹ Lëe byaani lyu, tsel xwe ngbidz lëe Pedre kwyëp kik yu par kutiitsni xaa Dios. Lëe gaa xaa nii pxaal Cornelio mer ktsiñ Jope. ¹⁰ Kwlaañ Pedre aan kokladzy xaa nyaw xaa, per mentre lëe siily noyaklo, lëe xaa kwneexkaal ¹¹ nii lëe kpaal byaly, aan lëe tublë sinak ladx mant ngol sëed sëeb nxituusy ksa tap skiñ ladx ko. ¹² Lo ladx ko kë kchëlo ma nii no lo kislyu, sinak ma nii sob tap niy, ni mëel, ni kchë ma nii sob xikw.

¹³ Tsiigo lëe Pedre biñ tsiy tu xaa nii chëb:

—Pedre, kuso, beety kchë ma gue aan taw ma.

¹⁴ Per lëe Pedre kwëb chëb:

—Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.

¹⁵ Lëe tsiy xaa go kwnee stub chëb:

—Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.

¹⁶ Tson vult biñ xaa tsiy xaa go, axte tsigolye lëe ladx ko byëp kpaal stub. ¹⁷ Lëe Pedre no kyalnë dyon xa kyeñ xaa kchë nii kwnee Dios lo xaa lo mgaal go, tsi lëe xaa nii pxaal Cornelio ptsiñ chu puert xñabtiits dyon pa nak lidzy Simoñ. ¹⁸ Nguiedzy kwnabtiits xaa dyon pe siko xkwës tu xaa nii lë Simoñ nii xñee meñ Pedre. ¹⁹ Aan como lëe Pedre bii no kyalnë nii dyon xa kyeñ xaa kchë nii chëb Dios lo xaa lo mgaal go, lëe Kyalbini Ntson chëb lo xaa:

—Buy gaanoo, tson meñ xyub lii. ²⁰ Kuso, byety aan kunal meñ gue. Jkañdy kikoo, por naa pxal meñ gue.

²¹ Tsiigo lëe Pedre byety aan lëe xaa chëb lo xaa nii pxaal Cornelio:

—Naa nak xaa nii xyub to. ¿Pe cos tsiñ sëed to?

²² Lëe xaa nii pxaal Cornelio kwëb chëb:

—Xmandad Cornelio syoop noo. Tu xaa nii xñabey lo tu kyoow soldad nak xaa. Buen xaa, xtsyeb xaa Dios, ni kchë meñ Israel xle lo xaa. Lëe tu xangly Dios chëb nii no kwetsy xaa lii par tsil lidzy xaa tsiin jkëetyag xaa kchë nii këëboo.

²³ Tsiigo lëe Pedre pteedy xaa nëz leñ yu, aan lëe xaa ptseñ ksa xaa kyool go. Lëe byaani lyu, lëe Pedre sinal ksa bla xaa nii xnildazy xtiits Dios nii no leñ kyedzy Jope.

²⁴ Lëe byaani stu lyu lëe xaa ptsiñ Cesarea. Lëe gaa Cornelio tse nche mbës ksa meñ lidzy ni xamigw xaa nii kwtsyetsy xaa. ²⁵ Tsi lëe Pedre ptsiñ chu yu, lëe Cornelio pchoo kuktsiilnëz xaa aan lëe Cornelio psoxib lo xaa sinak nii nyak xaa tu xaa non. ²⁶ Per lëe Pedre bliso xaa chëb:

—Kusoli, por sinakakaa nakoo.

²⁷ Aan mentre lëe xaa bii sinee, lëe Pedre kwsëeb leñ yu aan lëe xaa kon nii singootyee ndaly meñ tse nche mbës. ²⁸ Tsiigo lëe Pedre chëb:

—Nan buen do gon nii chilody ktsiil lsa tu meñ Israel meñ sit o sëeb kaa xaa leñ lidzy tu meñ sit. Per lëe Dios bluuy lon lo tu mgaan nii nody nii kpixladzyaa meñ sit.²⁹ Por ngo, siñee kwtsyetsy to naa, lëen syely. Blyëedyaa. Ni tu pe chëptyaa. Lëe nina na busy, chakladzyaa kaknanaa penak kwtsyetsy to naa.

³⁰ Tsigo lëe Cornelio kwëb chëb:

—Natse chako tap kpidz, misme wor re gak lëen so leñ lidzyaa nu, cholaa lay nii chak lo Dios wor wtse aan lëetyee gaa tse go tawdyaa par kuuñ ksakaa Dios, tsiñee lëe tu xaa nii nakw tu ladx nii xpibëly byaklo lon.³¹ Aan lëe xaa në lon: Cornelio, lëe Dios gon biñ xlayoo ni lëe xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy.³² Lëe nana busy kwnabey nii kaktsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. Lëe xaa so leñ kyedzy Jope. Lidzy stu Simoñ nii xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa.³³ Por ngo nii blyëedyaa lëen pxal xaa nii biid kyub lii, aan buen nii sëedoo. Lëe na chan Dios nii lëe noo nche nu par jkëetyag noo kchë nii pxaal Dioosoo sëedneel loo noo.

Kchë nii kwnee Pedre lidzy Cornelio

³⁴ Tsigo lëe Pedre bislo kwnee chëb:

—Na si nagon, lëen xyeñ nii nli lëdy wi Dios xsee chan meñ,³⁵ sink kchë meñ nii xsal xaa ni chuuñtsyey nii xñabey xaa, kchë meñ go xyo styoo xaa.³⁶ Lëe Dios kwnee lo meñ Israel nii lëe Jesucrist kiidni tiits nii kchooblady styoo meñ. Lëe Jesucrist nak xaa nii xñabey kchë lo meñ.³⁷ Nan do gon pe cos kok tyub xtañ meñ Israel. Galilea bislow, loxsye kwnee Juan nii no nii chobnis meñ.³⁸ Ni nan gaa to xa kwle Dios Jesús Nazaret ni xa kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo xaa. Aan lëe Dios ptee kyalwnabey lo xaa parñee kuñ xaa kyalbuen ni kuuñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi xaatox lo kyalkits. Kchë ngo beeñtsyey xaa porñee chop xaa Dios nak.³⁹ Lëe noo chutiits kchë nii ptyon noo beeñtsyey Jesús leñ kyedzy Jerusalén ni tyub xtañ meñ Israel. Loxsye ngo lëe meñ beety xaa, pkëe meñ xaa lo crusy.⁴⁰ Per tse nii kwloxo tson kpidz lëe Dios beeñ kpañ xaa, aan lëe xaa byaklo loo noo.⁴¹ Byaklody xaa kchë lo meñ, sink xaktyee kchëe noo siñee kwlel Dioos noo, ptyon noo xaa par kutiits noo nii nli pañ xaa. Ptyaaw noo ni ptyow noo ksa noo xaa loxsye pañ xaa.⁴² Aan lëe xaa pxaal lëe noo kñee noo lo meñ nii lëe Dios pso xaa par kñabey xaa lo meñ kuty ni lo meñ mbañ.⁴³ Ni kwneel gaa kchësy profet cho nak Jesús, ni kwneel gaa xaa nii kchësy meñ nii kniladzy xtiits Jesús kpily xtol.

Lëe Kyalbini Ntson xsyëeb leñ styoo meñ sit

⁴⁴ Lëe Pedre bii nonee, tsiñee lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo kchësy meñ nii nche jkëetyag nii xñee xaa.⁴⁵ Aan lëe meñ Israel nii xnildzy nii kwey ksa Pedre psee kon nii wi leñ styoo meñ sit blaa Dios

kwsëëb Kyalbini Ntson, ⁴⁶ porñee biñ xaa nii lëe kchë meñ go xñee xaatke ntson Dios con stu clasy tiitsë. ⁴⁷ Tsigo lëe Pedre chëb:

—¿Pe no gaa dyon cho jka nis par chobnis kchë meñ re, por misme Kyalbini Ntson nii kwsëëb leñ styoo no kwsëëb leñ styoo kchë meñ re?

⁴⁸ Aan lëe xaa kwnabey kwchobnis meñ go con xtiitspey Jesucrist. Loxsye ngo lëe kchë meñ go kwnab nii kwës Pedre bla kpidz.

Lëe Pedre chikni tiits lo meñ nii xniladzy nii no Jerusalén

11 ¹ Lëe apostle ni kchë meñ nii xniladzy nii no tyub xtañ meñ Israel biñ nii lëe bla meñ sit bniladzy xtiits Dios. ² Per tsiñee lëe Pedre ptsiñ Jerusalén, lëe bla meñ Israel kwneenë Pedre, ³ chëb xaa: —¿Penak nii kusëëboo lidzy meñ sit, ni tawnil kchë meñ go? ⁴ Tsigo lëe Pedre bislo bitiits xa kwey xaa lidzy Cornelio, lëe xaa chëb: ⁵ —Leñ kyedzy Jope son, aan tsiñee lëen noyutiitsni Dios, lëe tu mgaal kwtedy lon, aan lëen kon tublë ladx mant ngol nii sëedsëëb kpaax nxituusy ksa tap skiño aan lëew byab axte laañee son. ⁶ Tsiñee lëen big kex par kuy nyëen dyon pe cos kë lo ladx ko, lëen kon kchëlo ma nii sob tap niy, kchëlo ma tox, ni kchëlo mëel, ni kchëlo ma nii sob xikw. ⁷ Aan lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon: “Pedre, kuso, beety ma gue aan taw ma.” ⁸ Per lëen chëp: “Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.” ⁹ Tsigo lëe tsiy xaa nii sëed kpaax në lon stub: “Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.” ¹⁰ Tson vult biñaa tsiy xaa go. Loxsye ngo lëe ladx ko byëp kpaax stub. ¹¹ Wor go kazh lëe tson xaa kwlañ lidzy xaa nii kwläsaa. Cesarea pchoo xaa biid kyub xaa naa. ¹² Aan lëe Kyalbini Ntson në lon: “Kunal, jkañdy kikoo.” Wi ksa xoop xaa re kwsënal naa, ksa noo psyëëb leñ lidzy tu xaa ¹³ nii bitiits loo noo xa byaklo tu angly chilidzy xaa chëb: “Pxaal meñ leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. ¹⁴ Aan lëe Pedre këe xa telaal ni xa telaal meñ liidzyoo lo tol.” ¹⁵ Tsiñee lëen bislo xñen, lëe Kyalbini Ntson nii klootyee kwsëëb leñ styoo no kwsëëbak leñ styoo meñ go. ¹⁶ Tsigo lëen psaladzy xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Nli nii lëe Juan pchoobnis con nis sye, per lëe do chobnis con Kyalbini Ntson.” ¹⁷ Por ngo, deelñee wi lo meñ sit ko pteedy Dios xKyalbini Ntson, ¿cho nakaa parñee jkaan Dios? Por singo gak bneetsy xaa Kyalbini Ntson lo no.

¹⁸ Tsiñee lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén lox biñ ngo, kwneedre xaa, sink lëe xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

—iWi meñ sit tsigo busy kteelaa Dios lo tol ni wi meñ sit jkaa kyalmbañ nii xnitylody!

Meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios

¹⁹ Loxsye kuty Xteb, ndaly kyalnë nii kwtedy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan no meñ go pxooñ ptsiñ axte Fenicia, Chipre ni

Antioquía. Nonstye lo meñ Israel kwnee meñ go cho nak Jesús. ²⁰ Per lëe bla xaa Chipre ni xaa Cirene nii xniladzy xtiits Dios ptsiñ leñ kyedzy Antioquía aan wi lo meñ sit kwnee xaa cho nak Jesús. ²¹ Lëe Dios kokni xaa, aan ndaly meñ go ptikche styoo lo Dios aan lëe meñ go bniladzy xtiits Dios. ²² Tsiñee lëew biñ meñ nii xniladzy nii no Jerusalén, lëe xaa pxaal Bernabé kyedzy Antioquía. ²³ Tsiñee lëe Bernabé ptsiñ, ble xaa kon xaa xkyaalnsaak Dios aan lëe xaa kwnab nii ksaandy meñ go xtiits Dios. ²⁴ Tu xaa buen nak Bernabé. Nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo xaa ni nyoo nii tyub styoo xaa xniladzy xaa xtiits Dios. Aan ndaly meñ go big lo Dios.

²⁵ Loxsye ngo lëe Bernabé si Tarso sikyub Saulo. Aan tsi lëe xaa ptsil xaa, lëe xaa kuni xaa Antioquía. ²⁶ Nder tu iz kwlës xaa lo meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios aan ndaly meñ beñ kseedy xaa. Lëe meñ Antioquía klootyee kwnee lo meñ nii no xlad Jesús Cristiañ.

²⁷ Leñ tse go lëe bla profet pchoo Jerusalén kwey Antioquía. ²⁸ Lëe tu profet nii pcholë Agabo kusoli lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan por Kyalbini Ntson lëe xaa kwnee nii lëe kpiñ kiid tyub lo kislyu, aan nli gaa lëe kpiñ go biid iz nii kwnabey Claudio. ²⁹ Tsigo lëe meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwnee dyon xa kuñ xaa yudar meñ nii xniladzy nii no Judea. ³⁰ Aan lëe xaa ptop nii pchilootyee lo xaa par kxaal xaaw lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no tyub Judea. Lëe Saulo ni Bernabé kuni kchë nii ptop meñ go.

Lëe Pedre no skiib

12 ¹ Leñ tse go lëe rey Herodes bislo psaksi bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëe xaa pxaal soldad kukyeety betsy Juan nii pcholë Jacob con spad, ³ aan como kon xaa nii byo kchë ngo styoo meñ Israel, lëe xaa kwnabey pkaa wi Pedre. Kchë ngo beeñtsyey xaa leñ tse nii chak lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ⁴ Loxsye pkaa Pedre, lëe Herodes kwloo xaa skiib, aan tap tiy soldad kwënap xaa, tap kaa soldad tu tiy. Nladzy Herodes kwii xaa Pedre loxsye te paskw parñee kñab meñ kyedzy kety Pedre. ⁵ Per nikxe nii tsiitsy kwyo Pedre skiib, tugak kwnab meñ nii nak ksa xaa nii kakni Dios xaa.

Lëe Dios xkwii Pedre skiib

⁶ Kyool nii kxe kwii Herodes Pedre par kñab meñ kyedzy kety Pedre. Lëe Pedre nixyesy leñ skiib nxituusy ña xaa con chop lë caden. Nix kaa tuga soldad kwi xaa, ni lëe stubla gaa soldad nche nap chu skiib, ⁷ tsiñee lëe tu xangly Dios ptsiñ, aan lëe tu bini ngol kwë leñ skiib. Lëe angly pteexug kwi Pedre par kna Pedre, aan lëe angly chëb:

—Sinusy kuxche.

Tsigo lëe caden nii nxituu ña Pedre byak, ⁸ aan lëe angly chëb:

—Kokw xaboo ni pkëëniy laboo.

Loxsye beeñtsyey Pedre nii kwnabey angly, lëe angly chëb:

—Pix xkaxkeemoo aan tēnal naa.

⁹ Lëe Pedre sinal xitsy angly, nandy xaa dyon pe nli nii chop xaa angly si ote nli dyo yak. Soot xaa nii lo mgaan chan xaa kchë ngo. ¹⁰ Per klo lo tub tiy soldad nii nche nap kwtedy xaa. Loxsye ngo lëe xaa kwtedy lo stub tiy soldad nii nche nap stub lugar. Aan tsiñee lëe xaa ptsiñ chu puert kiib ngol nii kë chu nēz, lëe puert ko byaly xaly aan lëe xaa pchoo. Loxsye kwsë xaa xisy wiñ, lëe angly psaan xaa. ¹¹ Axte tsigolye lëe Pedre byaabini aan lëe xaa chëb:

—Na si nagon, chanaa nii nli lëe Dios pxaal xangly biidlii naa ña Herodes ni biid kteelaa naa lo kchë nii kokladzy meñ Israel nyuñ xaa naa.

¹² Ngo nladzy Pedre lëe xaa si lidzy Mariy, xña Juan, xaa nii kwnee gak meñ Marcos. Ndaly meñ pkaal lsa siko par kutiitsni meñ Dios.

¹³ Tsiñee lëe xaa pseetsy chu puert nii kë nēz chu nēz, lëe tu kwnaa nii tugak xkyë tsiñ nii pcholë Rode kukuy dyon chow. ¹⁴ Tsiñee lëe me byuumbey tsiy Pedre, pxaldy me chu puert, sink lo kyalwle go lëe me bikche sey me leñ yu stub, sikni me tiits nii lëe Pedre so chu puert.

¹⁵ Per lëe meñ nii ncheno leñ yu chëb lo me:

—iChak wetyoo!

Per tugak ndip xtiits me nii nli lëe xaaw. Lëe kchë meñ go chëb:

—Lëdy xaaw, buty xangly xaaw.

¹⁶ Lëe Pedre gaa tugak no kseetsy chu puert. Aan tsiñee lëe meñ pxaly chu puert, psee meñ kon meñ nii nli lëe xaaw. ¹⁷ Per lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, aan lëe xaa bitiits xa kulii Dios xaa skiib, ni lëe xaa chëb:

—Kol kutiits nrii lo Jacob ni lo kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios.

Loxsye ngo lëe xaa pchoo, lëe xaa si stub lugar.

¹⁸ Tsiñee lëe lyu byaani, xyeñdy soldad dyon xa kuñ xaa, porñee nandy xaa pe kok Pedre. ¹⁹ Lëe Herodes kwnabey kok wyub Pedre, aan como ptsildy xaa xaa, lëe xaa kwtsyetsy xaa nii kwēnap chu skiib aan lëe xaa kwnabey kuty xaa. Loxsye ngo lëe Herodes pchoo Judea, lëe xaa si Cesarea.

Xkyalkuty Herodes

²⁰ Leñ tse go lëe Herodes xlëe lo meñ Tiro ni Sidón, per lëe chop kyedzy ko kwnee dyon xa tsinee xaa lo Herodes. Tsigo lëe xaa byub mod kwnee xaa lo Blasto, tu xaa nii tugak so kex lo rey Herodes. Lëe Blasto kwnee lo Herodes parñee klëedre xaa lo chop kyedzy ko, porñee tañ nii xñabey Herodes xchoo nii xtyaaw xtañ meñ Tiro ni meñ Sidón.

²¹ Lëe Herodes kwle tu tse nii tsinee chop kyedzy ko lo xaa. Aan tsi lëe tse go kol, lëe Herodes kokw xab lni ni lëe xaa kwsob lo xyakxily xaa

leñ yulyey aan lëe xaa bislo kwnee xaa lo meñ go. ²² Tsi lëe meñ go biñ tsiy xaa, lëe meñ go bislo kwchuptsyë xñee:

—iLëdre xaa lo kislyu ngue nonee, sink tu dioslew!

²³ Wor go kazh lëe tu xangly Dios beeñ ksakñe Herodes aan lëe msyog beety xaa porñee beeñ ksakty xaa Dios.

²⁴ Lëe meñ nii pkëetyag ni bniladzy xtiits Dios ptyalyre.

²⁵ Tsiñee lëe Bernabé ni Saulo byal xtsiñ, lëe xaa bi Jerusalén, aan lëe xaa biy Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos.

Lëe Saulo ni Bernabé chislo lo tsiñ nii pteedy Dios lo xaa

13 ¹ Kwyo profet ni maestre lady meñ Antioquía nii bniladzy xtiits Dios. Lëe lë xaa nrii: Bernabé, Simoñ (Yeesy kwnee meñ lo Simoñ), Lucio xaa Cirene, Manaén (xaa nii kwroob tusyke chop Herodes, xaa nii kwnabey Galilea) ni Saulo. ² Lëe tu tse, lëe meñ ncheyutiitsni Dios ni tawdy meñ go par kuuñ ksak meñ go Dios. Lëe Kyalbini Ntson chëb:

—Kol kwixaa Bernabé ni Saulo par kuuñtsyey xaa tu tsiñ nii ktedyaa.

³ Loxsyé bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa pxob ña xaa kik Saulo ni Bernabé aan lëe xaa psonëz xaa.

Lëe Saulo ni Bernabé xtsiñ Chipre

⁴ Lëe Kyalbini Ntson pxaal Bernabé ni Saulo kyedzy nii lë Seleucia aan siko lëe xaa kwyo barkw par tsi xaa Chipre. ⁵ Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy nii lë Salamina nii nche Chipre, lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios leñ xiktoo meñ Israel. Wi Juan kunal kuñ xaa yudar. ⁶ Aan lëe xaa kwte tyub lo kislyu wiñ go ptsiñ xaa axte Pafos. Siko lëe xaa kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Barjesús nii nak bruj. Tu wnee xuuy nak xaa, xñee xaa nii xtiits Dios xñee xaa. ⁷ Lëe bruj ko kok xamigw xtisy Chipre nii pcholë Sergio Paulo. Tu xaa nyaani kok xtisy ko, lëe xaa kwnabey koktsyetsy Bernabé ni Saulo, parñee jkëetyag xaa xtiits Dios. ⁸ Per lëe bruj Barjesús, xaa nii pcholë gak Elimas, kokladzy nsyonlë parñee nilasty xtisy xtiits Dios. ⁹ Tsigo lëe Saulo, xaa nii pcholë gak Pable, buy lo bruj ko, nyoo nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Saulo, ¹⁰ aan lëe xaa chëb:

—iSinak xaatox nakoo! iNgo nii xñee xuuyoo ni ngo nii xyody cos buen styool! ¿Penak nii tugak sonlël lo xnëz tubli Dios? ¹¹ Lëe na lëe Dios ksaksi lii. Lëel kyaan ciegw aan ndaly kpidz kchilody kanoo lo xbini ngbidz.

Wor go kazh lëe bruj ko byaan ciegw, aan lëe xaa byub dyon cho señ ña xaa porñee chandy xaa. ¹² Tsiñee lëe xtisy kon kchë ngo, lëe xaa bniladzy xtiits Dios, aan psee xaa biñ xaa xtiits Dios.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ kyedzy Antioquía nii ngab Pisidia

¹³ Lëe Pable byo barkw chu nis Pafos ksa xcombañer par tsi xaa Perge, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Panfilia. Per lëe Juan pchoxso lo xaa, aan lëe Juan sey Jerusalén. ¹⁴ Loxsye kwte xaa Perge, lëe xaa ptsiñ Antioquía, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Pisidia. Lëe tsi lëe tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëe xaa kwsëeb ktoo aan lëe xaa kwsob. ¹⁵ Loxsye pkab libre ley ni libre nii pkëe profet, lëe xaa nii xñabey leñ ktoo chëb lo xaa:

—Beetsy, deelñee chakladzy to kñee do choplan xtiits to lo meñ, schilo kñee dow nina.

¹⁶ Tsigo lëe Pable kuso, aan lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, chëb xaa:

—Kol kono, meñ Israel, ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios: ¹⁷ Lëe xDios meñ Israel kwle pxusykoltoo no ni lëe Dios beñ ktyaly xaa axte kok xaa tu kyedzy ngol worñee bii ncheno xaa Egipto. Siko kok xaa meñ sit. Loxsye ngo por xkyalwnabey Dios lëe xaa pchoo tañ go. ¹⁸ Choow iz pxekw Dios lo pxusykoltoo no tañ pidzy nii kwtedy xaa, ¹⁹ ni lëe xaa bnitylo kadzy kyedzy ngol nii nche nëz tañ nii lë Canaán par ktee xaa xilyu meñ go lo pxusykoltoo no. ²⁰ Tap kyoow grol iz kwë pxusykoltoo no singo. Loxsye ngo lëe Dios pso juesy kwnabey lo pxusykoltoo no. Lëe profet Samuel kok lultime juesy.

²¹ Loxsye ngo lëe pxusykoltoo no kwnab tu rey lo profet Samuel, aan lëe Dios pso Saúl xiñ Cis nii sëed lo xtiyy Benjamín kok rey. Choow iz kwnabey Saúl lo pxusykoltoo no. ²² Lëe Dios kwlii Saúl, aan lëe xaa pso David kok David rey, chëb xaa: “Lëe David xiñ Isaí nak tu xaa nii xyo styoon ni suuñtsyey xaa kchë nii chakladzyaa.” ²³ Lo xtiyy David sëed Jesús, xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ Israel, sinak nii psaanle Dios tiits. ²⁴ Klo Juan biid lo xaa. Lëe Juan bluuy xtiits Dios kchë lo meñ Israel, xñee Juan nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ. ²⁵ Aan tsiñee lëe xtse Juan mer ksa, lëe Juan chëb: “Lëdy naa nak xaa nii nladzy to nii nakaa. Per skere sëed tu xaa nii mastre non lon, por naa ni parñee kliityaa lab xaa xkiiñdyaa.”

²⁶ Kol kono gaanoo, beetsy, kchësy to siñee sëed to lo xtiyy Abraham ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios. Lëe Dios pxaal tiits re lo no parñee kñe xaa xa telaa no. ²⁷ Koknandy meñ nii no Jerusalén ni koknandy xaa xñabey cho kok Jesús. Ni byeñdy xaa kchë kitsy nii pkëe profet nii xkab leñ ktoo ksatyee tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. Por ngo lëe xaa beñ cumplir nii pkëe profet tsi lëe xaa beety Jesús. ²⁸ Aan nikxe gaa ni tu pe beeñtsyeydy Jesús par kety xaa, lëe meñ kwnab lo Pilat kuty xaa.

²⁹ Tsiñee lëe Jesús lox kwtedy kchë nii kē leñ xkitsy Dios nii no tedy xaa, lëe meñ blity xaa lo crusy aan lëe meñ pkeetsy xaa. ³⁰ Per lëe Dios beñ kpañ xaa. ³¹ Aan ndaly kpidz byaklo Jesús lo kchë meñ nii kwënsë ksa

xaa tyub Galilea ni Jerusalén, aan lëe kchë meñ go chutiitso lo meñ nina.

³² Por ngo nii lëe noo xñee tiits ntson nii psaan Dios lo pxusykoltoo no lo do. ³³ Lëe noo syoopnii xtiits Dios lo do. Kchë nii byaan Dios tiits ksa pxusykoltoo no, lëew beeñ xaa cumplir lo no nii nak no xiñ pxusykoltoo no. Lëe xaa beeñ kpañ Jesús sinak nii kë leñ salmo dos nii xñee sinrii: “Lii nak xiñaa. Naa bnetsy kyalmbañ lool natse.” ³⁴ Kwneel Dios nii lëe xaa kuuñ kpañ Jesús parñee kpikchedre kety Jesús. Leñ kitsy nii kë xtiits xaa chëb xaa sinrii: “Lëen kne kchë kyalnsaak nii chëpaa lo David lool.” ³⁵ Por ngo leñ kitsyak nii kë salmos xñee: “Klaadyoo kyodz xcuerp xaa nii xsoob xtiitsoo.” ³⁶ Ni nan gaa to xa beeñsyey David kchë nii kwnabey Dios xtiemp xaa. Loxsye ngo lëe xaa kuty sinak nii kuty kchë pxusykoltoo xaa aan lëe xcuerp xaa byodz. ³⁷ Per byosty xcuerp Jesús, xaa nii beeñ kpañ Dios. ³⁸⁻³⁹ Por ngo, beetsy, lëe noo syoopnee lo do nii lëe Jesús nak xaa nii xteelaa meñ lo tol. Por kchë tol nii pchilody xley Moisés ntsily, lëe Jesús xtsilyo, deelnee kniladzy to xtiits xaa. ⁴⁰ Kol kap cuent, toontlaa ktsyool do nii pkëe profet leñ xkitsy Dios tsiñee chëb xaa:

⁴¹ Kol kono gaanoo kchësy to siñee xidzyny do xtiits Dios, kol ktsyeb aan kol kety,
porque naa nii nakaa Dios, lëen kuuñsyey tu cos nii iip knilasty to,
nikxe cho kutiitso lo do.

⁴² Tsiñee lëe Pable ni Bernabé pchoo ktoo, lëe meñ chëb nii kpikche xaa stub par kñeere xaa kchë ngo stu tse nii xiladzy meñ lo tsiñ.

⁴³ Ndaly meñ Israel ni ndaly meñ sit nii kwsëeb xlad meñ Israel kunal Pable ni Bernabé tsi lëe ktoo kwlox. Aan lëe Pable ni Bernabé kwnab nii ksaandy kchë meñ go xtiitsli Dios.

⁴⁴ Lëe ptsiilo xmal, tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ, ndaly meñ kyedzy ptyop par jkëëtyag meñ xtiits Dios. ⁴⁵ Per tsiñee lëe meñ Israel kon nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëe xaa blëe aan lëe xaa kwlootsyetsy Pable. ⁴⁶ Per ptyebty Pable ni Bernabé. Lëe xaa kwnee, chëb xaa:

—No nii klo lo do kluuy noo xtiits Dios nii nak to meñ Israel, per como xsaldy tow, ni soot to nii chigaldy jkaa do tu kyalmbañ nii nitylody, lëe noo kyoneew lo meñ sit. ⁴⁷ Por singo kwnabey Dios lëe noo, në xaa:

Lëen pso lii sinak tu bini, parñee ksaaniil kchë lo meñ nii nche lo kislyu,
ni lëen pso lii parñee tsineel xa telaa meñ nii nche tyub lo kislyu lo tol.

⁴⁸ Tsiñee lëe meñ sit biñ ngo, ble xaa, xñee xaa xaatke ntson Dios, aan lëe xaa nii nongual le jkaa kyalmbañ nii nitylody bniladzy xtiits Dios.

⁴⁹ Por ngo ndaly meñ pkëëtyag xtiits Dios tyub tañ go. ⁵⁰ Per lëe meñ

Israel kwlootiits bla kwnaa rikw nii tugak chi ktoo ni bla xaa non nii no kyedzy ko parñee ktilyni xaa Pable ni Bernabé tsiin kchoo xaa tañ go.

⁵¹ Tsigo lëe Pable ni Bernabé kwtsib yuti nii xña niy xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, aan loxsye ngo lëe xaa si stu kyedzy nii lë Iconio.

⁵² Per pe pseedy kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Tugak ble meñ go ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo kchë meñ go.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ leñ kyedzy Iconio

14 ¹ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé ptsiñ leñ kyedzy Iconio lëe xaa kwsëeb leñ xiktoo meñ Israel chop xaa, aan lëe xaa bislo kwnee xaa xtiits Dios, aan ndaly meñ Israel ni meñ sit bniladzy xtiits Dios. ² Per lëe meñ Israel nii koklasty niladzy xtiits Dios pkiily meñ sit parñee ktilyni xaa kchë meñ nii bniladzy. ³ Por ngo mastre xtse kwlës apostle leñ kyedzy ko. Nder confians bluuy xaa xtiits Dios, ni lëe Dios kaa bluuy lo meñ nii nli xtiits Dios xñee xaa, porñee ptee Dios tiits beeñtsyey xaa kyalntson. ⁴ Per lëe meñ kyedzy ko kok chop tiy. Grol meñ pchoo xfavor meñ Israel, lëe stu grol meñ pchoo xfavor apostle. ⁵ Tsigo lëe meñ Israel ni meñ sit bitiits ksa xaa xñabey parñee ksaksi xaa ni kuty xaa apostle lo kyo. ⁶ Per tsiñee lëe Pable ni Bernabé byeño, lëe xaa pxooñ, lëe xaa si nöz Listra ni Derbe. Chop kyedzy ko ngab Licaonia. ⁷ Wi tañ go bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëe meñ xtee kyo Pable leñ kyedzy Listra

⁸ Leñ kyedzy Listra kwyo tu xaa nii chilody së. Destye nii koly xaa ndaandy niy xaa, aan lo nii mbañ xaa karty së xaa. ⁹ Lëe xaa sob jkëetyag nii xñee Pable aan tsi lëe Pable buy lo xaa byeñ Pable nii xniladzy xaa nii schilo kuuñ kyak Dios xaa. ¹⁰ Tsigo nguiedzy kwnee Pable, chëb Pable lo xaa:

—Kuso, beeñ tubli niyoo.

Aan lëe xaa nii xsyëdy ko kwyasklaa, lëe xaa kwsoli aan lëe xaa bislo kwsë xaa. ¹¹ Tsiñee lëe meñ kon nii beeñtsyey Pable, lëe meñ bislo chuptyyë xñee con tiitsë Licaonia:

—iLëe dios byety kpaa sëed kan lëe no! iNyaa xaa si nyaa meñ!

¹² Xñee meñ nii lëe Bernabé nak dios nii lë Zeus aan lëe Pable kwnee meñ dios Hermes, porñee lëe Pable nak xaa nii xñee. ¹³ Ni lëe pxosy nii xkyënap xiktoo dios Zeus nii sob chu kyedzy biidni yosy ni tukyoo chu puert ktoo par kokon xaa ma lo Pable ni lo Bernabé kchë xaa meñ. ¹⁴ Per tsiñee lëe Bernabé ni Pable byeñ kchë nii noyuuñtsyey meñ, lëe xaa pchos xab xaa parñee kyeñ meñ nii xyody nii noyuuñtsyey meñ styoo xaa, aan lëe xaa kwsëeb lady meñ xñee xaa:

¹⁵ —iKol kono! ¿Penak nii chuuñtsyey do singue? Sinakak to nak noo, lëdy dioos noo. Lëe noo syoop kluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo do. Kol ksaan kchë ximdyo do par kniladzy to Dios mbañ nii psaa

kpaan ni kislyu ni nistoo ni kchësy cos nii no lo kislyu. ¹⁶ Kwyo tu tiemp nii lëe Dios blaa beeñsyey meñ nii kwlaañtyee styoo meñ. ¹⁷ Per psaandy xaa meñ, sink tugak kokni xaa meñ, aan por kchë xkyalnsaak xaa lëe xaa bluuy nii buen xaa. Por lëe xaa xaal kyo parñee kak xkwaa do ni lëe xaa xnee nii kaw do parñee kle do.

¹⁸ Aan nikxe chëb xaa kchë ngo, neñ beeñ xaa gan nii beejty meñ yosy par kokon meñ ma lo xaa.

¹⁹ Lëetyee gaa leñ tse go lëe bla xaa Israel nii no Antioquía ni Iconio ptsiñ, aan lëe xaa pkiily meñ Listra par kteekyo xaa Pable. Lëe xaa pteekyo Pable ni lëe xaa kwtopxax Pable, kukchon xaa Pable tublad chu kyedzy, nladzy xaa nii kuty Pable. ²⁰ Per tsiñee lëe meñ nii xnildzy xtiits Dios ptyop kyako Pable, lëe xaa kuxche aan lëe xaa byo leñ kyedzy stub. Lëe byaani lyu, lëe xaa si kyedzy nii lë Derbe chop xaa Bernabé.

²¹ Lëe xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ Derbe, aan ndaly meñ kyedzy ko bnildzy. Loxsye ngo lëe xaa bikche sey xaa nëz Listra ni Iconio ni Antioquía stub. ²² Kchë kyedzy nii ptey xaa pchooblady xaa styoo kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios, xñee xaa nii no nii tugak knildzy meñ, ni xñee xaa nii parñee syëëb no laañee xñabey Dios no nii tyeedy no ndaly lo kyalnë. ²³ Ksa kyedzy nii ptey xaa pso xaa xaa kol nii kñabey lo meñ nii xnildzy xtiits Dios. Aan loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa kwnab nii kakni Dios ksa xaa kol nii pso xaa.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ Antioquía stub

²⁴ Kwte xaa nëz Pisidia par ktsiñ xaa xtañ meñ Panfilia. ²⁵ Loxsye bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús leñ kyedzy Perge, lëe xaa ptsiñ Atalia. ²⁶ Siko lëe xaa byo barkw, lëe xaa sey kyedzy Antioquía, sikni xaa tiits lo meñ nii xnildzy nii lëe xaa byal tsiñ nii pxaal Dios xaa. ²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñ Antioquía, lëe xaa ptop kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios aan lëe xaa bitiits kchë cos nii beeñsyey Dios, ni lëe xaa bitiits xa ptee Dios tiits nii wi meñ sit knildzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁸ Xtse kwlës Pable ni Bernabé lo meñ nii xnildzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy ko.

Lëe Pable ni Bernabé chi Jerusalén

15 ¹ Lëetyee gaa leñ tse go, lëe bla xaa Judea ptsiñ Antioquía, aan lëe xaa bislo xñee xaa lo meñ nii xnildzyle xtiits Dios: Chilody telaa do deelñee tsobeydy to sinak nii xñabey xley Moisés. ² Por ngo lëe Pable ni Bernabé ptilytiitsni xaa go. Nroob kok xtily xaa, lëe byalo lëe meñ nii xnildzy xtiits Dios pxaal Pable ni Bernabé ni stubla xaa nii xnildzy Jerusalén par tsinabtiits xaa lo apostle ni lo kchë xaa kol dyon xa kak tily go.

³ Lëe meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwloonëz xaa, aan tsi lëe xaa kwtedy xtañ meñ Fenicia ni Samaria, lëe xaa bitiits nii wi meñ sit bniladzy xtiits Dios. Aan kchësy meñ nii biñ ngo ble.

⁴ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé ptsiñ Jerusalén, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni apostle, ni kchësy xaa kol kuktsiil nëz xaa, aan lëe xaa bitiits kchë nii beeñsyey Dios. ⁵ Per lëe bla xaa fariseo nii xniladzy xtiits Dios chëb:

—No nii tsobey kchë meñ sit nii xniladzy xtiits Dios, ni no nii kuuñsyey meñ sit kchë nii xñabey xley Moisés.

⁶ Tsigo lëe apostle ni lëe xaa kol ptyop par kutiits xaa dyon xa kak tily go. ⁷ Loxsyee kok xtse nche ktilytiits xaa, lëe Pedre kuso chëb:

—Beetsy, nan do gon nii penaadle lëe Dios kwle naa lady to par kluyaa xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús lo meñ sit parñee wi kchë meñ go kniladzy. ⁸ Lëe Dios nii nan kchë nii xsya styoo no, bluuy nii wi meñ sit schilo telaa lo xtol. Lëe xaa pteedy xKyalbini Ntson xaa lo meñ sit sinak nii bneetsyak xaa Kyalbini Ntson lo no. ⁹ Lëdy wi Dios xkwe meñ. Tugak nak no lo Dios, ni wi gaa xtol kchë meñ sit ptsily xaa porñee bniladzy meñ sit xtiits xaa. ¹⁰ Lëe na, lëe do noyuuñ klëe Dios, porñee chakladzy to jkoy do meñ sit tu yow ni nii pxusykooltoo no ni lëe no chilody kooy. ¹¹ Buendy gon no kik to, por nan buen do nii por xkyalnsaak Jesús xtyelaa no lo tol. Singo gak kaa xtyelaa kchë meñ sit nii xniladzy.

¹² Tsigo tsesy kwche xaa go, mentre lëe Pable ni Bernabé bitiits kchë kyalntson nii blaa Dios beeñsyey xaa lady meñ sit laañee kwey xaa.

¹³ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé lox kwnee, lëe Jacob chëb:

—Beetsy, kol kon choplan xtitsaa gaanoo. ¹⁴ Lëe Pedre gon bitiits lo no nii wi meñ sit xkëstyoo Dios. Por ngo, wi meñ sit kwle xaa. ¹⁵ Ni leñ xkitsy kaa Dios pkëe profet sinrii:

¹⁶ Sitsiñ tse nii lëen ktop kchë meñ Israel nii ngab lo xtiy David stub, ni sitsiñ tse nii lëen kwek meñ go laañee kwche meñ go klo,

¹⁷ parñee kchësy meñ ktikche styoo lon, ni parñee kchësy meñ sit nii kwlen kpig lon.

¹⁸ Lëe Dios kwnee kchë tiits re, destye tiemp pxaal xaa xtiits xaa.

¹⁹ Sootaa gon nii nongualdy jkaal no meñ sit nii xniladzy xtiits Dios.

²⁰ Lëew comñee kxaal no tublë kitsy lo meñ sit parñee kawtre meñ sit kchë cos nii chokon lo mdyo, ni tsonidy meñ sit stu meñ deel no tsiil meñ sit, ni kawdy meñ sit ma nii xiyañ, ni kawdy meñ sit cheñ. ²¹ Ni ksatyee gaa tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ xkab xley Moisés leñ kchë ktoo destye tyub tiemp.

²² Tsigo lëe apostle, ni lëe xaa kol ni lëe kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios byaan tiits nii lëe xaa kwe bla xaa nii no lady xaa tsinal Pable ni Bernabé Antioquía. Lëe xaa pso Judas, xaa nii pcholë gak Barsabás, ni

lëe xaa pso Silas. Xaa non nak chop xaa go lady meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²³ Loxsye ngo lëe xaa pkëe tublë kitsy nii koy xaa nii tsi. Sinrii xñee leñ kitsy ko:

“Lëe noo nak apostle. Lëe noo xkëeptyux lëe do nii nak to meñ sit ksa noo xaa kol. Kchë do siñee ncheno do Antioquía, ni Siria ni Cilicia xkëeptyuux noo lëe do. ²⁴ Ptsyon noo nii lëe bla xaa nii pchoo nu biid kteenë lëe do ni biid jkan kik to. Lëdy lëe noo pxaal xaa. ²⁵ Por ngo lëe noo byaantiits kchëe noo, aan lëe noo pso bla xaa nii kiid tedy lo do ksa xaa betsy no Bernabé ni Pable. ²⁶ Ndalye vuelt notelaa Bernabé ni Pable kety xaa porñee xsoob xaa xtiits Jesucrist. ²⁷ Lëe noo xaal Judas ni Silas tsiin yuub xaa kñë lo do xa nak kchë cos nii kë leñ kitsy nii xaal noo lo do. ²⁸ Porque buen kwxaak Kyalbini Ntson ni buen kwxaak noo, nii ktsiibtret noo pe stu cos lady to, xaktyee nii precisy sye ²⁹ nii kawdy to xpëel kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy to cheñ, ni kawdy to xpëel ma nii xiyañ, ni tsonidy to stu meñ deelñee no tsiil do. Deelñee kuuñtsyeydy to kchë cos re, buen tsi do. Kakni Dios to dyon.”

³⁰ Loxsye kwloonëz apostle xaa, lëe xaa sinal Bernabé ni Saulo Antioquía. Tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa ptee kitsy nii sinyo xaa. ³¹ Aan tsiñee lëe kitsy ko lox pkab lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, kchë meñ go ble porñee pchooblady tiits ko styoo meñ. ³² Aan como wi Judas ni Silas xñee tiits nii xaal Dios, lëe xaa pchooblady kchë styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. ³³⁻³⁴ Lëe kwloxo bla kpidz ngui psonëz meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa parñee kyey xaa lo meñ nii pxaal xaa. ³⁵ Per lëe Pable ni Bernabé byaan Antioquía aan lëe xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksa xaa stubla meñ nii xniladzy.

Lëe Pable ni Bernabé xlë

³⁶ Lëe kok xtsew, lëe Pable chëb lo Bernabé:

—Kol tsoo kchë kyedzy laañee bluuy no xtiits Dios parñee tyon no dyon xa no kchë meñ nii bniladzy.

³⁷ Lëe Bernabé kokladzy nii wi Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos nyinal. ³⁸ Per kwnëdy Pable porñee nche gak Pable ni Bernabé leñ kyedzy Panfilia, lëe xaa bikche, kunaldy xaa axte nyal tsiñ. ³⁹ Lëe xaa ptilytiits chop xaa, lëe byalo lëe xaa blë lsa. Lëe Bernabé kwyo tu barkw nii si nëz Chipre chop Marcos. ⁴⁰ Lëe Pable gaa kwle Silas. Loxsye kwnab meñ nii xniladzy xtiits Dios por lëe xaa lo Dios, lëe xaa pchoo, ⁴¹ aan lëe xaa kwtedy nëz Siria ni nëz Cilicia xchooblady xaa styoo kchë meñ nii xniladzy.

Lëe Timoteo ni Silas chinal Pable

16 ¹ Lëe Pable ni Silas ptsiñ kyedzy nii lë Derbe. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ stu kyedzy nii lë Listra. Siko lëe xaa kuktsiil tu xaa

nii xniladzy xtiits Dios nii lë Timoteo. Xiñ tu kwnaa Israel nii xniladzy nak xaa, per xaa griego nak pxosy xaa. ² Kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Lистра ni Iconio kwnee nii buen Timoteo. ³ Por ngo lëe Pable kokladzy nii wi Timoteo tsinal, aan parñee kody xaa falt lo kchë meñ Israel nii no tañ go, lëe xaa kwlobey Timoteo. Por kchë meñ go nan nii xaa griego nak pxosy Timoteo. ⁴ Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa, lëe xaa kwnee kchë nii xñabey apostle ni xaa kol nii ncheno Jerusalén nii no kuuñsyey meñ nii xniladzy. ⁵ Singo mod ni tu meñ nii xniladzy pchosody styoo, sink tse con tse lëe meñ nii xniladzy ptyalyre.

Lëe Pable chan tu xaa Macedonia lo mgaan

⁶ Blaady Kyalbini Ntson nyee xaa xtiits Dios xtañ meñ Asia. Por ngo lëe xaa kwte nëz xtañ meñ Frigia ni Galacia, ⁷ aan lëe xaa ptsiñ axte laañee chislo xtañ meñ Misia. Siko lëe xaa kokladzy nyi xaa nëz Bitinia, per blaady xKyalbini Jesús. ⁸ Por ngo lëe xaa koñee kwtedy Misia, lëe xaa ptsiñ Troas. ⁹ Siko lëe Pable kon tu xaa Macedonia lo mgaan nii soli xñee: “Beeñ favor kwte Macedonia par kuñoo lëe noo yudar.” ¹⁰ Siikñee lëe Pable lox kon xaa go lo mgaan, lëe noo pxixkwaa par kyo noo Macedonia, porñee byeeñ noo nii lëe Dios xkwetsy lëe noo parñee kluuy noo xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús siko.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ Filipos

¹¹ Lëe noo ptyo barkw Troas, aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Samotracia. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Neápolis. ¹² Siko pchoo noo, lëe noo syo Filipos. Lëe meñ Roma xñabey kyedzy ko. Tu kyedzy non nii ngab Macedonia nak Filipos. Ndaly kpidz blyëes noo kyedzy ko.

¹³ Lëe tsi lëe tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëe noo pchoo leñ kyedzy, lëe noo syo tu chu kiigwpee laañee chikutiitsni meñ Israel Dios. Lëe noo psyoob siko, aan lëe noo bitiitsni kchë kwnaa nii ptyop. ¹⁴ Lidia lë tu kwnaa nii pkëetyag nii kwnee Pable. Tiatira lë xkyedzy me aan nonsyke ladx non xto me. Lëe Dios beeñ nii bniladzy me nii kwnee Pable porñee xtsyeb me Dios. ¹⁵ Lëe me kwchobnis kchë meñ lidzy me. Loxsye ngo lëe me në loo noo:

—Nan do gon nii xniladzyaa Dios, na kol tē kwēs to lidzyaa.

Aan lëe me beeñ gan, blyëes no lidzy me.

¹⁶ Lëe tu vuelt, lëe noo syo laañee chutiitsni meñ Israel Dios, tsi lëe noo ptsiil tu kwnaa nii no tu kyalbini mal nii chuñ kyalnsiñ leñ styoo. Nroob tumi xtsiñaa me par xpixwan me porñee chuñ me kyalnsiñ. ¹⁷ Lëe me pchoonal lëe noo, chuptye me xñee me:

—Xtsiñ Dios nii sob kpaa chuuñsyey meñ gue, ni lëe meñ gue xluuy xa telaa do lo tol.

¹⁸ Ndaly kpidz kwë me singo, axte nii lëë me lox beeñ kyeedy Pable. Tsigo lëë xaa bikche aan lëë xaa chëb lo kyalbini mal nii no leñ styoo me:

—Con xtiitspey Jesucrist xñen lool nii kchool leñ styoo kwnaa gue. Aan wor go kazh lëë kyalbini mal go pchoo.

¹⁹ Per tsiñee lëë xpixwan kwnaa go byeñ nii chilodre ktsiñaa me tumi par lëë xaa, lëë xaa kwnaasy Pable ni Silas aan lëë xaa kukso xaa lo xaa xñabey chu yulyey. ²⁰ Lëë xaa ptsiñni Pable ni Silas lo xtisy aan lëë xaa chëb:

—Lëë xaa Israel re noyuuñ chop kik meñ xkyedzy no, ²¹ ni lëë xaa re no kluuy cos nii nongualdy kuuñtsyey no, porñee nak no xaa Roma.

²² Tsigo lëë meñ blëë. Por ngo lëë xtisy kwnabey pchoo xab Pable ni xab Silas aan lëë soldad ptee xcheñ xaa. ²³ Loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëë xaa kwloo xaa skiib, aan lëë xaa chëb lo xaa nii xkyënap skiib nii buen buen kyënap xaa Pable ni Silas. ²⁴ Tsiñee lëë xaa nii xkyënap skiib biñ ngo, lëë xaa kulo xaa axte xan skiib ni lëë xaa pxituu niy xaa lady chop lë yag.

²⁵ Per lëë koko wrol kyool, lëë Pable ni Silas noyutiitsni Dios, ni lëë xaa noyool lo Dios, ni lëë stubla gaa xaa nii no skiib nojkëëtyag,

²⁶ tsiñee kolpsyey lëë tu xu bni aan lëëw beeñ kxisy kchë xcimient skiib. Aan wor go kazh lëë kchë puert skiib byaly, ni lëë caden nii nxituu kchë meñ nii no skiib byak. ²⁷ Tsi lëë xaa nii xkyënap skiib bna, kon xaa nii lëë kchë puert sinyaly. Lëë xaa kwlii xispad xaa par kuty xaly xaa xaa, porñee nladzy xaa nii kchë meñ nii no skiib pxooñ. ²⁸ Per lëë Pable kwchuptsyë chëb:

—Ksaksidyoo lii, por kchësy noo ncheno nu.

²⁹ Tsigo lëë xaa nii xkyënap skiib kwnab bini, aan lëë xaa kwsëëb wxooñ leñ skiib. Xisy xaa, lëë xaa psoxib lo Pable ni lo Silas. ³⁰ Loxsye kwlii xaa Pable ni Silas skiib, lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—Kol në dyon pe cos kuuñtsyeyaa parñee telaan lo tol.

³¹ Lëë Pable ni Silas kwëb chëb:

—Bniladzy xtiits Jesucrist tyub styool aan lëël telaa lo tol kchëël meñ liidzyoo.

³² Lëë Pable ni Silas bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo xaa ni lo kchë meñ nii ncheno lidzy xaa. ³³ Aan wor kyool go, lëë xaa nii xkyënap skiib kwtiib lady Pable ni lady Silas laañee bnek ni lëë xaa kwchobnis kchë meñ lidzy xaa. ³⁴ Loxsye ngo lëë xaa kuni Pable ni Silas lidzy xaa, aan lëë xaa ptee nii taw xaa, ni lëë xaa ble porñee kchë meñ lidzy xaa bniladzy xtiits Dios.

³⁵ Lëë byaani lyu, lëë xtisy pxaal soldad lo xaa nii xkyënap skiib chëb: Blaa xaa nii kwyo skiib neeg. ³⁶ Tsigo lëë xaa nii xkyënap skiib chëb lo Pable:

—Lëë xtisy pxaal tiits nii klaan lëë do. Lëë na, schilo kchoo do.

³⁷ Per lëe Pable chëb lo soldad:

—Ni byeñdy xixtisy to pe cos nak xfaalt noo, per lëe xaa kwtiñ lëe noo xña lo meñ kyedzy ni lëe xaa kwloo lëe noo skiib. Nandy xaa nii wi noo ngab Roma. ¿Lëe nana chakladzy xaa klaa tsilaan xaa lëe noo? Yuub xaawo kiidlii lëe noo.

³⁸ Lëe soldad kuknitiits lo xtisy, aan tsi lëe xtisy biñ nii Roma ngab Pable ni Silas, lëe xtisy ptsyeb. ³⁹ Lëe xtisy kuknab perdón lo Pable ni lo Silas, ni lëe xaa kwlii xaa skiib chëb xaa:

—Kol kuñ favor, kol kchoo kyedzy re.

⁴⁰ Siikñee lëe Pable ni Silas pchoo skiib, lëe xaa kwey tubli lidzy Lidia, aan loxsye pchooblady xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëe xaa bi.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ leñ kyedzy Tesalónica

17 ¹ Lo xiviaj Pable ni Silas, lëe xaa kwte nëz Anfípolis ni Apolonia. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy Tesalónica laañee sob tu xiktoo meñ Israel. ² Psaandy Pable xcostumbre, lëe xaa kwey xiktoo meñ Israel, aan tson sabt nii xiladzy meñ lo tsiñ kukutiitsni xaa meñ Israel kitsy nii kë xtiits Dios. ³ Lëe xaa bluuy laañee xñee nii no kety xaa nii pxaal Dios, ni no nii kpañ xaa, ni chëb Pable:

—Lëe Jesús nii xsetyaa lo do nak xaa nii pxaal Dios.

⁴ Tsigo lëe bla meñ Israel ni ndaly meñ griego ni kwnaa non kok ksa Pable ni Silas. Kchë meñ go bnildady nii kwnee Pable. ⁵ Per lëe meñ Israel nii bnildady blëe aan lëe xaa ptop bla xaa yox nii kënsë pal nëz parñee kuuñ jkyey xaa kik meñ kyedzy tsiin klëe meñ kyedzy. Ni lëe xaa kusëeb xoo lidzy Jasón par kñaasy xaa Pable ni Silas tsiin jko xaa xaa ña meñ. ⁶ Aan como ptsildy xaa Pable ni Silas siko, lëe xaa biy Jasón ni bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lëe xaa kukso xaa lo xtisy nii xñabey leñ kyedzy ko, aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa nii noyuuñ jkyey kik kchë meñ nii nche tyub lo kislyu kwlañche nu, ⁷ aan lëe Jasón ptee lidzy kwlës xaa. Xsaldy xaa nii xñabey xtisy Roma, sink xñee xaa nii no stu rey nii lë Jesús.

⁸ Tsiñee lëe meñ kyedzy ni meñ xtisy biñ ngo, lëe xaa kok ntseeb.

⁹ Per lëe Jasón ni lëe xaa nii ksa xaa kwyo skiib kwtiix multy aan lëe xtisy blaa xaa.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ kyedzy nii lë Berea

¹⁰ Tsiñee lëe lyu pkyey, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Silas nëz kyedzy nii lë Berea. Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy ko, lëe xaa kwey leñ xiktoo meñ Israel. ¹¹ Ndoladzy kchë meñ Israel nii no kyedzy ko. Nakty xaa sinak meñ Israel nii no leñ kyedzy Tesalónica, por mbëe pkëetyag xaa xtiits Dios nii bluuy Pable ni ksatyee gaa tse xyub xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios par kaknan xaa dyon pe nli kchë nii xñee Pable lo

xaa. ¹² Singo mod ndaly meñ Israel bnildzy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ griego bnildzy. Nikxe kwnaa nono, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa bnildzy. ¹³ Per tsiñee lëe meñ Israel nii no Tesalónica biñ nii wi leñ kyedzy Berea no kluuy Pable xtiits Dios, lëe xaa kwey siko par jkiily xaa meñ. ¹⁴ Per blyëedy lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable nëz chunis, mentre lëe Timoteo ni Silas bii byaan leñ kyedzy Berea. ¹⁵ Axte Atenas bikche ksa xaa nii kunal Pable. Lo xaa go pxaal Pable tiits nii kyob tsiksiil Silas ni Timoteo xaa leñ kyedzy Atenas.

Lëe Pable so leñ kyedzy Atenas

¹⁶ Mentre lëe Pable këmbës ktsiñ Silas ni Timoteo Atenas, iip kwyonguioldy styoo xaa kon xaa nii singootyee ndaly mdyo no leñ kyedzy ko. ¹⁷ Por ngo bitiitsni xaa meñ Israel leñ ktoo ni bitiitsni xaa meñ sit nii xtsyeb Dios, ni ksatyee gaa tse bitiitsni xaa meñ nii xtsyooltyee xaa lo kiy. ¹⁸ Wi bla xaa chak nii xñee meñ Epicúreos ni bla xaa chak nii xñee meñ Estoicos bislo bitiitsni Pable. No xaa go chëb lo xcombañer:

—Nandy xaa gue pe xñee xaa.

No gaa xaa chëb:

—Sootee na xñee xaa nii no stu mdyo kub.

Singo kwnee xaa porñee biñ xaa nii xluuy Pable xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni biñ xaa nii xñee Pable nii xpañ meñ kuty. ¹⁹ Por ngo lëe xaa kuni Pable tu laañee nii lë Areópago. Siko xkaal lsa nonsyke xaa chak. Lëe xaa kwnabtiits lo Pable chëb xaa:

—¿Pe schilo dyon këëel loo noo xa nak wseedy kub nii sëednil?

²⁰ Porque ndaly kchë cos ngub nii xñeel xyeeñdy noo. Chakladzy noo kaknan noo dyon xa nako.

²¹ Singo chëb xaa porñee kchësy meñ Atenas ni meñ sit nii no siko iip choxkody xaa nii kuuñtsyey xaa stu cos, sink tugak xkyëmbës xaa jkëëtyag xaa ni këee xaa tu cos ngub.

²² Lëe Pable kusoli groltyee lady xaa chak ko, aan lëe xaa chëb:

—Kol kono kchësy to nii nak to xaa Atenas, chanaa gon nii ndaly mdyo xleni do. ²³ Por worñee kwteedyaa laañee sob ximdyo do, konaa tu lo pkoog nii kë sinrii: “Lëe pkoog re kwya par tu Dios nii ni tu cho xyuumbeydy.” Lëe Dios nii nagon xleni do aan xyuumbeydy to nak Dios nii xsetyaa lo do.

²⁴ Lëe Dios nii xsetyaa lo do psaa kislyu ni kchë cos nii no lo kislyu. Lëe xaa xñabey kpa ni lëe xaa xñabey kislyu. Nody xaa leñ ktoo nii xsaa chol meñ lo kislyu re, ²⁵ ni nody xaa lyaadzy nii dyon pe ktee meñ lo xaa, por lëe xaa xnee kyalmbañ kchë lo no, ni kchë cos nii xkiñ no.

²⁶ Klo tugak mguiy ni tugak kwnaa psaa Dios parñee ktyaly meñ lo kislyu. Ni lëe Dios psaanle pa tiemp ni pa tañ kpañ catu meñ. ²⁷ Singo beeñtsyey Dios parñee kyub meñ Dios, tsiin tsaaplaa gaa stsil meñ xaa,

nikxe nii sijty so Dios catu lo no. ²⁸ Lëe Dios xnee kyalmbañ lo no, ni lëe xaa chuunñ kni lëe no, ni por lëe xaa mbañ no, sinak nii kwnee bla xaa chak nii no lady to, tsiñee chëb xaa: “Xtiy Dios nak no.” ²⁹ Deelnee lo xtiy Dios tsigo busy syoop no, nody nii kniladzy no nii chol mdyo or ni mdyo plat o mdyo kyo gaa nii xsaa chol meñ nak Dios. ³⁰ Tyub tsigo pxekw Dios kon kchë xkyalnguey meñ, per lëe na tyub lo kislyu xñabey xaa nii ktsëe meñ xmod. ³¹ Por lëe Dios psol tu tse nii lëe tu xaa nii kwlel xaa kiid kuñ kyalxtisy lo kislyu, ni lëe Dios kaa bluuylo chow lo meñ tsiñee lëe xaa been kpañ xaa.

³² Tsiñee lëe xaa chak ko biñ nii xpañ meñ kuty, no xaa pxidzyny Pable, no gaa xaa chëb:

—Na lëety dyon pa stu tse jkëetyag noo nii xñeel.

³³ Tsigo lëe Pable pchoo lady xaa. ³⁴ Per lëe bla meñ nii bniladzy sinal Pable. Lady meñ go si Dionisio, tu xaa nii wi xkaal lsa lady meñ nii xtyop laañee lë Areópago. Ni wi tu kwnaa nii pcholë Dámaris bniladzy ni stubla meñ.

Lëe Pable xtsiñ leñ kyedzy Corinto

18 ¹ Loxsye ngo lëe Pable pchoo Atenas, lëe xaa si leñ kyedzy nii lë Corinto. ² Siko lëe Pable kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Aquila. Kyedzy nii lë Ponto koly xaa. Kal lik ptsiñ xaa Corinto chop tsiil xaa Priscila. Nöz Italia siid xaa, porñee lëe xtisy Claudio kwnabey pchoo kchësy meñ Israel Roma. Lëe Pable kutedy lo xaa ³ aan, como misme tsiñ nii chuñak xaa chuñ Pable, xsaa xaa yu kidy, lëe Pable kwles lo xaa par kyë xaa tsiñ chop xaa. ⁴ Aan ksatyee tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kwey Pable ktoo par kutiitsni xaa meñ Israel ni meñ sit xa nak xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

⁵ Lëe Silas ni Timoteo pchoo Macedonia aan tsiñee lëe xaa ptsiñ Corinto, lëe Pable bislo xluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksatyee tse. Bluuy xaa lo meñ Israel nii lëe Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.

⁶ Per lëe meñ bislo ptilyni Pable ni lëe meñ go pxiñ tiits lo xaa. Por ngo lëe xaa kwtsib yuti nii xña xab xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, ni lëe xaa chëb:

—Xcuent to deelnee telaady to lo tol, lëdy xcuentno. Por destye natse lëen kluy xtiits Dios lo meñ sit.

⁷ Tsiñee lëe Pable pchoo ktoo, lëe xaa si lidzy tu xaa nii pcholë Justo. Tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nak Justo. Kexka chu ktoo no xaa. ⁸ Wi tu xaa nii pcholë Crispo nii xñabey leñ ktoo bniladzy xtiits Dios kchë meñ lidzy. Ni ndaly gaa meñ Corinto nii pkëetyag xtiits Dios ni bniladzy kwchobnis. ⁹ Lëe tu kyool lëe Dios chëb lo Pable lo mgal:

—Ktsyeebtyoo. Tugak kwnee, ksuugwtyoo chuwoo. ¹⁰ Naa nakni lii. Ni tu cho chilody ksaksi lii, por ndaly meñ nii ngab lon no leñ kyedzy re.

¹¹ Tu iz grol kwlës Pable leñ kyedzy Corinto, bluuy xaa xtiits Dios lo meñ.

¹² Per tsi lëë Galión pkaa kok xtisy Acaya, lëë meñ Israel kwnaasy Pable aan lëë meñ kukso xaa lo xtisy, ¹³ aan lëë meñ chëb lo xtisy:
—Lëë xaa re no kluuy lo meñ kyedzy nii no nii kniladzy meñ xtiits Dios tu mod nii xñabeydy xley meñ Israel.

¹⁴ Lëë Pable si nii nyee, tsi lëë Galión chëb lo meñ Israel:
—Deelñee ngo xaa tu falt nroob o nyuty kaa xaa tu meñ, nyonaa xtiits to. ¹⁵ Per como tiits sye nak kchë nii xñee do ni nonsyke lë meñ xseety to ni kchë cos nii dyon xa xñee xley do, kol kan dyon xa kuuñtsyey do, por chaklastyaa sëëbaa lo xcuent to.

¹⁶ Aan lëë Galión kwnabey pchoo meñ leñ yulyey. ¹⁷ Tsigo lëë meñ kwnaasy tu xaa nii pcholë Sóstenes nii xñabey leñ ktoo, aan kexka chu yulyey ptee meñ xcheñ xaa, per pe beeñdy xtisy Galión.

Lëë Pable xpi Corinto

¹⁸ Bii ndaly kpidz kwlës Pable leñ kyedzy Corinto. Loxsyee ngo lëë xaa blë ksa xaa meñ nii xnildazy xtiits Dios, aan lëë xaa kwyo barkw par tsi xaa nëz Siria ksa xaa Priscila ni Aquila. Aan antes nii lëë barkw kchoo chu nis nii lë Cencrea, lëë Pable pka kik par kuñ xaa cumplir nii byaan xaa tiits chop xaa Dios. ¹⁹ Tsiñee lëë xaa ptsiñ leñ kyedzy Efeso, lëë xaa psaan Priscila ni Aquila, aan lëë xaa kwey ktoo par kñee xaa lo meñ Israel nii xkaal lsa siko. ²⁰ Lëë meñ Israel go kwnab nii ngwësre Pable, per kwnëdy xaa. ²¹ Lëë xaa bi, chëb xaa:

—Deelñee snë Dios, lëen kyely teedy lo do stub.

Aan lëë Pable byo barkw par kpi xaa Efeso. ²² Tsiñee lëë Pable ptsiñ Cesarea, lëë xaa kwey Jerusalén kujkëptyux xaa meñ nii xnildazy xtiits Dios. Loxsyee ngo lëë xaa si Antioquía. ²³ Kok xtsedyako lëë xaa pchoo stub, kutedy xaa kchë kyedzy nii nche nëz Galacia ni nëz Frigia par kchooblady xaa styoo meñ nii xnildazy xtiits Dios.

Lëë Apolos xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Efeso

²⁴ Leñ tse go lëë tu xaa Israel nii pcholë Apolos ptsiñ leñ kyedzy Efeso. Xaa Alejandría nak xaa. So xnëz nak xtiits xaa ni buen buen xyuumbey xaa kitsy nii kë xtiits Dios. ²⁵ Por ngo nii xyuumbey xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni tyub styoo xaa xñee xaa lo meñ cho nak Jesús, nikxe nii por Juansye kwchobnis xaa. ²⁶ Iip ptsyebty Apolos, lëë xaa bluuy xtiits Dios lo meñ Israel leñ ktoo. Per tsiñee lëë Priscila ni Aquila biñ nii xñee Apolos, lëë xaa kuni Apolos lidzy xaa parñee kluuyre xaa xa nak xtiits Dios lo Apolos. ²⁷ Tsi lëë Apolos kwlokyeñ tsi nëz Acaya, lëë meñ nii xnildazy xtiits Dios pkëë tublë kitsy kwseñ xaa si lo meñ nii xnildazy nii no siko, parñee ngui kñee meñ go lo xaa. Tsiñee lëë xaa ptsiñ Acaya, mbëë beeñ xaa meñ nii xnildazy xtiits Dios yudar. ²⁸ Xña lo

meñ ptilytiitsni xaa xaa Israel, per beeñ xaa gan porñee bluuy xaa nii leñ xkitsy Dios kë nii lëe Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.

Lëe Pable xtsiñ leñ kyedzy Efeso

19 ¹ Mentre lëe Apolos këno Corinto, lëe Pable kutedy kchë kyedzy nii nche kexka chu nëz nii si Efeso, aan leñ kyedzy Efeso lëe xaa kuktsiil bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëe Pable kwnabtiits chëb:

—¿Pe kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do worñee bniladzy to xtiits Dios?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Per ni ndondy noo nii no Kyalbini Ntson.

³ Tsiigo lëe Pable chëb:

—¿Xa kwchobnis to tsiigo?

Lëe meñ go kwëb chëb:

—Si bluuy Juan, singo kwchobnis noo.

⁴ Loxsye ngo lëe Pable chëb:

—Lëe Juan pchoobnis meñ Israel nii ptsëe xmod, per lëe gak Juan chëb nii no nii kniladzy meñ xaa nii kiid loxsye kpi Juan. Lëe xaa go nak Jesús.

⁵ Tsiñee lëe meñ go biñ ngo, lëe meñ go kwchobnis sinak nii xñabey Jesús. ⁶ Aan tsiñee lëe Pable pxob ña kik meñ go, lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo kchësy meñ go, ni lëe meñ go bislo xñee stub clasy tiits ni nii tu cho karty kon ni lëe meñ go kwnee nii psyaab Dios leñ kik meñ go. ⁷ Tsiipchop nak meñ go.

⁸ Tson mëe tugak kwey Pable leñ ktoo siko, xluuy xaa xtiits Dios ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios. Iip ptsyebty xaa. ⁹ Per lëe bla meñ nii koñee koklasty niladzy kwneenë xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Por ngo lëe Pable pchoo lady meñ go aan lëe xaa kuni kchë meñ nii xniladzy laañee sob xyuscuel tu xaa nii pcholë Tirano. Siko bluuy xaa xtiits Dios lo meñ ksatyee tse. ¹⁰ Chop iz kwëkluy xaa xtiits Dios. Por ngo nii kchë meñ nii no nëz Asia pkëetyag xtiits Dios, nikxe meñ Israelo, nikxe gaa meñ sito. ¹¹ Ni ndaly kchë kyalntson nii beeñtsyey Pable porñee kokni Dios xaa. ¹² Axte wi xbayjan Pable ni xab xaa nii biy meñ psë meñ lady meñ xsyaknä aan lëe meñ xsyaknä byak ni lëe kyalbini mal pchoo leñ styoo meñ.

¹³ Wi bla xaa Israel nii xkwii kyalbini mal leñ styoo meñ pal nëz kokladzy nseety lë Jesús par kwii kyalbini mal, chëb xaa lo kyalbini mal:

—Con xtiitspey Jesús nii xseety Pable xñen lo do: Kol kchoo leñ styoo meñ gue.

¹⁴ Ksa kadzy xiñ Esceva, xaa nii xñabey lo pxosy, beeñtsyey ngo. ¹⁵ Per lëe kyalbini mal chëb lo xaa:

—Xyuumbeyaa Jesús, ni nanaa cho nak Pable. Per lëe do, ¿cho nak to?

¹⁶ Wor go kash lëe xaa nii no kyalbini mal go leñ styoo kwyas kwseñ ksa xaa go. Per nli busy ptee xaa go xcheñ xaa. Koksye gan pchoo xaa ña xaa nii no kyalbini mal leñ styoo. Xña xaa cheñ lëe xaa pxooñ nëb kidy xaa. ¹⁷ Aan kchësy meñ Israel ni meñ sit nii no Efeso nii koknano ptsyeb. Por ngo ndaly meñ blisklaa lë Jesús.

¹⁸ Ndaly meñ nii bnildazy kwey wxobtol, aan bitiits meñ go kchë cos mal nii beeñtsyey meñ go wornee karty knildazy meñ go Dios. ¹⁹ Ni ndaly meñ nii pseedy kyalbruj biidni kchë xlibre, aan xña lo meñ lëew kwyek. Kwloolbey meñ nii masy tu choowptsii mily pes plat nono.

²⁰ Singo mod ndaly meñ nii pkëetyag xtiits Dios nii xnee cho nak Jesús bnildazy.

²¹ Loxsye kwte kchë cos ko, lëe Pable kwlokyeñ tsitedy kyedzy nii nche nëz Macedonia ni Acaya, axte ktsiñ xaa Jerusalén. Ni chëb xaa nii loxsye kpikche xaa Jerusalén, no nii tsi xaa Roma. ²² Lëe xaa pxaal Timoteo ni Erasto nëz Macedonia mentre lëe xaa bii byaan Asia pa slal tiemp. Chop xaa go chuñ xaa yudar.

Lëe meñ Efeso xlëe

²³ Leñ tse go lëe tu tily bislo por xtiits Dios nii xnee cho nak Jesús.

²⁴ Lëe tu xaa nii pcholë Demetrio bislo tily go. Nonsyke mdyo plat ni xiktoo wiñ naybaa nii lë Diana xsa xaa, aan nroob tumi xsaan tsiñ go lo xaa ni lo xaa nii xkyë tsiñ lo xaa. ²⁵ Lëe xaa kwnee lo xaa nii xkyë tsiñ lo xaa, ni lo kchë xaa nii xkyë mismé tsiñ go, chëb xaa:

—Nan do gon nii nroob tumi xsaan tsiñ re lo no. ²⁶ Ni nan do gon ni chon do nii lëe Pable no kluuy lo meñ nii lëdy Dios nak kchë mdyo nii xsa chol meñ, aan ndaly gaa styoo meñ nojko xaa. Lëdy nonsy leñ kyedzy Efeso nu no kluuy xaa kchë ngo, sink wi tyub nëz Asia.

²⁷ Ntseebo gon, por neñdy tsodre xtsiñ no, ni neñdy axte wi xiktoo naybaa Diana kyaanladzy aan kiijtre meñ Asia ni meñ sit nii nche tyub lo kislyu lo naybaa Diana.

²⁸ Tsiñee lëe meñ biñ ngo, per nli busy blëe meñ aan lëe meñ bislo kwchuptsyë, xñee:

—iByinayk Diana xnaybaa meñ Efeso!

²⁹ Kchë meñ kyedzy pkyey kik. Lëe meñ kwnaasy Gayo ni Aristarco. Chop xaa Macedonia go nak ksa Pable. Lëe meñ kuni xaa axte tu laañee xkaal lsa meñ. ³⁰ Lëe Pable kokladzy nyinee xaa lo meñ, per blaady meñ nii xnildazy xtiits Dios xaa. ³¹ Wi bla xamigw Pable nii xñabey Asia pxaal tiits nii nody nii tsisëeb Pable lady meñ go. ³² Xaal xaal nii kwchuptsyë meñ nii kwey junt. Pkyey kik meñ go. Ndaly meñ go ni nandy dyon pe cos tsiñ kwey. ³³ Per lëe bla meñ Israel chëb lo Alejandro xa nak cuent ko. Loxsye ngo lëe meñ Israel pchëep xaa lady

meñ. Loxsye kwso Alejandro groltyee lady meñ, lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ. Kokladzy xaa nchoo xaa xfavor meñ Israel. ³⁴ Per tsiñee lëe meñ byeñ nii xaa Israel xaa, lëe meñ bislo kwchuptsyë. Siik chop wor kwchuptsyë meñ, xñee meñ:

—iByinayk Diana, xnaybaa meñ Efeso!

³⁵ Tsiñee lëe xsecretario xtisy been gan kwleektse meñ, lëe xaa chëb: —Kol kono gaa meñ Efeso, kchësy meñ nii nche lo kislyu gon nan nii lëe meñ Efeso xyal kantsi xiktoo naybaa Diana ni kchësy meñ nan nii kpaa byab xnaybaa no Diana. ³⁶ Nan do nii ni tu cho chilody kñë nii nliidy kchë nrii. Por ngo, kol kwetse. Kuuñtsyeydy to cos nii nongualdy. ³⁷ Karty gon kwan chop xaa nii biidni do nu ktoo ni karty kñeenë xaa xnaybaa no. ³⁸ Deelñee Demetrio ni xaa nii ksa xaa xkyë tsiin xñab kyalxtisy, par ngo no xtisy ni no yulyey. Schilo tsinab Demetrio kyalxtisy lo xaa xñabey parñee siko catu xaa kñee dyon xa nak xcuent xaa ni parñee kak ndoon gaa cho xaa nli xñee. ³⁹ Aan deelñee gaa chakladzy to kñab to pe stu cos, no nii kñab tow tu lo junt, per con ngui mod. ⁴⁰ Ntseeb gon tsijkëëkiy meñ no këb meñ nii lëe no noyuuñ tily por kchë nii beeñsyey no natse, ni kindy kaa pe tyeesy no deelñee cho kñabtiits lo no penak kok tily re.

⁴¹ Loxsye chëb secretario ngo, lëe xaa psonëz meñ.

Lëe Pable chi Macedonia ni Grecia

20 ¹ Tsiñee lëe tily go byal, lëe Pable kwtsyetsy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios par kchooblady xaa styoo kchë meñ go. Loxsye ngo lëe xaa si nëz Macedonia. ² Kchë kyedzy nii kutedy xaa pchooblady xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ Grecia. ³ Tson mëe kwlës xaa Grecia. Lëe xaa no nëz nii tso xaa barkw par tsi nëz Siria, tsiñee lëe xaa biñ nii lëe meñ Israel kënal kuty xaa. Por ngo lëe xaa sey nëz Macedonia stub. ⁴ Lëe xiñ Pirro nii pcholë Sópater kunal Pable. Xaa Berea nak Sópater. Ni wi gaa chop xaa Tesalónica nii pcholë Aristarco ni Segundo, ni tu xaa Derbe nii pcholë Gayo, ni Timoteo, ni chop xaa Asia nii pcholë Tíquico ni Trófimo kunal. ⁵ Lëe xaa kwtenech loo noo aan lëe xaa kwlës lëe noo leñ kyedzy Troas. ⁶ Loxsye kwte lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, lëe noo pchoo leñ kyedzy Filipos. Lëe tse nii kwloxo kaay kpidz lëe xaa nii kwtenech pkaa loo noo leñ kyedzy Troas. Kadzy kpidz blyëes noo leñ kyedzy ko.

Lëe Pable xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Troas

⁷ Tsi lëe tse tminkw kol lëe noo pkaal lsa par tyaaw noo kyaxtily. Lëe Pable been kseedy meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan como no nii kchoo xaa kyaani lyu, lëe xaa biskool xiwseedy xaa axte wrol kyool. ⁸ Leñ tu yu klaa pkaal lsa noo. Ndaly pis nak yu go. Aan tyub leeño kwë bini petroly. ⁹ Lëe tu xaa wiñ nii pcholë Eutico kwsob kexka chu ventan. Aan

como lëe Pable biskool xiwseedy, lëe xaa kwë mgaan aan lëe xaa pchingaa chu ventan axte lyu. Kutu xaa blis meñ xaa. ¹⁰ Lëe Pable byety kwteetsy xaa wiñ go. Aan lëe xaa chëb lo meñ nii xniladzy xtiits Dios: —Ktsyebty to, mbañ xaa.

¹¹ Lëe Pable byo leñ yu aan lëe xaa taw kyaxtily ksa xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëe xaa kwnee lo meñ tyub kyool. Lëe byaani lyu lëe xaa bi. ¹² Psak styoo meñ porñee mbañ xaa wiñ nii pchingaa chu ventan sikni meñ xaa.

Lëe Pable xtsiñ kyedzy nii lë Mileto

¹³ Lëe noo bñeech syo noo kyedzy nii lë Asón con barkw par kwëes noo Pable siko, por singo byaan noo tiits por lëe Pable si tub lo kislyu. ¹⁴ Tsiñee lëe noo ptsiil Pable leñ kyedzy Asón, lëe noo ptsyo barkw ksa noo xaa, aan lëe noo syo nëz Mitilene. ¹⁵ Lëe byaani lyu lëe noo ptyee mer laañee nyoo Quío. Lëe byaani stu lyu lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Samos. Siko pchoo noo lëe noo ptsiñ Mileto. ¹⁶ Byody noo Efeso porñee koklasty Pable nii nlyëe noo xtañ meñ Asia. Lëe xaa kwlokyañ ktsiñ noo Jerusalén tse nii chak lni Pentecostés, deelñee ndeedyo tiits.

Lëe Pable xñee lo xaa kol

¹⁷ Tsiñee lëe noo ptsiñ leñ kyedzy Mileto, lëe Pable kwnabey koktsyetsy xaa kol nii xñabey lo meñ Efeso nii xniladzy xtiits Dios. ¹⁸ Tsi lëe kchë xaa kol go kwlañche, lëe Pable chëb:

—Nan do gon xa nak xmodaa destye primer tse nii kwlañcheen Asia. ¹⁹ Ni nan gaa to nii tyub nii kwyon lady to con kyalndoladzy ni wiiñ psobaa xtiits Dios, ni ndaly gaa kyalnë pteedy meñ Israelaa. ²⁰ Per psandyyaa tugak bluyaa xtiits Dios lo do. Kwnen lo do leñ kyedzy ni kwnen lo do lidzy to. ²¹ Ni chëpaa lo meñ Israel ni lo meñ sit nii noo nii ktikche meñ styoo lo Dios ni kniladzy meñ xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²² Lëe na lëen ka Jerusalén, porñee lëe Kyalbini Ntson xaal naa. Nandyaa pe ktsyoolaa siko. ²³ Ni nansyaa ksatyee kyedzy nii kan xñee Kyalbini Ntson nii lëe skiib ni lëe kyalnë këmbës naa. ²⁴ Per ni tu pe sinidy kikkaa, ni xkyalmbañaa nondy lon. Lëew comñee mbëe kyaalaa tsiñ nii bneetsy Dios lon. Lëe tsiñ go nak nii kluyaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ.

²⁵ 'Bluyaa lo do xa nak xkyalwnabey Dios. Lëe na xyeñpaa nii kpikchedre kan do naa. ²⁶ Por ngo chakladzyaa kniyaa lo do natse nii chaaptyaa tol deelñee no tu do nii telaady. ²⁷ Por nanaa nii kchë nii kwnabey Dios bluyaa lo do. Ni tu pe kwloolandyyaa lo do. ²⁸ Por ngo, kol kap cuidad lëe do ni kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios. Porque por kchë do kutu Jesús lo crusy ni lëe gaa Kyalbini Ntson pso lëe do parñee kap cuidad to meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²⁹ Nanaa nii tsiñee lëen kpi, lëe meñ nii ko kyalnë kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios kiid. Nak meñ go

sinak chol ma tox nii chuty mëkwxiily. ³⁰ Ni mismé lady kaa to kchoo xaa nii kluuy tiits xuuy parñee tsinal meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa.

³¹ Kol kap cuent, kol ksaladzy gaanoo nii tson iz nder tyub styoon bluyaa xtiits Dios lo do tsel kyool.

³² Lëe nana, beetsy, xñabaa nii kakni Dios to ni xñabaa nii ksaanlasty to xtiits Dios nii xniladzy to. Lëe xtiits Dios kchooblady styoo do ni lëe xtiits Dios knee kchë kyalnsaak nii xtee Dios lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. ³³ Tyub nii kwyon lady to kwyokidyaa xab meñ ni karty kaa tsokin xtumi meñ. ³⁴ Nan buen do nii kwën tsiin par ktsiñaan nii jkiinaa ni nii jkiin meñ nii biidnal naa. ³⁵ Tugak bluyaa nii singo kak tsiin tsiin kchilo kuñ ñe meñ nii no lyaadzy yudar, ni ksaladzy ñe xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Mastre xle meñ nii xkady que meñ nii xñaasy.”

³⁶ Loxsye kwnee Pable lëe xaa psoxib aan lëe xaa bitiitsni Dios ksa xaa. ³⁷ Kchësy xaa kol go biiñ, ni lëe xaa kwteetsy Pable. ³⁸ Mban ptee styoo xaa porñee biñ xaa nii kpikchedre kan xaa Pable. Loxsye ngo lëe xaa kuksonëz Pable axte chu barkw.

Lëe Pable si Jerusalén

21 ¹ Loxsye psaan xaa go lëe noo, lëe noo ptsyo barkw aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Cos. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ lo stu kislyu wiñ nii lë Rodas. Siko pchoo noo, lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Pátara. ² Chu nis Pátara psyeeñ noo tu barkw nii tsi nëz Fenicia. ³ Tsiñee lëe noo syo lo nis, lëe noo ptyon kislyu wiñ nii lë Chipre. Lëew byaan nëz ñapeg noo, lëe noo syo axte Siria. Aan como noo nii ksaan barkw yow chu nis nii lë Tiro, lëe noo blyëes siko. ⁴ Loxsye ptsiil noo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëe noo blyëes kadzy kpidz lo meñ go. Aan lëe Kyalbini Ntson kwnee kchë nii ktsyool Pable Jerusalén lo meñ go, aan lëe meñ go chëb lo Pable:

—Nody nii tsil Jerusalén.

⁵ Per tsi lëe ksa kadzy kpidz ko psa, lëe noo bii. Kchë tsiil ni xiñ meñ nii xniladzy xtiits Dios kuksonëz lëe noo axte chu nistoo, aan lëe noo psoxib chu nis ko par kutiitsni noo Dios kchësy noo. ⁶ Loxsye ngo lëe noo blë lsa. Lëe noo ptsyëep barkw, lëe gaa meñ kyedzy ko bikche sey lidzy.

⁷ Tiro pchoo noo lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Tolemaida. Siko lëe noo byo jkëeptyux meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe noo blyëes siko tu kpidz. ⁸ Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Cesarea. Siko lëe noo byo lidzy Felip nii xluuy xtiits Dios. Wi Felip ngab lady ksa kadzy xaa nii kwle meñ leñ kyedzy Jerusalén par kuñ xaa xyudar apostle. ⁹ Ksa tap xiñtsyaap Felip nii karty ktsiilña xñee tiits nii xsyaab Dios leñ styoo me. ¹⁰ Ndaly kpidz kok nii nche noo siko, tsiñee lëe tu profet nii sëed nëz Judea nii pcholë Agabo kwlañche. ¹¹ Lëe xaa biid tedy loo noo. Lëe xaa

kwseñ xcinturón Pable aan lëe xaa pxituu niy xaa ni ña xaa con xcinturón Pable, xñee xaa:

—Lëe Kyalbini Ntson xñee nii sinrii kxituu meñ Israel xpixwan cinturón re leñ kyedzy Jerusalén, ni lëe meñ jko xaa ña meñ sit.

¹² Tsiñee lëe noo ptsyon xtiits xaa go, lëe noo kok ksa meñ Cesarea bñee noo lo Pable parñee tsidy xaa Jerusalén. ¹³ Per lëe Pable kwëb, në:

—¿Penak choon do ni xko kyalnë do naa? Snëen kxituu meñaa, ni snëen ketyaa Jerusalén par kuuñ ksakaa Jesús.

¹⁴ Aan como pchiloody noo ngwiisoo noo styoo xaa, lëe noo psaan xaa, ptyeesy noo:

—Lëe Dios dyon kaknil.

¹⁵ Loxsye ngo, lëe noo pxixkwaa aan lëe noo syo Jerusalén. ¹⁶ Wi bla xaa Cesarea nii xnildazy xtiits Dios biidnal lëe noo. Lëe xaa go kuni lëe noo lidzy tu xaa Chipre nii pcholë Mnasón. Kok xtsele nii xnildazy xaa xtiits Dios. Lidzy Mnasón blyëes noo.

Lëe Pable chitedy lo Jacob

¹⁷ Tsiñee lëe noo ptsiñ Jerusalén, con kyalwle biid ktsiilnëz meñ nii xnildazy xtiits Dios lëe noo. ¹⁸ Lëe byaani lyu lëe noo byoteedy lo Jacob ksa noo Pable, aan lëetyee gaa wi kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xnildazy xtiits Dios nche siko. ¹⁹ Lëe Pable pkëeptyux kchë xaa go. Loxsye ngo lëe Pable bislo bitiits kchë kchësy cos nii pteedy Dios tiitspey beeñsyey xaa lady meñ sit. ²⁰ Tsiñee lëe kchë xaa go lox biñ nii bitiits Pable, lëe xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëe xaa chëb lo Pable:

—Bueno, beetsy, per nan nyëel gon nii ndaly meñ Israel xnildazy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Aan kchësy meñ Israel go chuuñ ndip xtiits nii noo nii kyonaal no xley Moisés. ²¹ Ni lëe meñ Israel go biñ nii xluuyoo lo meñ Israel nii noo tañ nii ksaldy xaa kchë nii psaan Moisés. Ni lëe xaa biñ nii xñeel lo meñ Israel nii noo tañ nii kobedy xaa xiñ xaa ni tsinaldy xaa xcostumbre no. ²² ¿Xa kuuñ no? Por lëe meñ gon ktyop tsiñee lëe meñ kon nii lëel blañ. ²³ Lëew nii nako noo nii kuuñsyeyoo nii kniiy noo: Lëe tap xaa nii chakladzy kuuñ ksak Dios nche nu. ²⁴ Kuni xaa, kol kuuñ nyë lëe do sinak nii xñabey xley Moisés, ni kwtiix parñee jka kik xaa tsiin kyeñ meñ nii nlidy nii chuuñsyeyoo kchë nii noyon meñ, sink lëe meñ kyeñ nii wil chuuñsyeyoo nii xñabey xley Moisés.

²⁵ Lëe noo pxaal le tublë kitsy lo meñ sit nii xnildazy xtiits Dios parñee kawdy meñ sit xpëel kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy meñ sit cheñ, ni kawdy meñ sit xpëel chol ma nii xiyañ, ni nody nii tsoni meñ sit stu meñ deelnee no tsiil meñ sit.

Lëe meñ xñaasy Pable leñ lidzy Dios

²⁶ Lëe Pable sini ksa tap xaa go. Lëe byaani lyu lëe xaa kok nyë ksa xaa sinak nii xñabey xley Moisés. Loxsye ngo lëe Pable kwteyo leñ lidzy

Dios par këb xaa pa tse kyal kak nyë ksa tap xaa go ni parñee këb xaa pa tse kokon xaa go nii sini xaa go lo Dios.

²⁷ Per lëe ksa kadzy kpidz ko merle ksa, tsiñee lëe bla xaa Israel nii no nëz Asia kon nii lëe Pable no leñ lidzy Dios aan lëe xaa go pkiily meñ par kñaasy xaa Pable. ²⁸ Lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—iKol kono meñ kyedzy, kol kuñ lëe noo yudar kñaasy no xaa re! Por nody xaa xlad meñ xkyedzy no, sink lëe xaa xluuy nii ksaldy meñ xley Moisés ni ksaldy meñ lidzy Dios. Tyub lo kislyu xluuy xaa nrii. Lëe na axte wi bla meñ sit psëeb xaa leñ lidzy Dios. Sinrii mod lëe xaa beëñ tu cos nii nongualdy kak.

²⁹ Singo chëb xaa Israel go porñee kon xaa Pable leñ kyedzy chop Pable tu xaa Efeso nii pcholë Trófimo. Nladzy xaa te wi Trófimo kuni Pable leñ lidzy Dios.

³⁰ Kchësy meñ kyedzy blëe aan lëe meñ ptyop tub lugarak. Lëe meñ kwtopxax Pable, kwlii meñ xaa leñ lidzy Dios. Loxsye ngo lëe meñ psuugw puert. ³¹ Kwxaak xaa wor go kazh nyuty xaa Pable, per tsiñee lëe tiits ptsiñ lo xaa nii xñabey lo soldad nii lëe kchë meñ Jerusalén noyuñ tily, ³² lëe xaa go ptop kchë xsoldad ni kchë xaa nii xñabey lo xsoldad xaa aan lëe xaa ptsiñ wxooñ laañee nche meñ. Tsiñee lëe meñ kon xaa nii xñabey lo soldad ni kon soldad, lëe meñ psaan Pable, pteejtre meñ xcheñ xaa. ³³ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad big, aan lëe xaa kwseñ Pable, ni lëe xaa kwnabey pxituu Pable con chop lë caden. Loxsye ngo lëe xaa kwnabtiits cho nak Pable ni pe cos beeñtsyey xaa.

³⁴ Per xaal xaal nii kwnee meñ. Pchilody nyon xaa nii xñabey lo soldad pe xñee meñ porñee kchë meñ chuptsyë. Por ngo lëe xaa kwnabey kuni soldad Pable laañee sob yu nii no soldad. ³⁵ Tsiñee lëe soldad ptsiñni Pable laañee chislo scaler nii xyakxoob axte chu yu go, lëe soldad kwlañ Pable, porñee tir ntseeb chak meñ nii nal, ³⁶ xñee meñ:

—iNo nii kety kazh xaa!

Lëe Pable xñee lo meñ

³⁷ Lëe soldad si nii jko Pable leñ yu, tsi lëe Pable chëb lo xaa nii xñabey lo soldad:

—¿Pe schilo kënen choplan xtitsaa lool?

Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwëb chëb:

—¿Pe chakoo nayak xñeel griego? ³⁸ ¿Pe mod lëdy lii tsigo nayak nak xaa Egipto nii penaadle beeñtsyey tu tily ni kuni tap mily nweety bñech tu tañ pidzy?

³⁹ Tsigo lëe Pable chëb:

—Lëdyo. Xaa Israelaa. Tarso kolyaa. Tu kyedzy non nii nche Cilicia nak Tarso. Beeñ favor blaa kënen choplan xtitsaa lo meñ.

⁴⁰ Lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiitspey, aan lëe Pable kusoli lo scaler. Lëe xaa kwloo señ con ña xaa par kwetse meñ. Tsi lëe meñ lox kwchetse, lëe xaa kwnee con xtiitsë meñ Israel chëb xaa:

22 ¹ —Kol kono, beetsy, ni kol kono xaa kol. Lëen kñe choplan xtitsaa lo do parñee kyeñ do nii nody xfaltaa.

² Tsiñee lëe meñ biñ nii con xtiitsë meñ kwnee xaa, mastre tse kwche meñ. Tsigo lëe Pable chëb:

³ —Xaa Israelaa. Tu kyedzy nii lë Tarso nii nche nëz Cilicia kolyaa, per leñ kyedzy Jerusalén nu kwroobaa. Lëe Gamaliel beñ kseedy naa xley pxusykoltoo no, ni tugak kaa choxkoon kuuñ ksakaa Dios tyub styoon sinak nii noyuuñ ksak to Dios natse. ⁴ Penaadle kwënalaa nyutyaa meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Nikxe kwnaaw, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa kwyalon skiib. ⁵ Lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nan kchë nii beeñtsyeyaa, por lëe xaa bneetsy kitsy nii kwseeñaa si lo xaa Israel nii no leñ kyedzy Damasco, aan lëen kwya kyedzy ko sakyubaa meñ nii xniladzy par kyely knin kchë meñ go nu ni par ksaksin kchë meñ go.

⁶ Per tu tse mer xwe ngbidz, lëen no nëz nii ktsiiñaa leñ kyedzy Damasco, tsiñee lëe tu bini ngol nii sëedsëeb kpaabibëly kyako kwin. ⁷ Lëen byab lyu, aan lëen biñ tsiy tu xaa nii xñee: “Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?” ⁸ Tsigo lëen kwnabtiits chëpaa: “¿Chool?” Aan lëe tsiy xaa go në lon: “Naa nak Jesús Nazaret, xaa nii xsaksil.” ⁹ Kchë xaa nii ksan sa ptsyeb kon bini go, per biñdy xaa tsiy xaa nii kwnee lon. ¹⁰ Tsigo lëen chëp: “Kwnë na busy pe cos kuuñtsyeyaa.” Aan lëe xaa në: “Kuxche, ptsiñ Damasco. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo.” ¹¹ Aan como lëe bini go bnek lon, pchilody nyanaa. Lëe xaa nii ksan sa kwtoob ñan, ptsiñaa leñ kyedzy Damasco.

¹² Leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Ananías. Tu xaa nii nli xniladzy Dios nak xaa ni chuuñtsyey xaa nii xñabey xley Moisés. Kchësy kaa meñ Israel nii no Damasco xñee nii buen xaa. ¹³ Lëe Ananías biid tedy lon. Tsi lëe xaa kwlañ, lëe xaa në: “Beetsy Saulo, pxaly lool ni kon stub.” Aan wor go kazh lëe lon byaabini aan lëen kon Ananías. ¹⁴ Loxsye ngo lëe xaa në lon: “Lëe xDios pxusykoltoo no kwle lii penaadle parñee kaknanoo pe cos chakladzy xaa ni parñee kanoo xiñ ntson xaa ni parñee konoo tiits nii xchoo chuw xiñ xaa. ¹⁵ Por lii kutiits cho nak xiñ xaa lo meñ nii nche lo kislyu. No nii kutiitsoo kchë nii konoo ni biiñoo. ¹⁶ Lëe nana ¿pe xlyëel nii chischeedyoo tsiin chobnisoo? Kwnab lo Dios nii koy xaa kchë xtoloo.”

¹⁷ Tsiñee lëen blañ Jerusalén nu, lëen kwya lidzy Dios, kwyakutiitsnin Dios, aan lëe tu mgaan kwtedy lon. ¹⁸ Lo mgaan go lëen kon Jesús, aan lëe xaa në lon: “Sinusy byobladzy pchoo Jerusalén, porque ksaldy meñoo tsiñee lëel kutiits cho nakaa.” ¹⁹ Tsigo lëen chëp: “Kchë meñ re nan nii naa kwyanasy meñ nii xniladzy xtiitsoo leñ kchë ktoo, ni nan

meñ nii naa kwyalo kchë meñ nii xniladzy xtiitsoo skiib ni naa gaa ptedy xcheñ kchë meñ go. ²⁰ Ni byo gaa styoon nii kuty Xteb, xaa nii bluuy xtiitsoo. Naa byaani xab xaa nii kukyeety xaa.” ²¹ Per lëe Jesús në lon: “Pchoo leñ kyedzy Jerusalén, por lëen kxal lii xtañ meñ sit.”

Lëe Pable no ña xaa nii xñabey lo soldad

²² Tse kwche meñ biñ nii kwnee Pable, per tsiñee lëe meñ biñ nii lëe xaa pseety meñ sit, lëe meñ bislo kwchuptsyë xñee:

—iNo nii kety xaa gue! iNonguialtre nii kpañ xaa!

²³ Aan como byoogwty chuw meñ, sink lëe meñ bislo xkwii xab ni xlëp yu kpaar parñee kaknyoo nii xlëe meñ, ²⁴ por ngo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwnabey nii jko soldad Pable leñ yu, ni lëe xaa kwnabey ktee soldad cheñ Pable parñee kñeeli Pable dyon penak nii singootyee xlëe meñ lo Pable. ²⁵ Per tsiñee lëe soldad lox pxituu Pable, lëe Pable chëb lo tu soldad nii so siko:

—¿Pe nonguial dyon nii kteedy to cheñ tu xaa Roma, deelñee karty kaknan do pe cos beñ xaa?

²⁶ Tsiñee lëe soldad ko biñ ngo, lëe xaa kuni tiits lo xaa nii xñabey lo kchë soldad, chëb xaa:

—Byeñ gon pe cos kuuñtsyeyoo, por Roma ngab xaa gue.

²⁷ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad big lo Pable, aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nli nii Roma ngaboo?

Lëe Pable kwëb chëb:

—Nliw.

²⁸ Loxsye ngo lëe xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deel naa nyazh kwizhaa par jkabaa Roma.

Lëe Pable chëb:

—Per lëe naa destye nii kolyaa ngabaa Roma.

²⁹ Tsiñee lëe soldad nii nche mbës ktee cheñ Pable biñ ngo, lëe xaa bichee tublad. Aan axte wi xaa nii xñabey lo kchë soldad ptsyeb, porñee kwnaasy xaa Pable ni pxituu xaa Pable con caden aan nandy xaa nii Roma ngab Pable.

Lëe Pable so lo xaa Israel nii xñabey

³⁰ Lëe byaani lyu lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad kokladzy nyaknan dyon pe cos xkëkiy meñ Israel Pable. Lëe xaa kwlii Pable skiib, ni lëe xaa kwnabey koktsyetsy kchë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchësy xaa non nii no Jerusalén. Loxsye ngo lëe xaa pso Pable grolytyee lady kchë xaa xñabey go.

23 ¹ Lëe Pable buy kchë lo xaa xñabey go aan lëe xaa chëb:

—Beetsy, axte natse gon mbëe mbañaa. Pe sidy kikkaa porñee chuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios.

² Tsigo lëe xaa nii xñabey lo pxosy nii pcholë Ananías kwnabey nii kyaasy meñ nii nche kexka lo Pable chuw Pable. ³ Per lëe Pable kwëb chëb:

—iLëe Dios kiñ lii, xaa yox! Deelñee soboo ske par kuñoo kyalxtisy sinak nii xñabey xley Moisés, ¿penak tsigo nii xsaldyoo ley, sink lëel xñabey kiñ meñaa?

⁴ Loxsye ngo lëe meñ nii nche siko chëb:

—¿Singuee gaa nawen xiñoo tiits lo xaa nii pso Dios kñabey lo pxosy?

⁵ Tsigo lëe Pable chëb:

—Beetsy, nandyaa nii lëe xaa nak xaa nii xñabey lo pxosy, por leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee: “Ktsiibteedyoo xaa nii xñabey xkyedzyoo.”

⁶ Tsi lëe Pable byeñ nii grol meñ nii ncheno lo junt no xlad xaa fariseo, lëe stu grol meñ no xlad xaa saduceo, nguiedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Beetsy, xaa fariseo nakaa ni xaa fariseo nak pxosyaa, per lëe meñ biid kso naa nu porñee xnildzyaa nii spañ meñ kuty.

⁷ Tsiñee lëe Pable lox chëb ngo, lëe meñ fariseo ni meñ saduceo bislo ptilytiits lsa, aan lëe kchë meñ go kok chop tiy. ⁸ Porñee kchësy meñ saduceo xñee nii nlidy kpañ meñ kuty, ni xnilasty meñ go nii no angly ni no kyalbini. Per lëe meñ fariseo xnildzy kchësy ngo. ⁹ Kchësy meñ bislo chuptyyë aan lëe bla maestre ley nii no xlad xaa fariseo kuso chëb:

—Ni tu cos mal karty kuuñtsyey xaa re. Neñdy tu angly o tu kyalbinii gaa kwnee lo xaa.

¹⁰ Aan como xyaldy kuptyyë meñ, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptsyeb, nldzy xaa neñdy kuty meñ Pable tsi lëe meñ lox klëe. Por ngo lëe xaa kwtsyetsy bla soldad kulii Pable siko par tsikni xaa Pable laañee sob yu nii no xaa.

¹¹ Tsi lëe kyool kol lëe Jesús byaklo lo Pable aan lëe xaa chëb:

—Ndaan kok, por siñee bitiitsoo gon cho nakaa lo meñ leñ kyedzy Jerusalén, singo gak no nii kutiitslo Roma.

Lëe xaa Israel xyub dyon xa kuty xaa Pable

¹² Lëe byaani lyu lëe bla xaa Israel bitiits dyon xa kuty xaa Pable, aan lëe xaa pkon Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable.

¹³ Masy choow xaa Israel pkon Dios. ¹⁴ Lëe xaa go kwey lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ Israel aan lëe xaa chëb:

—Lëe noo pkon Dios nii tyaawdy noo ni tyowdy noo axte nii kuuty noo Pable. ¹⁵ Lëe na nagon, no nii kñee do lo xaa nii xñabey lo soldad parñee kiidni xaa Pable lo do kxe. Kol këb nii lëe do kan dyon xa kak xcuent xaa, aan lëe noo lyëes xaa nëz par kuuty noo xaa antes nii klyañche xaa.

¹⁶ Per lëe xiñgan psyañ Pable koknanao aan lëe xaa kuni tiits lo Pable laañee no soldad. ¹⁷ Lëe Pable kwtsyetsy tu soldad aan lëe xaa chëb lo xaa:

—Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do, parñee këb xaa tiits nii sëedni xaa.

¹⁸ Lëe soldad kuni xaa wiñ go lo xaa nii xñabey aan lëe xaa chëb:

—Lëe Pable, xaa nii no skiib kwtsyetsy naa aan lëe xaa në lon: Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do. Toon pe cos tiits sëedni xaa lool.

¹⁹ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwseñ ña xaa wiñ go, lëe xaa kuni xaa tublad, aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe cos tiits sëedni lon?

²⁰ Tsigo lëe xaa wiñ go chëb:

—Lëe xaa Israel byaan nii lëe xaa kñee lool parñee tsinil Pable lo xaa nii xñabey lo meñ Israel kxe, porñee lëe lëesy xaa me kan dyon xa kak xcuent Pable. ²¹ Per knilastyoo xtiits xaa, por masy choow xaa nii no xlad xaa tse nchenolan, aan pkon xaa Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. Lëe na xaktyee xtiitsoo nche mbës xaa.

²² Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad psonëz xaa wiñ go, per lëe xaa chëb kazh nii ni tu cho lo këbty xaa nii lox bitiits xaa.

Lëe xaa nii xñabey lo soldad xaal Pable lo xtisy nii pcholë Felsy

²³ Lëe xaa nii xñabey lo kchësy soldad kwtsyetsy chop soldad nii xñabey lo xcombañer, aan lëe xaa chëb:

—Kol kweektsey chop kyoow soldad nii së niy, ni kol kweek mbës tsongaltsii xaa nii xsyob cabay, ni chop kyoow xaa nii koy spad, par tsi xaa Cesarea nawtse a las nueve.

²⁴ Ni lëe xaa kwnabey kwyo xab cabay nii sob Pable, ni lëe xaa kwnabey nii ndaan Pable ni mbañ Pable ktsiñni xaa Pable lo xtisy nii pcholë Felsy. ²⁵ Lo soldad pxaal xaa tublë kitsy nii si lo xtisy Felsy. Sinrii xñee lo kitsy ko:

²⁶ “Naa nak Claudio Lisias. Lëen xal tublë kitsy re lool nii nakoo xtisy.

²⁷ Lëe meñ Israel kwnaasy xaa nii xalaa lool, mer nyuty meñ xaa, per tsiñee biñaa nii Roma ngab xaa, lëen kwya ksan xsoldadaa, byaklan xaa.

²⁸ Aan como kokladzypaa nyaknanaa pe cos xkëkiy meñ xaa, lëe xaa kwyaanin lo xaa Israel nii xñabey. ²⁹ Siko biñaa nii lëdy cos nii xkëkiy meñ xaa, sink pel cos cheñ xley meñ xkëkiy meñ xaa. Per xyaldy nii kety xaa, ni skiib xyaldy tso xaa. ³⁰ Per como lëen biñ nii lëe meñ Israel chakladzy kuty xaa, lëe xaa xalaa lool ni lëen kwne gaa lo meñ nii xkëkiy xaa nii kiidnee xaa lool deelñee pe cos xkëkiy xaa Pable.”

³¹ Lëe soldad beeñtsyey nii kwnabey xaa nii xñabey lo soldad. Lëe xaa sini Pable nëz Antípatris wor kyool go. ³² Lëe byaani lyu lëe kchë soldad nii si niy bikche ptsiñ laañee sob xaa nii xñabey lo soldad. Lëe kchë gaa xaa nii sob cabay sini Pable. ³³ Tsiñee lëe soldad nii sini Pable ptsiñ

Cesarea, lëe xaa ptee kitsy nii pxaal xaa nii xñabey lo soldad lo xtisy ni lëe xaa ptee xcuent Pable. ³⁴ Loxsye blab xtisy kitsy ko, lëe xaa kwnabtiits cho xaa Pable. Tsiñee biñ xaa nii xaa Cilicia nak Pable, ³⁵ lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye xaa nii xkëëkiy lii konaa dyon xa nak xcueentoo.

Loxsye ngo lëe xaa kwnabey nii kyënap soldad Pable leñ yulyey nii psaa Herodes.

Kchë nii chëb Pable lo xtisy Felsy

24 ¹ Tse nii kwloxo kaay kpidz, lëe Ananías, xaa nii xñabey lo pxosy ptsiñ Cesarea ksa xaa bla xaa kol ni tu xaa chak nii pcholë Tértulo. Lëe xaa ptsiñ tubli lo xtisy par jkëëkiy xaa Pable.

² Tsiñee lëe Pable koktsyetsy, lëe Tértulo bislo xkëëkiy xaa, xñee Tértulo lo xtisy Felsy:

—Skizhoo xtisy, mbëe nche noo ni kindy tily leñ xkyedzy noo por xkyalchakoo. ³ Tyub laañee xñabeyoo xsako styoo noo. ⁴ Per parñee kislëedre noo lii, xñabaa nii jkëëtyagoo choplan xtiits noo. ⁵ Lëe noo gon bñaasy xaa re porñee nak xaa sinak tu kyalkits. Laañee xkaatyee noyuñ xaa meñ Israel chop tiy ni lëe xaa xñabey lo tub tiy meñ nii lë Nazareno. ⁶ Kokladzy xaa nguidyni xaa lidzy Dios nii sob Jerusalén. Por ngo nii lëe xaa bñaasy noo aan lëe noo nyuñ kyalxtisy sinak xñabey xleey noo, ⁷ per lëe xaa nii lë Lisias nii xñabey lo soldad biid kla xaa loo noo. ⁸ Lëe na misme lii gaanoo, kwnabtiits lo xaa parñee kyeñoos nii nli kchë nii xkëëkiy noo xaa.

⁹ Wi kchë meñ Israel nii nche siko chëb nii nli beeñtsyey Pable kchë nii xkyëëkiy xaa. ¹⁰ Tsigo lëe xtisy kwloo señ lo Pable parñee kñee Pable, aan lëe Pable chëb:

—Xlen nii lii kon xa nak xcuenta por nanaa nii kokle bla iz nii soboo xñabeyoo tañ re. ¹¹ Natse gon chak tsiipchop kpidz nii ptsiñaa Jerusalén par kolaa lay lo Dios. ¹² Ni tu cho kondy nii lëen no ktilytiits pal nëz, nikle leñ lidzy Dioso, nikle gaa leñ ktoow. Ni tu cho pkaldyaa leñ kyedzy Jerusalén. ¹³ Chilody kluuy meñ Israel nii nche nu nii nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy xaa naa. ¹⁴ Lëen kñëëli lool nii nikxe nii xñee xaa re nii nliidy kchë nii bluuy Jesús Nazaret, xsobaa xtiits xDios pxosyaa sinak xñabey xaa. Ni xniladzy kaan kchë nii kë leñ xley Moisés ni kchë nii pkëe profet. ¹⁵ Ni wi gaan xniladzy nii xniladzy xaa re. Xniladzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ meñ kuty. Nikxe meñ malo, nikxe gaa meñ bueno, kchëlo meñ kuuñ kpañ Dios. ¹⁶ Por ngo, tugak choxkoon kuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios ni chuuñtsyeyaa kyalbuen lo meñ.

¹⁷ Kok xtsele nii kënsën xtañ meñ sit. Lëe na lëen bikche tu kyedzyaa par kyelynin palal tumi jkiiñ meñ nii no lyaadzy ni parñee kokonaa nii xñabey xley Moisés lo Dios. ¹⁸ Kchë ngo noyuñtsyeyaa tsiñee lëe bla meñ Israel nii no nëz Asia kon naa leñ lidzy Dios. Kok nyë kaazhaa

sinak nii xñabey xleey noo antes nii sēbaa leñ lidzy Dios, ni kwyaanidy kaan tub yox meñ, ni byubtyaa tily. ¹⁹ Lëe xaa nii kon naa leñ lidzy Dios kiid jkëeki y naa deelnee beeñsyeyaa tu cos nii nonguialdy. ²⁰ O deelnee gaa kchilody kiid xaa go, kñe xaa nii nche nu dyon pe cos falt kwlon wornee kukso xaa naa lo xaa nii xñabey lo meñ Israel. ²¹ Xakxe wornee nguiedzy kwnen chēpaa: “Lëe do biid kso naa nu natse pornee xniladzyaa nii spañ meñ kuty”, neñdy wor go kwlon falt.

²² Tsiñee lëe xtisy Felsy biñ xa sē lo xtiits Pable, aan como nanle gaa xaa xa nak xiwseedy meñ nii no xlad Crist, lëe xaa pkwëes lo cuent ko, aan lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye Lisias, xaa nii xñabey lo soldad, kaknanraa xa nak xcueentoo.

²³ Loxsye ngo lëe xtisy Felsy kwnabey nii bii kyaan Pable leñ skiib, per lëe xaa chëb lo soldad nii klaa xaa Pable xisy wiñ ni klaa xaa tsitedy xamigw Pable lo Pable.

²⁴ Lëe koko bla kpidz lëe xtisy Felsy ptsiñ chop tsiil xaa Drusila. Meñ Israel nak tsiil xaa. Aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable par kñee Pable dyon xa nak nii kniladzy meñ Jesucrist. ²⁵ Per tsiñee lëe Pable pseedy nii no nii tsoxko meñ kpañ meñ sinak nii xñabey Dios, ni no nii kxekw meñ kuuñsyeydy meñ nii klyaañtyee styoo meñ por sitsiñ tse nii lëe Dios kwetsy catu meñ, lëe xtisy Felsy ptsyeb aan lëe xaa chëb lo Pable:

—Kwey. Na tsiñee kteedyoo tiits lon, kwetsyaa lii stub.

²⁶ Ni lëew na kwëmbës xtisy Felsy nii ndee Pable tumi parnee nlaa xaa Pable. Por ngo kety kety kwtsyetsy xaa Pable parnee kñee xaa lo Pable.

²⁷ Lëe kwloxo chop iz, lëe gaa xiz xtisy Felsy psa, aan lëe Porcio Festo pkaa kwsob xlugar xaa kok xtisy. Aan lëe Felsy psaan Pable skiib parnee buen kyaan xaa lo meñ Israel.

Lëe Pable chaktsyetsy lo Festo

25 ¹ Tse nii kwloxo tson kpidz nii pkaa xcuent Festo kyalxtisy, lëe xaa pchoo Cesarea, lëe xaa si Jerusalén. ² Tsiñee lëe xaa ptsiñ Jerusalén, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa Israel nii mastre non kujkëeki y Pable lo xaa. ³ Lëe xaa go kwnab tu kyalnsaak lo Festo chëb xaa nii kñabey Festo kyey Pable Jerusalén. Ni lëew na nol kik xaa nii deelnee ndee Festo tiits, lëe xaa nyikuty Pable nëz. ⁴ Per lëe Festo chëb:

—Cesarea no Pable skiib ni klyëedy kaan lëen kya Cesarea. ⁵ Por ngo no nii kiid xaa nii xñabey lo do Cesarea parnee jkëeki y xaa Pable siko deelnee pe cos falt kwloo Pable.

⁶ Xonak o tsiil gak kpidz kwlës Festo Jerusalén, lëe xaa bikche sey xaa Cesarea. Lëe byaani lyu nii ptsiñ xaa, lëe xaa kwsob leñ yulyey, aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable. ⁷ Tsiñee lëe Pable kwsëeb yulyey, lëe xaa Jerusalén big kex, aan lëe xaa bislo pkëeki y xaa Pable tub yox cos

ntseeb, per ni tu cos nii pkëëkiy xaa Pable pchilody nyuñ xaa preb nii nli beeñsyey Pablo. ⁸ Per lëe Pable gaa tugak kwnee xaa, chëb xaa:

—Karty kuuñsyeyaa kchë nii xkëëkiy xaa gue naa. Nlidy nii xsaldyaa xley meñ Israel, ni nlidy nii xsaldyaa lidzy Dios, ni nlidy nii xsaldyaa xtisy Roma.

⁹ Per como lëe Festo kokladzy kyaan buen xaa lo meñ Israel, lëe xaa chëb lo Pable:

—¿Pe snëel tsil Jerusalén parñee siko kanaa dyon xa kak xcueentoo?

¹⁰ Tsigo lëe Pable kwëb chëb:

—Leñ yulyey nii ngab lo xtisy Roma son. Penak nii toon pare kan par kak xkyalxtisyaa. Ni nan bueen gaal nii karty kon falt lo meñ Israel.

¹¹ Deelnee kwlo gaan tu falt nii xyal ketyaa, penaktyo na ketyaa. Per como nlidy kchë nii xkëëkiy xaa gue naa, ni tu cho xyaldy jko naa ña xaa Israel. Xñabaa nii yuub xtisy Roma kan dyon xa kak xcuentaa.

¹² Tsigo, lëe Festo kwnabtiits lo xaa nii ksa xaa xñabey. Loxsye ngo lëe xaa chëb lo Pable:

—Lëel kwnab nii yuub lo xtisy Roma tsil. Na tsil lo xaa na parñee kan xaa xa kak xcueentoo.

Lëe Pable so lo rey Agripa

¹³ Blyëedyako lëe rey Agripa ni Berenice kwey Cesarea kujkëëptyux Festo. ¹⁴ Aan como ndaly kpidz kwlës xaa, lëe Festo bitiits lo xaa xa nak xcuent Pable, chëb Festo:

—Lëe tu xaa nii psaan Felsy skiib bii no nu. ¹⁵ Aan tsi lëen kwya Jerusalén, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nii xñabey lady meñ Israel biid jkëëkiy xaa. Kchë xaa go kwnab nii kñabeyaa kety xaa.

¹⁶ Per lëen chëp nii xñabeydy xtisy Roma kety tu meñ deelnee karty kan xaa ktilytiitsni meñ go kchë xaa nii xkëëkiy xaa parñee kak ndoon dyon cho xaa nli xñee. ¹⁷ Por ngo, tsiñee lëe xaa Israel go kwlañche nu, blyëedyaa. Siñee byaani lyu lëen kwsoob leñ yulyey aan lëen kwtsyetsy xaa nii xkëëkiy xaa go. ¹⁸ Per tsiñee lëe xaa lox ptilytiits, ni tu cos ntseeb nii nladzyaa pkëëkiydy xaa xaa. ¹⁹ Nii biñsyaa nonsyke kchë deel xa nak xlay xaa pkëëkiy xaa xaa ni por tu xaa nii lë Jesús nii kuty, per lëe Pable xñee nii mbañ Jesús. ²⁰ Aan como byeñdyaa pe nyuuñsyeyaa, lëen kwnabtiits dyon pe nyë Pable nyi xaa Jerusalén parñee siko nyanaa dyon xa nyak xcuent xaa. ²¹ Per como lëe xaa kwnab nii yuub lo xtisy nii sob Roma tsi xaa, lëen kwnabey nii laady xaa axte nii kteedyo tiits lon kxalaa xaa lo xtisy Roma.

²² Tsigo lëe Agripa chëb lo Festo:

—Wi gaan gon no gan konaa xa së lo xtiits xaa go.

Lëe Festo kwëb chëb:

—Kxe kazh kaanoo, lëel kon xa së lo xtiits xaa.

²³ Lëe byaani lyu, lëe Agripa ni Berenice kwsëeb yulyey ksa bla xaa nii xñabey lo soldad ni xaa non nii no leñ kyedzy Cesarea. Nonsyke ladx non nche nakw xaa. Loxsyey ngo lëe Festo kwnabey koktsyetsy Pable.

²⁴ Tsigo lëe Festo chëb:

—Rey Agripa ni kchësy to siñee nche do nu, lëe xaa re so lo do nu. Ndalye meñ Israel nii no Jerusalén ni meñ Israel nii no leñ kyedzy Cesarea nu nonab lon nii kñabeyaa kety xaa. ²⁵ Per naa nii xcuentaa sootaa nii karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa, per como lëe xaa kwnab nii kak kiy kchë nii xkëëkiy meñ go xaa axte lo xtisy Roma, lëen kwlokyeñ kxalaa xaa lo xtisy Roma. ²⁶ Aan como xyeñdyaa gaa dyon pe cos beeñtsyey xaa, lëe xaa syelynin lo do, ni loopoo rey Agripa syelynin xaa parñee kñabtiitsoo lo xaa parñee tsaap singo mod kyeñaa pe cos jkën lo kitsy nii kxalaa lo xtisy Roma. ²⁷ Porque lika sëlidyoo nii kxalaa tu xaa nii no skiib, deelñee këptyaa pe cos beeñtsyey xaa.

Lëe Pable xñee lo rey Agripa xa nak xcuent xaa

26 ¹ Tsigo lëe rey Agripa chëb lo Pable:

—Schilo kñeel xfavoroo.

Tsigo lëe Pable blis ña aan lëe xaa bislo kwnee xaa, chëb xaa:

² —Nli gaa na, rey Agripa, xlen ni xsak styoon kñen lool xa nak kchë nii xkëëkiy meñ Israel naa parñee singo mod misme naa ksoli naa lool.

³ Ni xlen porñee nanaa nii xyeñoo xa nak xcostumbre noo kchësy noo siñee nak noo meñ Israel ni nanoo pe cos nak xiwtilytiits noo. Por ngo xñabaa nii kapoo paciensy konoo kchë nii kniyaa.

⁴ 'Kchësy meñ Israel nan xa kwyon lady meñ tu kyedzyaa ni xa kwyon Jerusalén destye nii nakaa xaa wiñ. ⁵ Xyuumbey nyë xaa Israel naa.

Schilo kñë xaa nii xtse kwyon xlad tub tiyy xaa nii lë fariseo deelñee chakladzy xaa. Lëe xaa fariseo nak tub tiyy xaa nii mastre choxko kuñ cumplir xleey noo. ⁶ Aan lëe na lëe meñ Israel xkëëkiy naa porñee tyub styoon xniladzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ kchë meñ kuty sinak nii kwneel xaa lo pxusykoltoo noo. ⁷ Ni ksa tsiipchop kaa xtiyy noo nii no Israel këmbës nii kak cumplir nii kwneel Dios. Por ngo, tsel kyool choxko kchë meñ go kleni Dios ni kuuñtsyey nii xñabey Dios. Aan porñee win xniladzy nii kwneel Dios, lëe meñ Israel biid kso naa nu.

⁸ ¿Lëe dook, penak nii xnilasty to nii chuuñ kpañ Dios meñ kuty?

⁹ 'Klo nladzyaa nii no nii ktilynin meñ nii no xlad Jesús Nazaret ¹⁰ ni beeñtsyey gaan nii no kikaa leñ kyedzy Jerusalén. Con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy ndaly kchë meñ nii no xlad Jesús kwlon skiib. Aan tsiñee lëe xaa xñabey chakladzy kuty tu xaa go, win kwne nongual kety xaa. ¹¹ Ndaly vult psaksin xaa nii no xlad Jesús parñee nsaan xaa nyilastre xaa Jesús. Laañee sobtyee ktoo kwyon, aan por xkyalwllëen axte xtañ meñ sit kwyonlagaa meñ go.

Lëe Pable chutiits xa bniladzy xaa Dios

¹² 'Kchë ngo no kikaa lëen sa kyedzy Damasco con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy. ¹³ Per mer xwe ngbidz gon, rey, lëen no nëz ksa xcombañeraa tsiñee lëen kon tu bini nii sëedsëeb kpa. Mastre xpibëlyo que lo xbini ngbidz. ¹⁴ Tsigo kchëesy noo byab lyu. Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon con xtiitsë meñ hebreo: "Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa? Misme lii gon no ksaksi lii, sinak nii chuuñtsyey yosy tsiñee xkëëniy ma punt yag nii xkwib meñ ma." ¹⁵ Tsigo lëen chëp: "¿Chool?" Aan lëe tsiy xaa go në lon: "Lëe meeraa nak Jesús, xaa nii xsaksil. ¹⁶ Per kuxche, por lëen byaklo lool parñee kuuñtsyeyoo nii chakladzyaa ni parñee kutiitsoo kchë nii konoo natse ni kchë nii kluuyre gaan lool. ¹⁷ Naa kteelaa lii lo meñ Israel ni naa kteelaa lii lo meñ sit. ¹⁸ Lëen kxal lii lo meñ sit parñee ksaabiniil kchë lo meñ go, parñee sëdre meñ go lo nguey, sink lo bini, ni parñee ksoobtre meñ go xtiits xaatox, sink ksoob meñ go xtiits Dios, ni kniladzy meñ go xtitsaa tsiin telaa meñ go lo xtol ni jkaa meñ go nii ktee Dios lo meñ nii xniladzy."

¹⁹ 'Por ngo, rey Agripa, lëen psob xtiits tsiy xaa nii kwnee lon. ²⁰ Klootyee lo meñ Damasco bluyaa xtiits Dios. Loxsye ngo lëew bluyaa lo meñ Jerusalén ni tyub xtañ meñ Judea ni lo meñ sit. Chëpaa nii ktsëe meñ xmod, ni ktikche meñ styoo lo Dios, ni kuuñtsyey meñ cos nii kluuy nii nli xniladzy meñ Dios. ²¹ Por ngo lëe xaa Israel kwnaasy naa leñ ktoo aan kokladzy xaa nyuty xaa naa. ²² Per por xkyalnsaak Dios lëen bii so nu, xluuyaa xtiits Dios lo kchësy meñ. Karty kñen ni tu cos nii kwneedy profet ni kwneedy Moisés nii kak, sink nonsyke ngo xñen. ²³ Lëe xaa go kwnee nii lëe Crist kety, ni lëe xaa go kwnee nii klootyee Crist kpañ parñee kiidni Crist tiits nii xteelaa lo meñ xkyedzy noo ni lo meñ sit.

²⁴ Ngo nonee Pable tsiñee lëe Festo kwchuptsyë chëb:

—iChak wetyoo, Pable! Kchë xiwseedyoo noyuuñ wety lii.

²⁵ Per lëe Pable kwëb chëb:

—Chakwejtayaa, Festo, sink sëli xtitsaa ni nli gaa kchë nii xñen. ²⁶ Lëe rey Agripa so nu. Nan buen xaa xa nak kchë cos re. Por ngo nder confians xñen lo xaa. Nan bueenaa nii wi xaa nan xa nak kchë cos re, por lëdy tu cos nii koktsilaano. ²⁷ Nli gaa na, rey Agripa, ¿pe xniladzyoo kchë nii pkëe profet dyon? Nanaa nii xniladzylo.

²⁸ Loxsye ngo lëe rey Agripa chëb:

—Slalak nu lëel lox ngo styoon parñee kniladzyaa xtiits Jesucrist.

²⁹ Tsigo lëe Pable chëb:

—Nikxe nii slalak nu o xlyëere gaa lox ngon styool, tsaap në Dios que nii lëdy nonsy lii, sink wi kchë meñ nii nche jkëëtyag nii xñen natse kak sinakaa, nikxe nii lëdy kchë meñ kxituu con caden.

³⁰ Loxsye chëb Pable kchë ngo, lëe rey ni xtisy ni Berenice ni kchë xaa nii nche sob siko kuso. ³¹ Lëe xaa si tublad parñee kutiits xaa dyon xa kak cuent ko, xñee xaa lo xcombañer xaa:

—Karty ko xaa re tu tol nii tsigal kety xaa, per ni skiib nongualdy tso xaa.

³² Ni lëe Agripa chëb lo Festo:

—Nchilo nlyaa xaa re deelñee nyabty xaa nii yuub xtisy Roma kan xa kak xcuent xaa.

Lëe Festo xaal Pable Roma

27 ¹ Tsiñee lëe xaa nii xñabey kwlokyeñ kxaal lëe noo Italia, lëe Pable ni stubla xaa nii no skiib kok entregar lo tu xaa nii xñabey lo soldad nii pcholë Julio. Xsoldad xtisy Roma nak kchë soldad ko. ² Lëe noo ptsyo tu leñ xbarkw meñ Adramitio. Lëe barkw ko no nëz nii kchoo tsi tyub nëz Asia. Wi Aristarco, xaa Tesalónica nii ngab Macedonia, kwsënal lëe noo. ³ Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ chu nis nii nche Sidón. Siko lëe Julio pkëstyoo Pable, lëe xaa blaa kutedy Pable kchë lo xamigw ni lëe xaa blaa ptee meñ go nii pkiñ Pable. ⁴ Tsiñee lëe noo pchoo Sidón, lëe noo byoteedy chu kislyu wiñ nii lë Chipre, porñee tir xpi me. ⁵ Lëe noo ptyeelaag nistoo mer laañee nyoo Cilicia ni Panfilia, aan lëe noo ptsiñ tu kyedzy nii ngab Licia nii lë Mira.

⁶ Siko lëe xaa nii xñabey lo soldad kon tu xbarkw meñ Alejandría nii no nëz tsi nëz Italia, aan lëe xaa blëp lëe noo barkw par kyo noo.

⁷ Ndaly kpidz tseyga kwyo barkw nëz, aan tsiñee lëe noo ptsiñ laañee nyoo Gnido, blaadre me nyo noo par delanty. Por ngo lëe noo ptyee mer laañee nyoo kyedzy nii lë Salmón nii nche lo kislyu wiñ nii lë Creta.

⁸ Në syo noo tub chu nis, per lëe noo ptsiñ tu lugar nii lë Buenos Puertos. Kexka siko nche kyedzy nii lë Lasea.

⁹ Kok xtsele ncheno noo lo nis, ni ntseeble gaa së barkw lo nistoo, porñee lëe mëe nii chaknal sëed yob. Por ngo lëe Pable kwnee chëb:

¹⁰ —Kol kono gaano, chanaa gon nii ntseeb ktsyool no tu kyalnë deelñee kyore no tub lo nis. Neñdy kloow no barkw tyub xyowo, ni ntseeb kety no.

¹¹ Per psaldy xaa nii xñabey lo soldad Pable, sink lëe xaa psoob xtiits xpixwan barkw ni xtiits xaa nii chuuñ ksëe barkw. ¹² Aan como nguidy nak chu nis ko par kwës meño mëe nii chaknal, kchësy xaa kwlokyeñ nii masy buen kchoo noo siko, parñee tsaap schilo ktsiñ noo Fenice aan tyeedy noo mëe nal siko. Fenice nak tu kyedzy nii ngab Creta. Siko xtsiñ barkw.

¹³ Aan como lëe tu me wiñ nii sëed nëz kyety bislo xpi, nladzy xaa nii sini lëe noo nii schilo kchoo noo siko. Lëe xaa pchooni barkw tub chu nis Creta. ¹⁴ Per kok xtsedyak pchoo barkw tsiñee lëe tu medox nii lë Nordeste ¹⁵ bislo kwtopxax barkw. Aan como blaady me nyo noo par

delanty, lëe noo blaa biy me lëe noo. ¹⁶ Byoteedy noo tublad chu kislyu wiñ nii lë Clauda. Xisy xpi me siko. Por ngo nixxe në pkyëe noo, per lëe noo bliis canow wiñ nii sëedngopxax barkw. ¹⁷ Loxsye byëp canow wiñ go, lëe xaa nii sini barkw pxituu tsiitsy barkw con tuu. Ptsyeb xaa nyisobnag barkw lo yuzh nii lë Sirte. Por ngo lëe xaa blity ladx nii kë kik barkw, ni lëe xaa blaa sini me barkw laañee xkaatyee. ¹⁸ Lëe byaani lyu lëe xaa bislo blaal xaa xyow barkw lo nis porñee lëe medox ko bii xpi. ¹⁹ Lëe tse nii kwloxo tson kpidz lëe xaa go blaal kchë xtsiiñ barkw lo nistoo. ²⁰ Ndaly kpidz ptyoondy noo lo ngbidz ni ptyoondy noo mëly. Tir ntseeb bi medox ko. Por ngo nii nladzy noo nii sikootyee nyaan noo.

²¹ Aan como kokle ndaly kpidz nii karty tyaaw noo, lëe Pable kusoli grolytee lady kchë xaa nii sini lëe noo aan lëe xaa chëb:

—Deelñee nyon do xtitsaa nii nchoody no Creta, ntsyooldy no kchë kyalnë re ni nsëebty no xyow barkw. ²² Per na xa kuuñre no. Lëew ptsyool le no. Per pe tsinidy kik to. Nikxe nitylo barkw re lo nis, per ni tu do kejty. Ktsyebty to. ²³ Porque tsikyool lëe tu angly byaklo lon. Lëe Dios nii xñabey naa pxaal angly ko biidnë lon sinrii: ²⁴ “Ktsyeebtyoo, Pable, porque no nii ktsiiñoo lo xtisy Roma, aan por lii lëe Dios kteelaa kchë xaa nii ksal no leñ barkw.” ²⁵ Por ngo, kol ko nguiool styoo do, ktsyebty to, por xnildzyaa xtiits Dios ni xnildzyaa nii lëe kchë nii në angly lon kak cumplir. ²⁶ Per tesody nii lëe me tsikchon lëe no tu chu kislyu wiñ nii nche lo nis re.

²⁷ Lëe kyool nii kwloxo chop xmal nii kënsëe noo lo nistoo nii lë Adria, lëe xaa nii chuuñ ksëe barkw byeñ nii lëe noo mer ktsiñ chu kislyu. ²⁸ Lëe xaa ptiix dyon pe nxityre jkaa lo kislyu. Tsigo lëe xaa kon nii xaktyee skalyptsiiipxoopak metre nxity laañee si barkw. Kok xtsedyako lëe xaa ptiix stub aan lëe xaa kon nii xaktyee skalyppyadzyak metre nxity laañee si barkw. ²⁹ Aan como ptsyeb xaa nyijkaan barkw lo kyo, lëe xaa pchon tap lë kiib nëz xan barkw parñee sëdy barkw. Loxsye ngo lëe xaa kwnab lo Dios nii kyob kyaani lyu. ³⁰ Mentre gaa lëe kchë xaa nii xkyë tsiñ leñ barkw kwlokyeñ kxooñ, lëe xaa blity tu canow wiñ nii noy barkw, xkëëlo xaa nii lëe xaa kchon kiib nii kë nëz kë barkw lo nis. ³¹ Per lëe Pable kuni tiits lo xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deelñee kwësty ni tu xaa gue leñ barkw, ni tu do telaady.

³² Tsigo lëe soldad koñee pchug tuu nii nxituu canow wiñ go aan lëew byab lo nis.

³³ Bii nguey, lëe Pable kwnee lo kchësy xaa nii si leñ barkw, chëb xaa:

—Natse gon chak chop xmal nii karty kaw do por kyalnë nii nandy to pe cos ktsyool no. ³⁴ Xñabaa nii kaw do parñee jkaa do fuersy telaa do, por ni tu kits kik to kloowdy to.

³⁵ Loxsye chëb Pable ngo, lëe xaa kwseñ tu kyaxtily aan xña lo kchësy xaa go lëe xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëe xaa bislo wagw. ³⁶ Lëe styoo kchë xaa go byonguiool aan lëe xaa taw kchë xaa. ³⁷ Choop kyooow

tsongaly ptsiipxoop noo syo leñ barkw. ³⁸ Tsi lëe wagw kwlox lëe xaa blaal xobxtily nii noy barkw lo nis parñee knitynë barkw.

Lëe barkw xnitylo lo nis

³⁹ Tsiñee lëe lyu byaani, byuumbeydy xaa nii chuuñ ksëe barkw dyon xa lë tañ nii nche noo. Per lëe xaa kon tu kislyu wiñ nii nche kexka tu chu play, aan lëe xaa kwlokyeñ ktsig xaa barkw siko deelñee ndeedyo tiits. ⁴⁰ Lëe xaa pchug tuu nii këtuu kiib nii kë xan barkw aan lëew byab lo nistoo. Ni lëe xaa bislëe yag nii xchug nis parñee së barkw nëz nii chakladzy xaa. Loxsye ngo lëe xaa blis ladx nii kë kë barkw lo me, aan lëe barkw bislo xpig chu play. ⁴¹ Per lëe kë barkw kwsobtip lo yuzh, pchilodre niw, aan lëe xfuersy nis bislo chuuñ pyuy nëz xano. ⁴² Tsigo lëe soldad kokladzy nyuty kchë xaa nii sikni xaa tso skiib Roma parñee kxoobnisty xaa aan kxooñ xaa. ⁴³ Per como koklasty xaa nii xñabey lo soldad nii nyety Pable, blaady xaa nyuuñtsyey soldad ngo, sink lëe xaa kwnabey nii klo kchë xaa nii chak xoobnis tsiñ xaa chu kislyu. ⁴⁴ Lëe kchë xaa nii kokty na nxoobnis ptsiñ lo kislyu con table nii nyaa barkw. Singo mod kchësy noo ptsiñ chu kislyu.

Lëe Pable xtsiñ lo kislyu wiñ nii lë Malta

28 ¹ Tsiñee lëe noo lox ptsiñ chu kislyu go kchësy noo, lëe noo kok ndon nii Malta lë kislyu wiñ go. ² Mbëe kon meñ nii ncheno siko lëe noo, aan como singootyee chak nal ni so kyo, lëe meñ go psaa ki parñee ktsëe noo. ³ Lëe Pable kuktop chop lë yag, aan lëew no ktsiib xaa lo ki, tsiñee lëe tu mëel nii no lady yag pchoo por xinlëe ki, aan lëe ma pchal ña Pable. ⁴ Tsiñee lëe meñ nii no lo kislyu wiñ go kon nii lëe mëel go kënyoogw ña Pable, lëe meñ go bislo xñee lo xcombañer:

—Neñdy tu nweety bñech nak xaa gue. Ngo nii nikxe lëe xaa kwtelaa lo nistoo, per xlaady xkyalxtisy Dios kpañ xaa axte nii kizh xaa xtol xaa.

⁵ Per lëe Pable kwtsib ña aan lëe mëel go byab lo ki, per lëe lëe xaa, ni tu pe kokty xaa. ⁶ Kchësy meñ kwche mbës nii nsyëki ña xaa o kolpsye gaa nyety xaa. Per kok xtsey nche mbës meñ kon meñ nii ni tu pe chakty xaa. Lëe meñ bislo ptsëe xtiits, xñee meñ nii tu dios nak Pable.

⁷ Kexka siko kë xkwaa xaa nii xñabey lo kislyu wiñ go. Publio pcholë xaa. Lëe noo byolëes lidzy xaa aan mbëe kon xaa lëe noo tson kpidz nder. ⁸ Aan lëetyee gaa leñ tse go lëe pxosy Publio nix no xlyëe ni kë yoobcheñ. Lëe Pable kutedy lo xaa, aan loxsye kwnab Pable lo Dios por lëe xaa, lëe Pable pxob ña lady xaa aan lëe gaa xaa byak. ⁹ Tsiñee kon meñ ngo, wi kchë meñ xsyakñe nii no lo kislyu wiñ go biid, aan kchë meñ xsyakñe byak. ¹⁰ Aan mbëere kontsi kchë meñ lëe noo, aan tsiñee

lëe wor kol nii ktsëep noo barkw stub, bnee meñ go kchë nii jkiiñ loo noo nëz.

Lëe Pable xtsiñ Roma

¹¹ Tse nii kwloxo tson mëe nii nche noo lo kislyu wiñ go, lëe noo ptsyëep tu xbarkw xaa Alejandría nii kwlës chu kislyu wiñ go tyub mëe nal. Kë chop mdyo nii xñee xaa Cástor ni Pólux kë barkw ko. ¹² Tsiñee lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Siracusa, lëe noo blyëes tson kpidz. ¹³ Siko pchoo noo lëe noo syo tub chu nis axte ptsiñ noo laañee lë Regio. Lëe byaani lyu lëe tu me nii xchoo nëz kyety bislo xpi. Lëe tse nii pchopo kpidz lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Puteoli. ¹⁴ Leñ kyedzy ko lëe noo byo ktsiil bla xaa nii xnildzy xtiits Jesús. Lëe xaa kwnee loo noo parñee kwëes noo lo xaa tu xmal. Lëe tsi lëe xmal go kwyaa lëe noo pchoo siko par ktsiñ noo Roma. ¹⁵ Lëe gaa meñ nii xnildzy xtiits Jesús nii no Roma tse koknan nii lëe noo no nëz ktsiñ noo Roma. Ngo nii lëe meñ biid ktsiilnëz lëe noo axte laañee lë Foro de Apio ni laañee lë Las Tres Tabernas. Tsiñee lëe Pable kon kchësy meñ go, lëe xaa ptee skizh lo Dios ni lëe xaa pkaa fuersy. ¹⁶ Tsiñee lëe noo ptsiñ Roma, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiits nii tso Pable tublad chop tu soldad parñee kap cuidad soldad Pable.

Lëe Pable xluuy xtiits Dios Roma

¹⁷ Tse nii kwloxo tson kpidz ptsiñ noo, lëe Pable kwnabey koktsyetsy kchë xaa Israel non nii no Roma. Tsiñee lëe kchë xaa go lox pkaal lsa, lëe Pable chëb:

—Beetsy, nikxe gon ni pe beñdyaa lo meñ Israel ni nikxe nii kwneedyaa contre xcostumbre pxusykoltoo no, lëe meñ kwnaasy naa aan lëe meñ pko naa ña xaa Roma leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁸ Tsiñee lëe xaa Roma nii xñabey lox kwnabtiits dyon pe nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëekiyy meñaa, lëe xaa byeñ nii nody xtolaa ni chigaldy ketyaa. Lëe xaa kokladzy nlaa xaa naa. ¹⁹ Per kwxikyaldy xaa Israel. Por ngo lëen kwnab nii yuub xtisy nii sob Roma nu kan dyon xa kak xcuenta, per kwnabtyaa kyelyaa nu par jkëekiyyaa xaa tu kyedzyaa. ²⁰ Por ngo nagon kwtsyetsyaa lëe do parñee kñen choplan xtitsaa lo do. Porque win xnildzy kchë nii xnildzy meñ Israel aan por ngo këtuun nu.

²¹ Tsigo lëe kchë xaa nii koktsyetsy ko chëb:

—Ni tu xcart xaa Judea karty klyañ loo noo nii kseety lii, ni ni tu xaa betsy noo nii chiid nu karty kñee contre lii. ²² Lëe na chakladzy noo tson noo dyon xa no kikoo, por ndon noo nii laañee xkaatyee xñee meñ contre lay kub nii xluuyoo.

²³ Lëe xaa pso tu tse nii jkaal lsa xaa, aan singootyee ndaly meñ kwey laañee xkwës Pable. Aan destye wor silytoo axte ptsye tse bluuy Pable xa nak xkyalwnabey Dios. Pseety xaa xley Moisés ni kchë nii pkëe profet

parñee jko xaa styoo meñ kniladzy meñ xtiits Jesús. ²⁴ Grol meñ bniladzy nii kwnee Pable, lëe stu grol meñ koñee bnilastyo. ²⁵ Aan como lëdy kchë meñ bniladzy, lëe meñ bislo bi. Tsigo lëe Pable chëb:

—Nli gak nii kwnee profet Isaías tsiñee por xKyalbini Ntson Dios chëb xaa:

²⁶ Na kwey aan kudzy lo meñ gue:

Nlipee nikxe xaapre kon do, per kyeñdy to,
ni nikle gaa kuy do, per kandy to.

²⁷ Por lëe kchë styoo meñ lox pkyedzy,
ntse tyag meñ,
ni ndiib lo meñ.

Kchë nrii ptsyool meñ parñee kchilody kan meñ,
ni kon meñ,
ni kyeñ meñ.

Ni lëe meñ ptsyool kchë nrii parñee ktikchedy meñ styoo lon tsiin
ktsilyaa xtol meñ.

²⁸ Kol kaknan nii destye natse lëe xkyalwtelaa Dios tsi lo meñ sit. Meñ gosy skëetyag xtiits Dios. ²⁹ Tsiñee lëe Pable lox chëb ngo, lëe xaa Israel bi, per tir ptilytiits lsa xaa.

³⁰ Chop iz nder kwtiñ Pable tu yu leñ kyedzy Roma, aan leñ yu go kutedy meñ lo xaa. ³¹ Mbëe bluuy xaa xa nak xkyalwnabey Dios lo meñ ni bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Ni tu cho pe chëbty lo xaa.